

หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาพระพุทธศาสนา
(หลักสูตรปรับปรุง พุทธศักราช ๒๕๖๐)

วิทยาลัยสงฆ์แพร่
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

(มคอ.๒)

รายละเอียดของหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาพระพุทธศาสนา

วิทยาลัยสงฆ์แพร่

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

สภามหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย อนุมัติ

ในการประชุมครั้งที่ ..... เมื่อวันที่ .....

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
หมวดที่ ๑ ข้อมูลทั่วไป	๑
หมวดที่ ๒ ข้อมูลเฉพาะของหลักสูตร	๕
หมวดที่ ๓ ระบบการจัดการศึกษา การดำเนินการ และโครงสร้างของหลักสูตร	๗
หมวดที่ ๔ ผลการเรียนรู้ กลยุทธ์การสอน และการประเมินผล	๑๗
หมวดที่ ๕ หลักเกณฑ์ในการประเมินผลนิสิต	๒๔
หมวดที่ ๖ การพัฒนาคณาจารย์	๒๖
หมวดที่ ๗ การประกันคุณภาพหลักสูตร	๒๗
หมวดที่ ๘ การประเมินและปรับปรุงหลักสูตร	๓๑
ภาคผนวก ก	
คำอธิบายรายวิชา	๓๓
ภาคผนวก ข	
ตารางเปรียบเทียบหลักสูตร	๓๗
ภาคผนวก ค	
ข้อบังคับ ระเบียบ และประกาศที่เกี่ยวข้อง	๔๖
ภาคผนวก ง	
ประกาศอนุมัติหลักสูตร/คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนาหลักสูตร	๘๕
ภาคผนวก จ	
ประวัติและผลงานอาจารย์ประจำหลักสูตร	๙๐
ภาคผนวก ฉ	
เอกสารการจัดตั้งส่วนงาน	๑๐๒

รายละเอียดของหลักสูตร
หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพระพุทธศาสนา
หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๐

ชื่อสถาบันอุดมศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
วิทยาลัยสงฆ์/คณะ/ภาควิชา วิทยาลัยสงฆ์แพร่

หมวดที่ ๑
ข้อมูลทั่วไป

๑. รหัสและชื่อหลักสูตร

รหัสหลักสูตร : ๒๕๔๖๑๘๕๑๑๐๒๒๐๑
ชื่อหลักสูตรภาษาไทย : พุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพระพุทธศาสนา
ชื่อหลักสูตรภาษาอังกฤษ : Master of Arts Program in Buddhist Studies

๒. ชื่อปริญญาและสาขาวิชา

ชื่อเต็มภาษาไทย : พุทธศาสตรมหาบัณฑิต (พระพุทธศาสนา)
ชื่อเต็มภาษาอังกฤษ : Master of Arts (Buddhist Studies)
ชื่อย่อภาษาไทย : พธ.ม. (พระพุทธศาสนา)
ชื่อย่อภาษาอังกฤษ : M.A. (Buddhist Studies)

๓. วิชาเอก

๔. จำนวนหน่วยวิชาที่เรียนตลอดหลักสูตร จำนวน ๓๙ หน่วยกิต

๔.๑ แผน ก แบบ ก (๒) จำนวน ๓๙ หน่วยกิต
๔.๒ แผน ข จำนวน ๓๙ หน่วยกิต

๕. รูปแบบของหลักสูตร

๕.๑ รูปแบบ

หลักสูตรระดับปริญญาโท หลักสูตร ๒ ปี

๕.๒ ภาษาที่ใช้

ภาษาไทย

๕.๓ การรับเข้าศึกษา

รับนิสิตไทยและต่างประเทศที่สามารถใช้ภาษาไทยได้เป็นอย่างดี

๕.๔ ความร่วมมือกับสถาบันอื่น

เป็นหลักสูตรเฉพาะของสถาบัน

๕.๕ การให้ปริญญาแก่ผู้สำเร็จการศึกษา

ให้ปริญญาเพียงสาขาวิชาเดียว คือ พุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพระพุทธศาสนา

๖. สถานภาพของหลักสูตร

๖.๑ หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๐ ปรับปรุงจากหลักสูตร พ.ศ. ๒๕๕๕ เริ่มใช้ในภาคการศึกษาที่ ๑ ปีการศึกษา ๒๕๖๐ เป็นต้นไป

๖.๒ สภาวิชาการมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เห็นชอบในการประชุมครั้งที่ ๔/๒๕๖๐ วันที่ ๑๘ เดือน เมษายน พ.ศ.๒๕๖๐

๖.๓ สภามหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย อนุมัติในการประชุมครั้งที่ ๓/๒๕๖๐ วันที่ ๒๖ เดือนเมษายน พ.ศ. ๒๕๖๐

๗. ความพร้อมในการเผยแพร่หลักสูตรที่มีคุณภาพและมาตรฐาน

หลักสูตรมีความพร้อมเผยแพร่ว่าเป็นหลักสูตรที่มีคุณภาพและมาตรฐานตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ ในปีการศึกษา ๒๕๖๑

๘. อาชีพที่ประกอบได้หลังสำเร็จการศึกษา

- ๘.๑ อาจารย์ในสถาบันการศึกษา
- ๘.๒ กรรมการศาสนา
- ๘.๓ รับราชการในสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ
- ๘.๔ อนุศาสนาจารย์ ๔ เหล่าทัพและอนุศาสนาจารย์กรมราชทัณฑ์
- ๘.๕ นักวิชาการอิสระและวิทยากรอบรม

๙. ชื่อ นามสกุล เลขบัตรประจำตัวประชาชน ตำแหน่ง และคุณวุฒิการศึกษาของอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร

(๑) วิทยาเขตแพร่

ตำแหน่ง	ชื่อ-ฉายา/นามสกุล	คุณวุฒิ/สาขาวิชา	ชื่อสถาบันที่สำเร็จการศึกษา	ปี พ.ศ.
ผู้ช่วย ศาสตราจารย์	พระราชเชมากร,ดร. ๓ ๕๔๐๓ ๐๐๐๑๔ ๐๗ ๔	Ph.D. (Buddhist Studies)	Magadh University, India	๒๕๕๑
		M.A. (Psychology)	Mysore University, India	๒๕๔๑
		พธ.บ. (จิตวิทยา)	ม.มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย	๒๕๓๙
ผู้ช่วย ศาสตราจารย์	พระครูโกศลพัฒนบัณฑิต, ดร. ๓ ๕๔๐๑ ๐๐๕๖๒ ๒๗ ๒	Ph.D. (Buddhist Studies)	Magadh University, India	๒๕๕๔
		กศ.ม. (การบริหารการศึกษา)	มหาวิทยาลัยนเรศวร	๒๕๔๒
		พธ.บ. (การศึกษานอกโรงเรียน)	ม.มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย	๒๕๓๖
อาจารย์	พระครูสุนทรธรรมนิทัศน์, ดร. ๓ ๕๕๑๑ ๐๐๑๑๓ ๕๑ ๗	Ph.D. (Buddhist Studies)	Magadh University, India	๒๕๕๔
		ศศ.ม. (พุทธศาสนศึกษา)	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	๒๕๔๘
		ร.ป.ม. (รัฐประศาสนศาสตร์)	มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี	๒๕๕๘
		ศศ.บ.(ประณมศึกษา)	มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช	๒๕๔๒

๑๐. สถานที่จัดการเรียนการสอน

(๑) มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์แพร่

ที่อยู่ : ๑๑๑ หมู่ ๕ ตำบลแม่คำมี อำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่

๑๑. สถานการณ์ภายนอกหรือการพัฒนาที่จำเป็นต้องนำมาพิจารณาในการวางแผนหลักสูตร

๑๑.๑ สถานการณ์หรือการพัฒนาทางเศรษฐกิจ

ไทยได้พัฒนาประเทศภายใต้แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติมาทั้งหมด ๑๑ ฉบับและในปี พ.ศ.๒๕๖๐-๒๕๖๔เป็นแผนฉบับที่ ๑๒ เนื้อหาในฉบับที่ ๑๒ เป็นการยึดกรอบแนวคิดและหลักการในการวางแผนที่สำคัญในการน้อมนำและประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เน้นคนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนาอย่างมีส่วนร่วม การสนับสนุนและส่งเสริมแนวคิดการปฏิรูปประเทศ การพัฒนาสู่ความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน สังคมอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข อย่างไรก็ตามประเทศไทยยังคงประสบภาวะแวดล้อมและบริบทของการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ที่อาจก่อให้เกิดความเสี่ยงทั้งจากภายในและภายนอกประเทศ อาทิ กระแสการเปิดเศรษฐกิจเสรี ความท้าทายของเทคโนโลยีใหม่ๆ การเข้าสู่สังคม ผู้สูงอายุ การเกิดภัยธรรมชาติที่รุนแรง ประกอบกับสถานการณ์ด้านต่างๆ ทั้ง เศรษฐกิจ สังคม ทรัพยากร ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของประเทศในปัจจุบันที่ยังคงประสบปัญหาในหลายด้าน

เช่น ปัญหาผลิต ความสามารถในการแข่งขัน คุณภาพการศึกษา ความเหลื่อมล้ำทางสังคม เป็นต้น ดังนั้นเพื่อให้สังคมเกิดความสุขอย่างยั่งยืนการเรียนหลักสูตรทางพระพุทธศาสนาเพื่อนำไปประยุกต์ใช้กับตนเอง องค์กร ชุมชน สังคมและประเทศชาติเป็นสิ่งที่ควรศึกษาพร้อมกับการพัฒนาประเทศชาติ เพื่อความมั่นคงและยั่งยืนอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข อันเป็นที่มาของการปรับปรุงหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพระพุทธศาสนา

๑๑.๒ สถานการณ์หรือการพัฒนาทางสังคมและวัฒนธรรม

ประเทศไทยมีสังคมและวัฒนธรรมอันดีงามมาหลายชั่วอายุบรรพบุรุษแต่เมื่อเทคโนโลยีเจริญก้าวหน้าสังคมและวัฒนธรรมเริ่มไม่เสถียรภาพ ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ ๑๒ ได้ปรากฏข้อความของความเคลื่อนไหวทางสังคมและวัฒนธรรมว่า วัฒนธรรมอันดีงามของไทยเริ่มเสื่อมถอยและสังคมไทยมีแนวโน้มเป็นสังคมพหุวัฒนธรรมมากขึ้นอาทิการให้คุณค่ากับความสนุกสนานและความสะดวกสบาย ละเลยเรื่องวินัย มีความเห็นแก่ตัว ไม่รู้จักเสียสละ ไม่เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และขาดความรับผิดชอบ นอกจากนี้ยังมีแนวโน้มการเป็นสังคมพหุวัฒนธรรมโดยเฉพาะการเข้ามาของแรงงานต่างชาติดังกล่าวทำให้เกิดการนำเอาวัฒนธรรมต้นทาง ผสมผสานกับวัฒนธรรมท้องถิ่น ความไม่ยอมรับในความคิดเห็นที่แตกต่างกันส่งผลให้เกิดความขัดแย้งในสังคม ในช่วงระยะเวลากว่า ๑๐ ปีที่ผ่านมา ความขัดแย้งในเชิงความคิดเห็นทางการเมืองของกลุ่มต่างๆที่มีความรุนแรงมากขึ้น นำไปสู่ความสูญเสียต่อชีวิตทรัพย์สินและส่งผลกระทบสภาพจิตใจของประชาชนทั้งทางตรงและทางอ้อม ดังนั้นหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิตสาขาวิชาพระพุทธศาสนาเป็นหลักสูตรที่เน้นศึกษาการแก้ปัญหาความรุนแรงสังคม การอยู่ร่วมกันของสังคมพหุวัฒนธรรมท่ามกลางความแตกต่างเน้นการรักษาอัตลักษณ์ของไทยโดยใช้หลักสูตรทางพระพุทธศาสนา

๑๒. ผลกระทบจากข้อ ๑๑.๑ และ ๑๑.๒ ต่อการพัฒนาหลักสูตรและความเกี่ยวข้องกับพันธกิจของมหาวิทยาลัย

๑๒.๑ การพัฒนาหลักสูตร

จากผลกระทบในหัวข้อ ๑๑.๑ และ ๑๑.๒ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย จึงได้ปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพระพุทธศาสนา โดยเนื้อหาหลักสูตรจะเน้นองค์ความรู้ทางพระพุทธศาสนาด้านคัมภีร์ การบูรณาการความรู้ทางพระพุทธศาสนากับศาสตร์สมัยใหม่ และการนำความรู้ทางพระพุทธศาสนาไปปรับใช้สังคม เพื่อให้พุทธศาสตรมหาบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษามีความรู้ความสามารถในหลักสูตรทางคัมภีร์ บูรณาการกับศาสตร์สมัยใหม่และพัฒนาสังคมอย่างตระหนักในคุณธรรมจริยธรรมเพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างสันติ

๑๒.๒ ความเกี่ยวข้องกับพันธกิจของสถาบัน

หลักสูตรนี้จะส่งเสริมพันธกิจของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยในการสร้างความเป็นเลิศในด้านพระพุทธศาสนา วิจัยและพัฒนา การบริการวิชาการแก่สังคม ทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม บนพื้นฐานของคุณธรรมจริยธรรม สามารถนำความรู้ทางพระพุทธศาสนาไปพัฒนาตนเอง ชุมชน สังคมและประเทศชาติ

๑๓. ความสัมพันธ์กับหลักสูตรอื่นที่เปิดสอนในคณะ/ภาควิชาอื่นของสถาบัน

๑๓.๑ กลุ่มวิชา/รายวิชาในหลักสูตรนี้ที่เปิดสอนโดยคณะ/ภาควิชา/หลักสูตรอื่น

ไม่มี

๑๓.๒ กลุ่มวิชา/รายวิชาในหลักสูตรที่เปิดสอนให้ภาควิชา/หลักสูตรอื่นต้องมาเรียน

ไม่มี

๑๓.๓ การบริหารจัดการหลักสูตร

๑๓.๓.๑ หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต (พธ.ม.) สาขาวิชาพระพุทธศาสนามีรูปแบบการบริหาร โดยอาจารย์ประจำหลักสูตร

๑๓.๓.๒ อาจารย์ประจำหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพระพุทธศาสนา ควบคุมการดำเนินการเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนเพื่อให้เป็นไปตามข้อกำหนดรายวิชา โดยยึดหลักเกณฑ์การประเมินของ สกอ.

๑๓.๓.๓ อาจารย์ประจำหลักสูตร ทำหน้าที่ประสานงานกับอาจารย์ที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตร ตลอดทั้งอาจารย์ผู้สอนเพื่อพิจารณาแนวสัขปะประจำวิชาและรายละเอียดประจำวิชา การจัดการเรียนการสอน การวัดผล และการประเมินผลการเรียน

หมวดที่ ๒

ข้อมูลเฉพาะของหลักสูตร

๑. ปรัชญา ความสำคัญ และวัตถุประสงค์ของหลักสูตร

๑.๑ ปรัชญาของหลักสูตร

มุ่งผลิตบัณฑิตที่มีความรู้และความเชี่ยวชาญด้านพระพุทธศาสนา บูรณาการวิชาการสู่งานวิจัย พัฒนาสังคมอุดมปัญญา เสริมคุณค่าด้วยคุณธรรมและจริยธรรม

๑.๒ ความสำคัญของหลักสูตร

ความเจริญทางวัตถุในทั่วโลกได้มีการพัฒนาก้าวหน้าไปอย่างรวดเร็วพร้อมกับความแก่งแย่งเอาเปรียบซึ่งกันและกันส่งผลให้เกิดความเครียดทางด้านจิตใจ เพื่อรองรับการพัฒนาทางด้านจิตใจจำเป็นต้องมีการพัฒนาและส่งเสริมคุณภาพของพุทธศาสนิกชนมหาบัณฑิตสาขาวิชาพระพุทธศาสนาที่มีความรู้ความสามารถในการค้นคว้าวิจัยด้านพระพุทธศาสนาให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมและมีคุณธรรมและจริยธรรม

๑.๓ วัตถุประสงค์ของหลักสูตร

เพื่อให้บรรลุเป้าหมายในการผลิตพุทธศาสนิกชนมหาบัณฑิตตามปรัชญาที่ตั้งไว้ จึงมีวัตถุประสงค์ ดังนี้

- ๑.๒.๑ เพื่อผลิตพุทธศาสนิกชนมหาบัณฑิตทางพระพุทธศาสนาที่มีคุณธรรมและจริยธรรม
- ๑.๒.๒ เพื่อผลิตพุทธศาสนิกชนมหาบัณฑิตให้มีความรู้ทางพระพุทธศาสนา
- ๑.๒.๓ เพื่อผลิตพุทธศาสนิกชนมหาบัณฑิตให้เป็นผู้มีความสามารถบูรณาการความรู้ด้านพระพุทธศาสนากับศาสตร์สมัยใหม่ได้อย่างเป็นระบบ
- ๑.๒.๔ เพื่อผลิตพุทธศาสนิกชนมหาบัณฑิตให้เป็นผู้มีจิตอาสาและทำงานเป็นทีมได้
- ๑.๒.๕ เพื่อผลิตพุทธศาสนิกชนมหาบัณฑิตให้เป็นผู้สามารถศึกษาพระพุทธศาสนาโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการศึกษาข้อมูลเพื่อทำวิจัยและนำเสนอข้อค้นพบในงานวิจัย

๒. แผนพัฒนาปรับปรุง

แผนการพัฒนา/เปลี่ยนแปลง	กลยุทธ์	หลักฐาน/ตัวบ่งชี้
มีการปรับปรุงหลักสูตรทุก ๕ ปี โดยพิจารณาจากตัวบ่งชี้ผลการดำเนินงานที่อยู่ในการประเมินคุณภาพการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตร	ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานของหลักสูตรทุก ๕ ปี ในด้าน ๑. ความพึงพอใจของนายจ้าง ผู้ประกอบการ และผู้ใช้มหาบัณฑิต ๒. การวิเคราะห์จุดอ่อนที่ควรต้องปรับปรุงหรือแก้ไข	๑. ระดับความพึงพอใจของนายจ้าง ผู้ประกอบการ และผู้ใช้มหาบัณฑิต ๒. รายงานผลการดำเนินการของหลักสูตร
๒. ปรับปรุงหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของคณะสงฆ์และองค์กรต่างๆ	- ติดตามความเปลี่ยนแปลงในความต้องการของคณะสงฆ์และองค์กรต่างๆ - นำแนวคิด รวมทั้งเทคโนโลยีใหม่ๆ มาใช้ในการเรียนการสอนเพื่อเพิ่มศักยภาพของหลักสูตร - ติดตามความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิต	- รายงานผลประเมินความพึงพอใจของผู้เรียนต่อความรู้และความทันสมัยของหลักสูตร - รายงานผลการประเมินความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิต

แผนการพัฒนา/ เปลี่ยนแปลง	กลยุทธ์	หลักฐาน/ตัวบ่งชี้
๓. พัฒนาบุคลากรด้านการเรียนการสอนและการบริการวิชาการ	<ul style="list-style-type: none"> - อาจารย์ทุกคนโดยเฉพาะอาจารย์ใหม่ต้องเข้าอบรมเกี่ยวกับหลักสูตรการสอนรูปแบบต่างๆ และการวัดผลประเมินผล ทั้งนี้เพื่อให้มีความรู้ความสามารถในการประเมินผลตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิที่ผู้สอนจะต้องสามารถวัดและประเมินผลได้เป็นอย่างดี - สนับสนุนบุคลากรด้านการเรียนการสอนให้ทำงานบริการวิชาการแก่องค์กรภายนอก - ส่งเสริมให้มีการนำความรู้ทั้งจากภาคทฤษฎี และงานวิจัยไปใช้จริงเพื่อทำประโยชน์ให้แก่ชุมชน สังคม หรือคณะสงฆ์ 	<ul style="list-style-type: none"> - รายชื่อบุคลากรและอาจารย์ที่เข้ารับการอบรม - ปริมาณงานบริการวิชาการต่ออาจารย์ในหลักสูตร - รายงานผลประเมินความพึงพอใจของผู้ใช้บริการวิชาการ - จำนวนโครงการ/กิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อชุมชนและความบรรลุผลสำเร็จ - ใบรับรองวิชาชีพ (กรณีมีการส่งเข้าอบรม)

หมวดที่ ๓

ระบบการจัดการศึกษา การดำเนินการ และโครงสร้างหลักสูตร

๑.ระบบการจัดการศึกษา

๑.๑ ระบบ

จัดการศึกษาระบบทวิภาค โดยแบ่งเวลาการศึกษาในแต่ละปีการศึกษาออกเป็น ๒ ภาคการศึกษาปกติ แต่ละภาคการศึกษามีเวลาศึกษาไม่น้อยกว่า ๑๕ สัปดาห์ อาจจัดการศึกษาภาคฤดูร้อนได้อีก ๑ ภาค มีเวลาเรียนไม่น้อยกว่า ๖ สัปดาห์ ซึ่งไม่ขัดต่อระเบียบว่าด้วยการจัดการศึกษาภาคฤดูร้อน

ระบบการศึกษาในเรื่องอื่นๆ ให้เป็นไปตามข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยว่าด้วยการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ.๒๕๔๑ (ฉบับที่ ๖) แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. ๒๕๕๘

๑.๒ การจัดการศึกษาภาคฤดูร้อน

คณะกรรมการประจำหลักสูตรอาจจัดการศึกษาภาคฤดูร้อนได้อีก ๑ ภาคการศึกษามีเวลาศึกษาไม่น้อยกว่า ๖ สัปดาห์ ที่เปิดการศึกษาภาคฤดูร้อน ให้กำหนดระยะเวลาและจำนวนหน่วยกิต โดยมีสัดส่วนเทียบเคียงกันได้กับการศึกษาภาคปกติ หรือกำหนดตามระเบียบว่าด้วยการศึกษาภาคฤดูร้อนตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ๒๕๔๘ และตามระเบียบบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยการศึกษาภาคฤดูร้อน พ.ศ. ๒๕๕๒

๑.๓ การเทียบเคียงหน่วยกิตในระบบทวิภาค

๑.๓.๑ รายวิชาที่กำหนดให้นิสิตฟังการบรรยายสัปดาห์ละ ๑ ชั่วโมง และศึกษานอกเวลาอีกไม่น้อยกว่าสัปดาห์ละ ๓ ชั่วโมงตลอดภาคการศึกษา ให้มีค่าเท่ากับ ๑ หน่วยกิต

๑.๓.๒ รายวิชาที่นิสิตใช้เวลาปฏิบัติการ อภิปราย หรือสัมมนาสัปดาห์ละ ๒ ถึง ๓ ชั่วโมง และเมื่อรวมเวลาศึกษานอกเวลาแล้ว นิสิตใช้เวลาไม่น้อยกว่าสัปดาห์ละ ๓ ชั่วโมง ตลอดภาคการศึกษา ให้มีค่าเท่ากับ ๑ หน่วยกิต

๑.๓.๓ รายละเอียดอื่นๆ ใดที่เกี่ยวกับระยะเวลาการศึกษา ให้นำข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา มาใช้โดยอนุโลม

๒. การดำเนินการหลักสูตร

๒.๑ วัน-เวลาในการดำเนินการเรียนการสอน

ให้มีระยะเวลาการศึกษาตลอดหลักสูตรไม่น้อยกว่า ๔ ภาคการศึกษาปกติ (๒ปี) และไม่เกิน ๑๐ ภาคการศึกษาปกติ โดยแบ่งเป็นภาคการศึกษา ดังนี้

ภาคการศึกษาที่ ๑ มิถุนายน - กันยายน

ภาคการศึกษาที่ ๒ พฤศจิกายน- มีนาคม

เรียนวันเวลาปกติ วันจันทร์-ศุกร์ และวันเสาร์-วันอาทิตย์

๒.๒ คุณสมบัติของผู้เข้าศึกษา

๒.๒.๑ เป็นผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีทุกสาขา หรือเทียบเท่าจากมหาวิทยาลัยหรือจากสถาบันอุดมศึกษาที่สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษารับรอง

๒.๒.๒ ได้แต่้มระดับคะแนนเฉลี่ยสะสมไม่ต่ำกว่า ๒.๕๐ จาก ระบบ ๔ ระดับคะแนน ยกเว้นผู้มีประสบการณ์ทำงานเป็นเวลาไม่น้อยกว่า ๒ ปี นับแต่สำเร็จการศึกษาหรือเปรียญธรรม ๙ ประโยค

๒.๒.๓ ไม่เคยถูกลงโทษให้พ้นสภาพการเป็นนิสิตบัณฑิตวิทยาลัย

วิธีคัดเลือกผู้เข้าศึกษา

(๑) บัณฑิตวิทยาลัยจะดำเนินการคัดเลือกผู้สมัครเข้าศึกษา โดยแต่งตั้งคณะกรรมการสอบคัดเลือกผู้สมัครเข้าศึกษาในแต่ละปีการศึกษา ผู้สมัครต้องผ่านกระบวนการสอบคัดเลือกตามที่บัณฑิตกำหนด

(๒) วิธีคัดเลือกอื่นๆ ให้นำข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยว่าด้วยการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษามาใช้โดยอนุโลม

(๓) ผู้สอบเข้าได้ตามประกาศของบัณฑิตวิทยาลัย ต้องเข้ารายงานตัวตามวัน เวลา และสถานที่ที่บัณฑิตวิทยาลัยกำหนด

๒.๓ ปัญหาของนิสิตแรกเข้า

ปัญหาการปรับตัวในการเรียนระดับบัณฑิตศึกษา ปัญหาความเข้าใจพระไตรปิฎก ปัญหาภาษาบาลี และปัญหาทักษะด้านภาษาอังกฤษ

๒.๔ กลยุทธ์ในการดำเนินการเพื่อแก้ไขปัญหา/ข้อจำกัดของนิสิตในข้อ ๒.๓

ปัญหาของนิสิตแรกเข้า	กลยุทธ์ในการดำเนินการแก้ไขปัญหา
ปัญหาการปรับตัวในการเรียนระดับบัณฑิตศึกษา	- กำหนดให้มีอาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อให้คำปรึกษาแก่นิสิต - ประชุมนิสิตในแต่ละภาคการศึกษาเพื่อติดตามและให้คำปรึกษาด้านการปรับตัว
ปัญหาความเข้าใจในพระไตรปิฎก	จัดกิจกรรมเสริมความรู้เกี่ยวกับพระไตรปิฎก
ปัญหาภาษาบาลี	ส่งเสริมให้นิสิตเรียนภาษาบาลี
ปัญหาทักษะด้านภาษาอังกฤษ	ส่งเสริมนิสิตเรียนภาษาอังกฤษ

๒.๕ แผนการรับนิสิตและจำนวนผู้สำเร็จการศึกษาในระยะเวลา ๕ ปี

๒.๕.๑ วิทยาลัยสงฆ์แพร่

แผน ก แบบ ก ๒

ระดับชั้นปี	๒๕๖๐	๒๕๖๑	๒๕๖๒	๒๕๖๓	๒๕๖๔
ชั้นปีที่ ๑	๒๕	๒๕	๒๕	๒๕	๒๕
ชั้นปีที่ ๒	-	๒๕	๒๕	๒๕	๒๕
ชั้นปีที่ ๓	-	-	๒๕	๒๕	๒๕
รวมจำนวนนิสิต	๒๕	๕๐	๗๕	๗๕	๗๕
จำนวนนิสิตที่คาดว่าจะสำเร็จการศึกษา		-	๒๕	๒๕	๒๕

แผน ข

ระดับชั้นปี	๒๕๖๐	๒๕๖๑	๒๕๖๒	๒๕๖๓	๒๕๖๔
ชั้นปีที่ ๑	๒๕	๒๕	๒๕	๒๕	๒๕
ชั้นปีที่ ๒	-	๒๕	๒๕	๒๕	๒๕
ชั้นปีที่ ๓	-	-	๒๕	๒๕	๒๕
รวมจำนวนนิสิต	๒๕	๕๐	๗๕	๗๕	๗๕
จำนวนนิสิตที่คาดว่าจะสำเร็จการศึกษา		-	๒๕	๒๕	๒๕

๒.๖ งบประมาณตามแผน

๒.๖.๑ วิทยาลัยสงฆ์แพร่

๒.๖.๑.๑ งบประมาณรายรับ (สำหรับพระภิกษุและคฤหัสถ์) แผน ก แบบ ก (๒) และแผน ข

รายการรับ	ประมาณรายรับในปีงบประมาณ				
	๒๕๖๐	๒๕๖๑	๒๕๖๒	๒๕๖๓	๒๕๖๔
ค่าลงทะเบียนนิสิตใหม่	๓๗,๕๐๐	๓๗,๕๐๐	๓๗,๕๐๐	๓๗,๕๐๐	๓๗,๕๐๐
ค่าลงทะเบียน	๖๐๐,๐๐๐	๖๘๗,๕๐๐	๖๘๗,๕๐๐	๖๘๗,๕๐๐	๖๘๗,๕๐๐
ค่าบำรุงการศึกษา	๑๕๗,๕๐๐	๑๕๗,๕๐๐	๑๕๗,๕๐๐	๑๕๗,๕๐๐	๑๕๗,๕๐๐
เงินอุดหนุนจากรัฐบาล	-	-	-	-	-
รวมรายรับทั้งหมด	๗๙๕,๐๐๐	๘๘๒,๕๐๐	๘๘๒,๕๐๐	๘๘๒,๕๐๐	๘๘๒,๕๐๐

๒.๖.๑.๒ งบประมาณรายจ่าย (หน่วย : บาท)

รายการจ่าย	ประมาณความต้องการในปีงบประมาณ				
	๒๕๖๐	๒๕๖๑	๒๕๖๒	๒๕๖๓	๒๕๖๔
งบดำเนินการ	-	-	-	-	-
- ค่าตอบแทนบุคลากรประจำสายสนับสนุน	๑๗๒,๕๐๐	๑๗๒,๕๐๐	๑๗๒,๕๐๐	๑๗๒,๕๐๐	๑๗๒,๕๐๐
- ค่าตอบแทนคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์					
อาจารย์บรรยายพิเศษ	๕๐,๐๐๐	๖๐,๐๐๐	๖๐,๐๐๐	๖๐,๐๐๐	๖๐,๐๐๐
ค่าเดินทาง ค่าที่พัก	๕๐,๐๐๐	๕๐,๐๐๐	๕๐,๐๐๐	๕๐,๐๐๐	๕๐,๐๐๐
- ค่าจัดซื้อหนังสือ วารสาร และตำรา	๕๐,๐๐๐	๕๐,๐๐๐	๕๐,๐๐๐	๕๐,๐๐๐	๕๐,๐๐๐
- ค่าวัสดุอุปกรณ์การเรียนการสอน					
งบลงทุน					
- ค่าครุภัณฑ์	๕๐,๐๐๐	๕๐,๐๐๐	๕๐,๐๐๐	๕๐,๐๐๐	๕๐,๐๐๐
รวมรายจ่ายทั้งหมด	๓๗๒,๕๐๐	๓๗๒,๕๐๐	๓๗๒,๕๐๐	๓๗๒,๕๐๐	๓๗๒,๕๐๐

๒.๗ ระบบการศึกษา

รูปแบบชั้นเรียน

๒.๘ การเทียบโอนหน่วยกิตรายวิชา และการลงทะเบียนข้ามสถาบัน

ไม่มี

๓. หลักสูตรและอาจารย์ผู้สอน

๓.๑ หลักสูตร

๓.๑.๑ จำนวนหน่วยกิต

๑) หลักสูตรแผน ก แบบ ก (๒) จำนวน ๓๙ หน่วยกิต ตลอดหลักสูตร

๒) หลักสูตรแผน ข จำนวน ๓๙ หน่วยกิต ตลอดหลักสูตร

๓.๑.๒ โครงสร้างหลักสูตร

๑) แผน ก แบบ ก (๒) ศึกษารายวิชาไม่น้อยกว่า ๒๗ หน่วยกิต และทำวิทยานิพนธ์ซึ่งมีค่าเทียบได้ ๑๒ หน่วยกิต

๒) แผน ข ศึกษารายวิชาไม่น้อยกว่า ๓๓ หน่วยกิต และทำสารนิพนธ์ซึ่งมีค่าเทียบได้ ๖ หน่วยกิต

โครงสร้างหลักสูตร เป็นแบบ แผน ก แบบ ก (๒) และแผน ข โดยแบ่งหมวดวิชาตามที่กำหนดไว้ในประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๘ ดังนี้

หมวดวิชา	แผน ก แบบ ก (๒) / หน่วยกิต	แผน ข /หน่วยกิต
๑. หมวดวิชาบังคับนับหน่วยกิต	๙	๙
๒. หมวดวิชาบังคับไม่นับหน่วยกิต	(๑๕)	(๑๕)
๓. หมวดวิชาเอก	๑๒	๑๒
๔. หมวดวิชาเลือก	๖	๑๒
๕. วิทยานิพนธ์	๑๒	-
๖. สารนิพนธ์	-	๖
รวมทั้งสิ้น	๓๙	๓๙

๓.๑.๓ รายวิชาในหลักสูตร

(๑) แผน ก แบบ ก (๒)

วิชาบังคับแบบนับหน่วยกิต จำนวน ๙ หน่วยกิต

๖๐๐ ๑๐๑	พระไตรปิฎกวิเคราะห์ Tipitaka Analysis	๓ (๓-๐-๖)
๖๐๐ ๑๐๒	พุทธปรัชญา Buddhist Philosophy	๓ (๓-๐-๖)
๖๐๒ ๒๐๓	ระเบียบวิธีวิจัยทางพระพุทธศาสนา Research Methodology in Buddhism	๓ (๓-๐-๖)

วิชาบังคับแบบไม่นับหน่วยกิต จำนวน ๑๕ หน่วยกิต

๖๐๐ ๑๐๔	พระพุทธศาสนาภาษาอังกฤษ Buddhism in English	(๓) (๓-๐-๖)
๖๐๐ ๒๐๕	กรรมฐาน Buddhist Meditation	(๓) (๓-๐-๖)
๖๐๐ ๔๐๑	สัมมนาวิทยานิพนธ์ Seminar on Thesis	(๓) (๓-๐-๖)
๑๐๒ ๓๐๒	การใช้ภาษาบาลี ๑ Usage of Pali I	(๓) (๓-๐-๖)
๑๐๒ ๓๐๖	การใช้ภาษาบาลี ๒ Usage of Pali II	(๓) (๓-๐-๖)

วิชาเอก นิสิตต้องศึกษาวิชาเอกพระพุทธศาสนา จำนวน ๑๒ หน่วยกิต

๖๐๒ ๑๐๖	พระพุทธศาสนาเถรวาท Theravada Buddhism	๓ (๓-๐-๖)
๖๐๒ ๓๐๗	พระพุทธศาสนาฝ่ายมหายาน Mahayana Buddhism	๓ (๓-๐-๖)
๖๐๒ ๒๐๘	ศึกษางานสำคัญทางพระพุทธศาสนา Selected Buddhist Works	๓ (๓-๐-๖)
๖๐๒ ๓๐๙	สัมมนาพระพุทธศาสนา Seminar on Buddhism	๓ (๓-๐-๖)

วิชาเลือก นิสิตต้องเลือกศึกษาจากรายวิชาที่กำหนดให้ไม่น้อยกว่า จำนวน ๖ หน่วยกิต

๖๐๒ ๓๑๐	พุทธจริยศาสตร์กับปัญหาสังคมร่วมสมัย Buddhist Ethics and Contemporary Social Problems	๓ (๓-๐-๖)
---------	---	-----------

๖๐๒ ๓๑๑	ขบวนการพุทธใหม่ในโลกปัจจุบัน New-Buddhist Movements in Contemporary World	๓ (๓-๐-๖)
๖๐๒ ๓๑๓	พระพุทธศาสนากับศาสตร์สมัยใหม่ Buddhism and Modern Sciences	๓ (๓-๐-๖)
๖๐๒ ๓๑๔	พระพุทธศาสนากับภูมิปัญญาไทย Buddhism and Thai Wisdom	๓ (๓-๐-๖)
๖๐๒ ๓๑๕	สานเสวนาทางศาสนา Inter-Religious Dialogue	๓ (๓-๐-๖)
วิทยานิพนธ์ จำนวน ๑๒ หน่วยกิต		
๖๐๒ ๔๐๐	วิทยานิพนธ์ Thesis	๑๒ หน่วยกิต

(๒) แผน ข**วิชาบังคับแบบนับหน่วยกิต จำนวน ๙ หน่วยกิต**

๖๐๐ ๑๐๑	พระไตรปิฎกวิเคราะห์ Tipitaka Analysis	๓ (๓-๐-๖)
๖๐๐ ๑๐๒	พุทธปรัชญา Buddhist Philosophy	๓ (๓-๐-๖)
๖๐๒ ๒๐๓	ระเบียบวิธีวิจัยทางพระพุทธศาสนา Research Methodology in Buddhism	๓ (๓-๐-๖)

วิชาบังคับแบบไม่นับหน่วยกิต จำนวน ๑๕ หน่วยกิต

๖๐๐ ๑๐๔	พระพุทธศาสนาภาษาอังกฤษ Buddhism in English	(๓) (๓-๐-๖)
๖๐๐ ๒๐๕	กรรมฐาน Buddhist Meditation	(๓) (๓-๐-๖)
๖๐๐ ๔๐๑	สัมมนาวิทยานิพนธ์ Seminar on Thesis	(๓) (๓-๐-๖)
๑๐๒ ๓๐๒	การใช้ภาษาบาลี ๑ Usage of Pali I	(๓) (๓-๐-๖)
๑๐๒ ๓๐๖	การใช้ภาษาบาลี ๒ Usage of Pali II	(๓) (๓-๐-๖)

วิชาเอก นิสิตต้องศึกษาวิชาเอกพระพุทธศาสนา จำนวน ๑๒ หน่วยกิต

๖๐๒ ๑๐๖	พระพุทธศาสนาเถรวาท Theravada Buddhism	๓ (๓-๐-๖)
๖๐๒ ๓๐๗	พระพุทธศาสนาฝ่ายมหายาน Mahayana Buddhism	๓ (๓-๐-๖)
๖๐๒ ๒๐๘	ศึกษางานสำคัญทางพระพุทธศาสนา Selected Buddhist Works	๓ (๓-๐-๖)
๖๐๒ ๓๐๘	สัมมนาพระพุทธศาสนา Seminar on Buddhism	๓ (๓-๐-๖)

วิชาเลือก นิสิตต้องเลือกศึกษาจากรายวิชาที่กำหนดให้ไม่น้อยกว่า จำนวน ๑๒ หน่วยกิต

๖๐๒ ๓๑๐	พุทธจริยศาสตร์กับปัญหาสังคมร่วมสมัย Buddhist Ethics and Contemporary Social Problems	๓ (๓-๐-๖)
๖๐๒ ๓๑๑	ขบวนการพุทธใหม่ในโลกปัจจุบัน New-Buddhist Movements in Contemporary World	๓ (๓-๐-๖)

๖๐๒ ๓๑๓	พระพุทธศาสนากับศาสตร์สมัยใหม่ Buddhism and Modern Sciences	๓ (๓-๐-๖)
๖๐๒ ๓๑๔	พระพุทธศาสนากับภูมิปัญญาไทย Buddhism and Thai Wisdom	๓ (๓-๐-๖)
๖๐๒ ๓๑๕	สานเสวนาทางศาสนา Inter-Religious Dialogue	๓ (๓-๐-๖)
สารนิพนธ์ ๖ หน่วยกิต		
๖๐๒ ๒๐๐	สารนิพนธ์ Research Paper	๖ หน่วยกิต

๓.๑.๔ แผนการศึกษา

(๑) แผนการศึกษา แผน ก แบบ ก (๒)

ภาคเรียน	รหัสวิชา/รายวิชา	หน่วยกิต
๑	วิชาบังคับ	
	๖๐๐ ๑๐๑ พระไตรปิฎกวิเคราะห์	
	๖๐๐ ๑๐๒ พุทธปรัชญา	
	๖๐๐ ๑๐๔ พระพุทธศาสนาภาษาอังกฤษ	
	วิชาเอก	
๖๐๒ ๑๐๖ พระพุทธศาสนาเถรวาท	๓	
	รวม	๙

ภาคเรียน	รหัสวิชา/รายวิชา	หน่วยกิต
๒	วิชาบังคับ	
	๖๐๒ ๒๐๓ ระเบียบวิธีวิจัยทางพระพุทธศาสนา	
	๖๐๐ ๒๐๕ กรรณฐาน	
	๑๐๒ ๓๐๒ การใช้ภาษาบาลี ๑	
	วิชาเอก	
	๖๐๒ ๒๐๘ ศึกษางานสำคัญทางพระพุทธศาสนา	
วิชาเลือก		
xxx xxx xxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxx	๓	
	รวม	๙

ภาคเรียน	รหัสวิชา/รายวิชา	หน่วยกิต	
๓	วิชาบังคับ		
	๑๐๒ ๓๐๖ การใช้ภาษาบาลี ๒		
	วิชาเอก		
	๖๐๒ ๓๐๗ พระพุทธศาสนามหายาน		๓
	๖๐๒ ๓๐๘ สัมมนาพระพุทธศาสนา		๓
วิชาเลือก			
xxx xxx xxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxx	๓		
	รวม	๙	

ภาคเรียน	รหัสวิชา/รายวิชา	หน่วยกิต
๔	วิชาบังคับ ๖๐๐ ๔๐๑ สัมมนาวิทยานิพนธ์	(๓)
	๖๐๒ ๔๐๐ วิทยานิพนธ์	๑๒
	รวม	๑๒

(๒) แผนการศึกษา แผน ข

ภาคเรียน	รหัสวิชา/รายวิชา	หน่วยกิต
๑	วิชาบังคับ	
	๖๐๐ ๑๐๑ พระไตรปิฎกวิเคราะห์	๓
	๖๐๐ ๑๐๒ พุทธปรัชญา	๓
	๖๐๐ ๑๐๔ พระพุทธศาสนาภาษาอังกฤษ	(๓)
	วิชาเอก	
๖๐๒ ๑๐๖ พระพุทธศาสนาเถรวาท	๓	
	รวม	๙

ภาคเรียน	รหัสวิชา/รายวิชา	หน่วยกิต
๒	วิชาบังคับ	
	๖๐๒ ๒๐๓ ระเบียบวิธีวิจัยทางพระพุทธศาสนา	๓
	๖๐๐ ๒๐๕ ธรรมเนียม	(๓)
	๑๐๒ ๓๐๒ การใช้ภาษาบาลี ๑	(๓)
	วิชาเอก	
	๖๐๒ ๒๐๘ ศึกษางานสำคัญทางพระพุทธศาสนา	๓
วิชาเลือก		
xxx xxx xxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxx	๓	
	รวม	๙

ภาคเรียน	รหัสวิชา/รายวิชา	หน่วยกิต
๓	วิชาบังคับ	
	๑๐๒ ๓๐๖ การใช้ภาษาบาลี ๒	(๓)
	วิชาเอก	
	๖๐๒ ๓๐๗ พระพุทธศาสนามหายาน	๓
	๖๐๒ ๓๐๘ สัมมนาพระพุทธศาสนา	๓
วิชาเลือก		
xxx xxx xxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxx	๓	
	รวม	๙

ภาคเรียน	รหัสวิชา/รายวิชา	หน่วยกิต
๔	วิชาบังคับ	(๓)
	๖๐๐ ๔๐๑ สัมมนาวิทยานิพนธ์	
	วิชาเลือก	
	XXX XXX XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX	
	XXX XXX XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX	
๖๐๒ ๒๐๐ สารนิพนธ์	๖	
	รวม	๑๒

๓.๑.๕ คำอธิบายรายวิชา

คำอธิบายรายวิชาหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพระพุทธศาสนา (ดูจากภาคผนวก ก)

๓.๒ ชื่อ สกุล เลขประจำตัวประชาชน ตำแหน่งและคุณวุฒิการศึกษาของอาจารย์

๓.๒.๑ อาจารย์ประจำหลักสูตร

(๑) วิทยาลัยสงฆ์แพร่

ตำแหน่ง	ชื่อ-ฉายา/นามสกุล	คุณวุฒิ/สาขาวิชา	ชื่อสถาบันที่สำเร็จการศึกษา	ปี พ.ศ.
ผู้ช่วย ศาสตราจารย์	พระราชเขมากร,ดร. ๓ ๕๔๐๓ ๐๐๐๑๔ ๐๗ ๔	Ph.D. (Buddhist Studies)	Magadh University, India	๒๕๕๑
		M.A. (Psychology)	Mysore University, India	๒๕๔๑
		พธ.บ. (จิตวิทยา)	ม.มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย	๒๕๓๙
ผู้ช่วย ศาสตราจารย์	พระครูโกศกัณฑ์พัฒนบัณฑิต ,ดร. ๓ ๕๔๐๑ ๐๐๕๖๒ ๒๗ ๒	Ph.D. (Buddhist Studies)	Magadh University, India	๒๕๕๔
		กศ.ม. (การบริหารการศึกษา)	มหาวิทยาลัยนเรศวร	๒๕๔๒
		พธ.บ. (การศึกษานอกโรงเรียน)	ม.มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย	๒๕๓๖
อาจารย์	พระครูสุนทรธรรมนิทัศน์ ,ดร. ๓ ๕๕๑๑ ๐๐๑๑๓ ๕๑ ๗	Ph.D. (Buddhist Studies)	Magadh University, India	๒๕๕๔
		ศศ.ม. (พุทธศาสนศึกษา)	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	๒๕๔๘
		รป.ม. (รัฐประศาสนศาสตร์)	มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี	๒๕๕๘
รอง ศาสตราจารย์	รวีโรจน์ ศรีคำภา ๓ ๕๔๐๓ ๐๐๕๒๒ ๙๖ ๗	รองศาสตราจารย์(พระพุทธศาสนา)	ม.มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย	๒๕๖๐
		กศ.ม. (การบริหารการศึกษา)	มหาวิทยาลัยนเรศวร	๒๕๔๒
		พธ.บ.(สังคมศึกษา)	ม.มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย	๒๕๔๐

๓.๒.๒ อาจารย์พิเศษ

ให้เป็นไปตามความเห็นชอบของคณะกรรมการหลักสูตร

๔. องค์ประกอบเกี่ยวกับประสบการณ์ภาคสนาม

ไม่มี

๕. ข้อกำหนดเกี่ยวกับการทำวิทยานิพนธ์

๕.๑ คำอธิบายโดยย่อ

๕.๑.๑ นิสิตแผน ก แบบ ก(๒) และแผน ข จะเสนอหัวข้อและโครงร่างวิทยานิพนธ์ เพื่อขออนุมัติลงทะเบียนทำวิทยานิพนธ์ได้ต่อเมื่อศึกษารายวิชามาแล้วไม่น้อยกว่า ๑ ภาคการศึกษาปกติ และมีหน่วยกิตสะสมในรายวิชาไม่น้อยกว่า ๙ หน่วยกิต

๕.๑.๒ คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์หรือสารนิพนธ์ ให้เป็นไปตามระเบียบบัณฑิตวิทยาลัยว่าด้วยวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับวิทยานิพนธ์และสารนิพนธ์

๕.๑.๓ นิสิตมีสิทธิ์ขอสอบวิทยานิพนธ์หรือสารนิพนธ์ได้ เมื่อศึกษารายวิชาครบตามที่กำหนดได้ค่าระดับเฉลี่ยสะสมในรายวิชาไม่น้อยกว่า ๓.๐๐ ทำวิทยานิพนธ์หรือสารนิพนธ์เสร็จสมบูรณ์ โดยใช้เวลาทำ

วิทยานิพนธ์ไม่น้อยกว่า ๓ เดือน นับจากวันลงทะเบียนทำวิทยานิพนธ์หรือสารนิพนธ์ เจื่อนไขอื่น ๆ เกี่ยวกับวิทยานิพนธ์หรือสารนิพนธ์ให้เป็นไปตามระเบียบบัณฑิตวิทยาลัย ว่าด้วยวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับวิทยานิพนธ์

๕.๑.๔ การเสนอหัวข้อและโครงร่างวิทยานิพนธ์ การลงทะเบียนวิทยานิพนธ์ การสอบวิทยานิพนธ์ให้เป็นไปตามระเบียบบัณฑิตวิทยาลัย ว่าด้วยวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับวิทยานิพนธ์

๕.๑.๕ ผลงานวิทยานิพนธ์ สารนิพนธ์หรือส่วนหนึ่งของวิทยานิพนธ์ต้องได้รับการตีพิมพ์ในวารสารทางวิชาการหรือเสนอต่อที่ประชุมวิชาการที่มีนักวิชาการกลั่นกรองและมีรายงานการประชุม (Proceedings)

๕.๒ มาตรฐานผลการเรียนรู้

นิสิตมีศักยภาพในการเรียนรู้ด้วยตนเอง สามารถคิดและวิเคราะห์ปัญหาเกี่ยวกับพระพุทธศาสนาและหลักธรรมอย่างเป็นระบบและมีหลักการ สามารถประยุกต์ใช้ศาสตร์ต่างๆ ทั้งทางภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติในการเขียนวิทยานิพนธ์ สารนิพนธ์ได้และนำเสนอเผยแพร่ผลงานวิทยานิพนธ์และสารนิพนธ์อย่างมีจริยธรรมการเผยแพร่ผลงานวิชาการ

๕.๓ ช่วงเวลา

๕.๓.๑ นิสิตที่ศึกษาตามแผน ก แบบ ก (๒) จะทำวิทยานิพนธ์ในภาคการศึกษาที่ ๔

๕.๓.๒ นิสิตที่ศึกษาตามแผน ข จะทำสารนิพนธ์ในภาคการศึกษาที่ ๔

๕.๔ จำนวนหน่วยกิต

๕.๔.๑ การศึกษาตามแผน ก แบบ ก (๒) ทำวิทยานิพนธ์ จำนวน ๑๒ หน่วยกิต

๕.๔.๒ การศึกษาตามแผน ข ทำสารนิพนธ์ จำนวน ๖ หน่วยกิต

๕.๕ การเตรียมการ

๕.๕.๑ ให้ลงทะเบียนเรียนวิชาเกี่ยวข้องกับการวิจัยทางพระพุทธศาสนา

๕.๕.๒ จัดให้มีการแต่งตั้งอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์/สารนิพนธ์

๕.๕.๓ กำหนดชั่วโมงให้คำปรึกษา จัดทำบันทึกการให้คำปรึกษา

๕.๕.๓ จัดสัมมนาให้ความรู้เกี่ยวกับการทำวิทยานิพนธ์/สารนิพนธ์และจัดให้มีคลินิก

วิทยานิพนธ์

๕.๕.๔ ให้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับวิทยานิพนธ์ทั้งทางการบรรยายทางเอกสารและทางเว็บไซต์

๕.๖ กระบวนการประเมินผล

๕.๖.๑ คณะบดีบัณฑิตวิทยาลัยแต่งตั้งคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์หรือสารนิพนธ์ตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา ๒๕๕๘

๕.๖.๒ ในการสอบวิทยานิพนธ์และสารนิพนธ์นิสิตต้องตอบข้อซักถามต่างๆ เกี่ยวกับวิทยานิพนธ์หรือสารนิพนธ์โดยคณะกรรมการสอบ หลังจากสอบแล้วให้คณะกรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์หรือสารนิพนธ์ประชุมพิจารณาประเมินผล ในขณะที่ประเมินผลให้นิสิตออกจากห้องสอบ

๕.๖.๓ มีการจัดบันทึกรายละเอียดเกี่ยวกับการประเมินผลวิทยานิพนธ์หรือสารนิพนธ์ทุกครั้ง

๕.๖.๔ หากคณะกรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์หรือสารนิพนธ์มีมติให้แก้ไขวิทยานิพนธ์หรือสารนิพนธ์ไม่ว่ากรณีใดๆ นิสิตต้องแก้ไขวิทยานิพนธ์หรือสารนิพนธ์ให้ถูกต้องตามมติและคำแนะนำนั้นก่อนที่จะนำวิทยานิพนธ์หรือสารนิพนธ์ฉบับที่แก้ไขแล้วส่งบัณฑิตวิทยาลัย กรณีที่นิสิตไม่สามารถส่งวิทยานิพนธ์หรือสารนิพนธ์ได้ทันเวลาตามที่คณะกรรมการกำหนด จะต้องดำเนินการยื่นขอขยายเวลาการส่งวิทยานิพนธ์หรือสารนิพนธ์ต่อบัณฑิตวิทยาลัยโดยผ่านความเห็นชอบของประธานคณะกรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์หรือสารนิพนธ์ ทั้งนี้การขยายเวลาต้องอยู่ภายในระยะเวลา ๖ เดือนนับแต่วันสอบ หากเกินจากกำหนดนี้ให้ถือว่าสอบไม่ผ่านและจะต้องดำเนินการขอสอบใหม่ กรณีที่ยังคงสถานภาพนิสิตเท่านั้น

๕.๖.๕ ให้คณะกรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์หรือสารนิพนธ์ทำการประเมินผลวิทยานิพนธ์หรือสารนิพนธ์โดยกำหนดเป็น ๔ ระดับคือ

ผลการศึกษา	ระดับ
ดีเยี่ยม (Excellence)	A
ดี (Good)	B+
ผ่าน (Passed)	B
ตก (Failed)	F

๕.๖.๖ การลงนามของกรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์หรือสารนิพนธ์ในหน้าอนุมัติ อาจกระทำได้เมื่อเห็นสมควรแต่ประธานคณะกรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์จะลงนามได้ต่อเมื่อวิทยานิพนธ์หรือสารนิพนธ์นั้นได้รับการแก้ไขทั้งรูปแบบและเนื้อหาเรียบร้อยแล้วเท่านั้น จากนั้นคณบดีบัณฑิตวิทยาลัยจึงลงนามอนุมัติ

๕.๖.๖ ให้ประธานคณะกรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์หรือสารนิพนธ์เสนอผลการประเมินต่อคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย หากมีมติไม่เป็นเอกฉันท์โดยคณะกรรมการเสียงข้างมากมีมติให้ผ่าน ให้รวบรวมใบประเมินผลของกรรมการทุกท่าน เพื่อส่งให้คณะกรรมการประจำบัณฑิตวิทยาลัยพิจารณาชี้ขาด เมื่อทราบผลการประเมินและให้นิสิตส่งวิทยานิพนธ์หรือสารนิพนธ์ฉบับที่แก้ไขเรียบร้อยแล้ว บัณฑิตวิทยาลัยจะประกาศผลให้ทราบโดยทั่วกัน

หมวดที่ ๔

ผลการเรียนรู้ กลยุทธ์การสอนและการประเมินผล

๑. การพัฒนาคุณลักษณะพิเศษของนิสิต

คุณลักษณะพิเศษ	กลยุทธ์หรือกิจกรรมของนิสิต
๑ ด้านคุณธรรมและจริยธรรม	มีการฝึกฝนด้านระเบียบวินัยกิจกรรมารยาททั้งทางกายและวาจาที่เหมาะสม ความซื่อสัตย์ สอดแทรกคุณธรรม จริยธรรม โดยผ่านกระบวนการเรียนการสอน
๒.ด้านความรู้ลึกในพระพุทธศาสนา	ส่งเสริมให้มีความรู้ทางด้านพระพุทธศาสนาโดยเน้นคัมภีร์พระพุทธศาสนา และการรู้จักแสวงหาความรู้ทางด้านพระพุทธศาสนาจากแหล่งเรียนรู้อื่นๆส่งเสริมให้นิสิตเข้าร่วมกิจกรรมทั้งในระดับชาติและนานาชาติเพื่อส่งเสริมประสบการณ์ด้านพระพุทธศาสนา
๓. ด้านการใช้ภาษาอังกฤษ	ส่งเสริมทักษะด้านการฟัง พูด อ่าน เขียน ภาษาอังกฤษโดยการร่วมมือกับสถาบันภาษา
๔. ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ	ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในกระบวนการเรียนรู้และปฏิบัติงาน การใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์
๕. ด้านภาวะผู้นำความรับผิดชอบต่อสังคมและสืบสานศิลปวัฒนธรรม	สอนให้มีภาวะผู้นำด้านพระพุทธศาสนา สอนให้มีจิตอาสา สำนึกสาธารณะให้บริการวิชาการด้านพระพุทธศาสนาแก่สังคมและทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมไทย
๖. ด้านศักยภาพในการปฏิบัติงาน	ฝึกให้นิสิตเรียนรู้ตลอดชีวิต มีความใฝ่รู้ใฝ่คิด โดยมอบหมายงานให้ศึกษาค้นคว้าวิจัย วิเคราะห์ สังเคราะห์ และวิจารณ์ประเด็นปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในสังคม สามารถผลิตงานวิจัยที่มีประโยชน์และนำไปประยุกต์ใช้งานให้เกิดประโยชน์ต่อสังคม

๒. การพัฒนาผลการเรียนรู้ในแต่ละด้าน

๒.๑ ด้านคุณธรรม จริยธรรม

๒.๑.๑ ผลการเรียนรู้ด้านคุณธรรม จริยธรรม

- ๑) ปฏิบัติตนเป็นผู้มีคุณธรรม จริยธรรม เสียสละ
- ๒) มีวินัย ปฏิบัติตามกฎระเบียบและข้อบังคับ
- ๓) ซื่อสัตย์ไม่คัดลอกผลงานผู้อื่น
- ๔) มีภาวะความเป็นผู้นำ

๒.๑.๒ กลยุทธ์การสอนที่ใช้พัฒนาการเรียนรู้ด้านคุณธรรม จริยธรรม

- ๑) อาจารย์ผู้สอนจะสอดแทรกเรื่องคุณธรรมจริยธรรมในการสอนทุกรายวิชาและยกย่องนิสิตที่ทำความดีมีจิตอาสา
- ๒) มอบหมายงานรายบุคคล
- ๓) มอบหมายงานกลุ่ม
- ๔) ให้นำเสนอข้อมูลผลงานโดยใช้สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศ

๒.๑.๓ กลยุทธ์การประเมินผลการเรียนรู้ด้านคุณธรรม จริยธรรม

- ๑) ประเมินจากการตรงเวลาของนิสิตในการเข้าชั้นเรียน การมีส่วนร่วมปฏิสัมพันธ์ในชั้นเรียน และผลงานด้านจิตอาสา
- ๒) การมีวินัย ๒ อย่างคือ ๑.วินัยในการเรียน ๒.วินัยในตนเอง นิสิตมีสมุดบันทึกการวางแผนในการเรียน การเขียนวิทยานิพนธ์ และการดำเนินชีวิต
- ๓) ประเมินจากการนำเสนอผลงาน
- ๔) ประเมินจากผลงานและการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มเคารพสิทธิและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น

๒.๒ ด้านความรู้**๒.๒.๑ ผลการเรียนรู้ด้านความรู้**

- ๑) มีความรู้และความเข้าใจอย่างถ่องแท้ ในเนื้อหาสาระหลักของสาขาวิชาพระพุทธศาสนา และประยุกต์ในการเขียนงานวิชาการ
- ๒) มีความรู้ความเข้าใจในวิธีการพัฒนาวิชาการสมัยใหม่ สามารถประยุกต์ใช้ร่วมกับวิชาพระพุทธศาสนาได้
- ๓) มีความเข้าใจทฤษฎีการวิจัยทางพระพุทธศาสนา สามารถประยุกต์หลักธรรมมาใช้กับแนวคิดในทางทฤษฎีและการเขียนงานวิจัย
- ๔) สามารถพัฒนานวัตกรรมหรือสร้างองค์ความรู้ใหม่ สร้างองค์ความรู้จากงานวิจัยเพื่อเชื่อมโยงกับการพัฒนาองค์กรเพื่อตอบสนองความต้องการทางสังคมในด้านวิชาการพระพุทธศาสนา

๒.๒.๒ กลยุทธ์การสอนที่ใช้พัฒนาการเรียนรู้ด้านความรู้

- ๑) จัดการเรียนรู้โดยผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง และมุ่งเน้นให้นิสิตมีความรู้ความเข้าใจสาขาวิชาพระพุทธศาสนา โดยใช้วิธีการเรียนการสอนที่เน้นหลักการทางทฤษฎี และการประยุกต์ทางปฏิบัติในสภาพแวดล้อมจริง กระตุ้นให้เกิดการคิด วิเคราะห์ และตัดสินใจด้วยตนเอง
- ๒) จัดกิจกรรมการเรียนรู้วิชาการศาสตร์สมัยใหม่ควบคู่กับวิชาการพระพุทธศาสนา
- ๓) จัดให้มีการศึกษาค้นคว้า วิจัยด้วยตนเอง ในการพัฒนานวัตกรรมและองค์ความรู้ใหม่
- ๔) ส่งเสริมให้มีการวิจัยและค้นคว้าองค์ความรู้ในพระไตรปิฎกและนำองค์ความรู้ที่ค้นพบมาประยุกต์ใช้ได้อย่างเหมาะสม

๒.๒.๓ กลยุทธ์การประเมินผลการเรียนรู้ด้านความรู้

- ๑) ประเมินด้วยการสอบวัดผล และ/หรือรายงาน
- ๒) ประเมินด้วยการนำเสนอรายงาน ในรายวิชา และ/หรือกิจกรรมและประเมินผล
- ๓) ประเมินด้วยการนำเสนอรายงาน สารนิพนธ์ และ/หรือวิทยานิพนธ์
- ๔) ประเมินด้วยผลงานวิจัยทางวิชาการและ การพัฒนาเผยแพร่สู่สังคมในสื่อต่างๆ

๒.๓ ด้านทักษะทางปัญญา**๒.๓.๑ ผลการเรียนรู้ด้านทักษะทางปัญญา**

- ๑) สามารถใช้ความรู้ทางทฤษฎีและปฏิบัติในการคิดวิเคราะห์อย่างเป็นระบบ เพื่อการพัฒนาและสร้างสรรค์องค์ความรู้ใหม่ทางพระพุทธศาสนาอย่างเหมาะสม
- ๒) สามารถสืบค้นข้อมูลผลงานวิจัย สิ่งตีพิมพ์ทางวิชาการ จากแหล่งข้อมูลที่หลากหลาย การสังเคราะห์ และนำไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาความคิดใหม่ๆ
- ๓) สามารถประยุกต์ใช้ผลงานวิจัยและองค์ความรู้ทางด้านพุทธศาสนาในการแก้ปัญหาหรือพัฒนางานได้อย่างเหมาะสมและสร้างสรรค์
- ๔) สามารถตัดสินใจในเรื่องที่ซับซ้อนที่เกี่ยวกับการพัฒนาองค์ความรู้ใหม่ และสามารถผลิตผลงานทางวิชาการและงานวิจัย ในระดับชาติ และ/หรือนานาชาติ

๒.๓.๒ กลยุทธ์การสอนที่ใช้ในการพัฒนาการเรียนรู้ด้านทักษะทางปัญญา

- ๑) ฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ ตามหลักทฤษฎี การคิดต่อยอดองค์ความรู้และการแก้ไขปัญหา
- ๒) เน้นการเรียนรู้ด้วยตนเอง และการปฏิบัติงานจริง
- ๓) เน้นการเรียนรู้ที่สามารถประยุกต์ใช้กับสถานการณ์จริง โดยใช้ปัญหาเป็นตัวกระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้
- ๔) การอภิปราย สัมมนาวิชาการ และการนำเสนอผลงาน

๒.๓.๓ กลยุทธ์การประเมินผลการเรียนรู้ด้านทักษะทางปัญญา

- ๑) วัดผลจากการนำเสนอผลงาน การมีส่วนร่วมในกิจกรรมการนำเสนอผลงานในชั้นเรียน
- ๒) วัดผลการปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมาย
- ๓) การนำเสนอผลงาน การอธิบาย การถามและตอบคำถาม
- ๔) การนำเสนอผลงานวิชาการสู่สาธารณะ

๒.๔ ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ**๒.๔.๑ ผลการเรียนรู้ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ**

- ๑) สามารถใช้ความรู้ในศาสตร์มาขึ้นนำองค์กร แก้ไขปัญหาที่มีความซับซ้อน และเสริมสร้างทัศนคติที่ดีแก่ตนเองและผู้อื่น
- ๒) สามารถทำงานเป็นทีม เคารพสิทธิ รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น และมีปฏิสัมพันธ์อย่างสร้างสรรค์กับผู้ร่วมงาน
- ๓) แสดงภาวะความเป็นผู้นำในองค์กร บริหารการทำงานเป็นทีมได้อย่างเหมาะสมตามโอกาสและสถานการณ์ เพื่อเพิ่มพูนประสิทธิภาพในการทำงานของกลุ่ม
- ๔) มีความรับผิดชอบสามารถตัดสินใจ รวมทั้งวางแผนปรับปรุงตนเองและองค์กรได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๒.๔.๒ กลยุทธ์การสอนที่ใช้ในการพัฒนาการเรียนรู้ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ

- ๑) การจัดกิจกรรมในรายวิชาที่เน้นการเรียนการสอนที่มีการปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้เรียนและผู้สอน
- ๒) ฝึกฝนภาวะความเป็นผู้นำ ผู้ตาม การแสดงออกถึงภาวะความเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี การมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับผู้ร่วมงาน และการรับฟังความคิดเห็นผู้อื่นในการปฏิบัติงานเป็นทีมและการทำงานวิจัย
- ๓) ฝึกฝนการทำกิจกรรมกลุ่ม จัดการประชุม แบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบ ติดตามผลและประสานงาน
- ๔) ฝึกสังเกต สรุปรายงานผลงานนำเสนอแนวทางการแก้ไข

๒.๔.๓ กลยุทธ์การประเมินผลการเรียนรู้ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ

- ๑) สังเกตพฤติกรรมและการแสดงออกของนิสิตในหลายๆ ด้าน ระหว่างกิจกรรมการเรียนการสอน เช่น พฤติกรรมความสนใจ ตั้งใจเรียนรู้ และพัฒนาตนเอง
- ๒) สังเกตพฤติกรรมการแสดงบทบาทภาวะผู้นำและผู้ตามที่ดี ความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่น
- ๓) สังเกตพฤติกรรมความรับผิดชอบในการเรียนและงานที่ได้รับมอบหมาย การนำเสนอผลงานการทำงานวิจัย และการร่วมทำกิจกรรมเพื่อสังคม
- ๔) สังเกตความสนใจ การแสดงความคิดเห็น เพื่อการแก้ไขปัญหา และพัฒนาตนเอง และกิจกรรมการเรียนรู้ที่เหมาะสม

๒.๕ ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และเทคโนโลยีสารสนเทศ

๒.๕.๑ ผลการเรียนรู้ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และเทคโนโลยีสารสนเทศ

๑) สามารถคัดกรองข้อมูลและใช้หลักตรรกะทางคณิตศาสตร์และสถิติ ในการศึกษาค้นคว้าปัญหา เชื่อมโยงประเด็นปัญหาที่สำคัญและซับซ้อน และเสนอแนะแนวทางการแก้ไขปัญหาในด้านต่างๆ โดยเฉพาะทางด้านพระพุทธศาสนาในเชิงลึกได้เป็นอย่างดี

๒) สามารถสื่อสารด้านการพูด การอ่าน การฟัง การเขียน และการนำเสนอ และสื่อสารกับกลุ่มบุคคลต่างๆ ทั้งในวงการศึกษาและวิชาชีพ รวมถึงชุมชนทั่วไปได้อย่างเหมาะสม

๓) สามารถใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการค้นคว้าข้อมูล เพื่อประกอบการศึกษาและการทำวิทยานิพนธ์ รวมทั้งการติดต่อสื่อสาร

๒.๕.๒ กลยุทธ์การสอนที่ใช้พัฒนาการเรียนรู้ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และเทคโนโลยีสารสนเทศ

๑) จัดการส่งเสริม แนะนำแนวทางการเรียนรู้ เชิงสถิติ และการวิเคราะห์ การใช้เทคโนโลยีการสื่อสารในรายวิชา

๒) จัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้ฝึกฝนทักษะการสื่อสาร และการนำเสนอโดยใช้เทคโนโลยีทั้งด้วยตนเองและร่วมกับผู้อื่น

๓) จัดกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อให้ผลิตได้ฝึกทักษะด้านการใช้เทคโนโลยีประกอบการค้นคว้าและการทำวิทยานิพนธ์

๒.๕.๓ กลยุทธ์การประเมินผลการเรียนรู้ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และเทคโนโลยีสารสนเทศ

๑) การทดสอบความรู้และเทคนิคการวิเคราะห์และวิจารณ์ทฤษฎีหรือแนวคิดใหม่ ๆ

๒) การทำงานวิจัย ตั้งแต่เริ่มต้นจนถึงขั้นตอนการเขียนรายงาน และการนำเสนอผลงาน

๓) รายงานผล การนำเสนอข้อมูลวิจัย

๓. แผนที่แสดงการกระจายความรับผิดชอบต่อผลการเรียนรู้ จากหลักสูตรสู่รายวิชา (Curriculum Mapping)

แสดงให้เห็นว่าแต่ละรายวิชาในหลักสูตรรับผิดชอบต่อผลการเรียนรู้ในด้านใดบ้าง (สัมพันธ์กับการพัฒนาผลการเรียนรู้แต่ละด้านตามข้อ ๒) โดยระบุว่าเป็นความรับผิดชอบหลักหรือความรับผิดชอบรอง โดยที่ผลการเรียนรู้แต่ละข้อของด้านต่าง ๆ ในตารางมีความหมายดังต่อไปนี้

๓.๑ ด้านคุณธรรม จริยธรรม

ผลการเรียนรู้ด้านคุณธรรม จริยธรรม

๑) ปฏิบัติตนเป็นผู้มีคุณธรรม จริยธรรม เสียสละ

๒) มีวินัย ปฏิบัติตามกฎระเบียบและข้อบังคับ

๓) ซื่อสัตย์ไม่คัดลอกผลงานผู้อื่น

๔) มีภาวะความเป็นผู้นำ

๓.๒ ด้านความรู้

ผลการเรียนรู้ด้านความรู้

๑) มีความรู้และความเข้าใจอย่างถ่องแท้ ในเนื้อหาสาระหลักของสาขาวิชาพระพุทธศาสนา และประยุกต์ในการเขียนงานวิชาการ

๒) มีความรู้ความเข้าใจในวิธีการพัฒนาวิชาการสมัยใหม่ สามารถประยุกต์ใช้ร่วมกับวิชาพระพุทธศาสนาได้

๓) มีความเข้าใจทฤษฎีการวิจัยทางพระพุทธศาสนา สามารถประยุกต์หลักธรรมมาใช้กับแนวคิดในทางทฤษฎีและการเขียนงานวิจัย

๔) สามารถพัฒนานวัตกรรมหรือสร้างองค์ความรู้ใหม่ สร้างองค์ความรู้จากงานวิจัยเพื่อเชื่อมโยงกับการพัฒนาองค์กรเพื่อตอบสนองความต้องการทางสังคมในด้านวิชาการพระพุทธศาสนา

๓.๓ ด้านทักษะทางปัญญา

ผลการเรียนรู้ด้านทักษะทางปัญญา

๑) สามารถใช้ความรู้ทางทฤษฎีและปฏิบัติในการคิดวิเคราะห์อย่างเป็นระบบ เพื่อการพัฒนาและสร้างสรรค์องค์ความรู้ใหม่ทางพระพุทธศาสนาอย่างเหมาะสม

๒) สามารถสืบค้นข้อมูลผลงานวิจัย สิ่งตีพิมพ์ทางวิชาการ จากแหล่งข้อมูลที่หลากหลาย การสังเคราะห์ และนำไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาความคิดใหม่ๆ

๓) สามารถประยุกต์ใช้ผลงานวิจัยและองค์ความรู้ทางด้านพุทธศาสนาในการแก้ปัญหาหรือพัฒนางานได้อย่างเหมาะสมและสร้างสรรค์

๔) สามารถตัดสินใจในเรื่องที่ซับซ้อนที่เกี่ยวกับการพัฒนาองค์ความรู้ใหม่ และสามารถผลิตผลงานทางวิชาการและงานวิจัย ในระดับชาติ และ/หรือนานาชาติ

๓.๔ ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ

ผลการเรียนรู้ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ

๑) สามารถใช้ความรู้ในศาสตร์มาขึ้นองค์กร แก้ไขปัญหาที่มีความซับซ้อน และเสริมสร้างทัศนคติที่ดีแก่ตนเองและผู้อื่น

๒) สามารถทำงานเป็นทีม เคารพสิทธิ รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น และมีปฏิสัมพันธ์อย่างสร้างสรรค์กับผู้ร่วมงาน

๓) แสดงภาวะความเป็นผู้นำในองค์กร บริหารการทำงานเป็นทีมได้อย่างเหมาะสมตามโอกาสและสถานการณ์ เพื่อเพิ่มพูนประสิทธิภาพในการทำงานของกลุ่ม

๔) มีความรับผิดชอบสามารถตัดสินใจ รวมทั้งวางแผนปรับปรุงตนเองและองค์กรได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๓.๕ ด้านทักษะการวิเคราะห์ การสื่อสาร และเทคโนโลยีสารสนเทศ

ผลการเรียนรู้ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

๑) สามารถคัดกรองข้อมูลและใช้หลักตรรกะทางคณิตศาสตร์และสถิติ ในการศึกษาค้นคว้าปัญหาเชื่อมโยงประเด็นปัญหาที่สำคัญและซับซ้อน และเสนอแนะแนวทางการแก้ไขปัญหาในด้านต่างๆ โดยเฉพาะทางด้านพระพุทธศาสนาในเชิงลึกได้เป็นอย่างดี

๒) สามารถสื่อสารด้านการพูด การอ่าน การฟัง การเขียน และการนำเสนอ และสื่อสารกับกลุ่มบุคคลต่างๆ ทั้งในวงการศึกษาและวิชาชีพ รวมถึงชุมชนทั่วไปได้อย่างเหมาะสม

๓) สามารถใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการค้นคว้าข้อมูล เพื่อประกอบการศึกษาและการทำวิทยานิพนธ์ รวมทั้งการติดต่อสื่อสาร

แผนที่แสดงการกระจายความรับผิดชอบมาตรฐานผลการเรียนรู้จากหลักสูตรสู่รายวิชา (Curriculum Mapping)

● ความรับผิดชอบหลัก ○ ความรับผิดชอบรอง

รายวิชา	๑.ด้านคุณธรรม จริยธรรม				๒.ด้านความรู้				๓. ด้านทักษะทางปัญญา				๔. ด้านทักษะ ความสัมพันธ์ระหว่าง บุคคลและความ รับผิดชอบ				๕. ด้านทักษะการ วิเคราะห์ การสื่อสาร เทคโนโลยี สารสนเทศ			
	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	
๑. หมวดวิชาบังคับแบบนับหน่วยกิต																				
๖๐๐ ๑๐๑ พระไตรปิฎกวิเคราะห์	●	●	●		●	○	●	○	○	●	○	○	○	○	●	○		○	○	●
๖๐๐ ๑๐๒ พุทธปรัชญา	○	●	○		●		○	○	○	●	○	○	○	○	○	●	○	○	○	●
๖๐๒ ๒๐๓ ระเบียบวิจัยทางพระพุทธศาสนา	○	●	○		○	○	●	○	●	○	○	○	○		○	○	○	○	○	●
๒. หมวดวิชาบังคับไม่นับหน่วยกิต																				
๖๐๐ ๑๐๔ พระพุทธศาสนาภาษาอังกฤษ	○	●			●	○		○		●	○	○	○	○	●	○	○	○	●	○
๖๐๐ ๒๐๕ กรรมฐาน	●	●	○	○	●		○	○	●	○	○		○	●	●	○	○	○		
๖๐๐ ๔๐๑ สัมมนาวิทยานิพนธ์	○		●	○	○	○	●	●	○	●	○	○	○	○	●	○	●	○	○	●
๑๐๒ ๓๐๒ การใช้ภาษาบาลี ๑	○	●		○	●	○		○	○	○	○	●	●			○		●		
๑๐๒ ๓๐๖ การใช้ภาษาบาลี ๒	○	●		○	●	○		○	○	○	○	●	●			○		●		
๓. หมวดวิชาเอก																				
๖๐๒ ๑๐๖ พระพุทธศาสนาเถรวาท	●	○	○		●	○	○		○	○	●		●	○	○		○	●	○	
๖๐๒ ๓๐๗ พระพุทธศาสนาเถรวาท	●	○	○		●	○	○		○	○	●		●	○	○		○	●	○	
๖๐๒ ๒๐๘ ศึกษางานสำคัญทางพระพุทธศาสนา	●	○	○		●	○	○	○	○	●	○	○		●	○	○	○	○	●	○
๖๐๒ ๓๐๘ สัมมนาพระพุทธศาสนา	○		○	●	○	●	○	○	○	○	○	●	●	○	●	○	○	○	●	○
๔. หมวดวิชาเลือก																				
๖๐๒ ๓๑๐ พุทธจริยศาสตร์กับปัญหาสังคมร่วมสมัย	●	○	○		○	●	○	○	●	○	○	○		●	○	○	○	●	●	○
๖๐๒ ๓๑๑ ขบวนการพุทธใหม่ในโลกปัจจุบัน	●	○	○	●	●	○	○	○	○	○	○	●	○	○	●	○	○	○	●	○
๖๐๒ ๓๑๓ พระพุทธศาสนากับศาสตร์สมัยใหม่	○	●	○	●	○	●	○	○	○	○	○	●	●	○	○	○	○	○	●	○
๖๐๒ ๓๑๔ พระพุทธศาสนากับภูมิปัญญาไทย	○	○	○	●	○	○	○	●	○	●	○	○	●	○	○		○	○	●	○
๖๐๒ ๓๑๕ สถานเสาวนาทางศาสนา	○	●	○	●	○	○	○	●	○	○	○	●	○	●	○	○	○	○	●	○

รายวิชา	๑.ด้านคุณธรรม จริยธรรม				๒.ด้านความรู้				๓. ด้านทักษะทางปัญญา				๔. ด้านทักษะ ความสัมพันธ์ระหว่าง บุคคลและความ รับผิดชอบ				๕. ด้านทักษะการ วิเคราะห์ การสื่อสาร เทคโนโลยี สารสนเทศ			
	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	
๕. วิทยานิพนธ์ ๑๒ หน่วยกิต																				
๖๐๒ ๔๐๐ วิทยานิพนธ์	●	●	●	○	●	●	○	○	●	●	○	○	●	●	○	●	●	●	●	●
๖. สารนิพนธ์ ๖ หน่วยกิต																				
๖๐๒ ๒๐๐ สารนิพนธ์ ๖ หน่วยกิต	●	●	●	○	●	●	○	○	●	●	○	○	●	●	○	●	●	●	●	●

หมวดที่ ๕

หลักเกณฑ์ในการประเมินผลนิสิต

๑. ภาวะเทียบหรือหลักเกณฑ์ในการให้ระดับคะแนน (เกรด)

เป็นไปตามข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๑ และฉบับที่ ๓ แก้ไขเพิ่มเติม ๒๕๔๙ ดังนี้

ระดับ	ค่าระดับ	เกณฑ์คะแนน	
		วิชาเลือก	วิชาบังคับและเอก
A	๔.๐๐	๙๕ - ๑๐๐	๙๕ - ๑๐๐
A-	๓.๖๗	๙๐ - ๙๔	๙๐ - ๙๔
B+	๓.๓๓	๘๕ - ๘๙	๘๕ - ๘๙
B	๓.๐๐	๘๐ - ๘๔	๘๐ - ๘๔
C+	๒.๕๐	๗๕ - ๗๙	ต่ำกว่า ๘๐
C	๒.๐๐	๗๐ - ๗๔	
F	๐	ต่ำกว่า ๗๐	

๒. กระบวนการทวนสอบมาตรฐานผลสัมฤทธิ์ของนิสิต

การกำหนดระบบและกลไกการทวนสอบมาตรฐานผลการเรียนรู้ เกิดขึ้นเพื่อแสดงหลักฐานยืนยันหรือสนับสนุนว่านิสิตและมหาบัณฑิตทุกคนมีมาตรฐานผลการเรียนรู้ทุกด้านเป็นไปตามที่กำหนดไว้ในมาตรฐานคุณวุฒิ เป็นอย่างน้อย

๒.๑ การทวนสอบมาตรฐานผลการเรียนรู้นิสิตยังไม่สำเร็จการศึกษา

แต่งตั้งคณะกรรมการทวนสอบมาตรฐานผลสัมฤทธิ์ของนิสิตโดยให้ผู้ทรงคุณวุฒิจากภายนอกสถาบันมาเป็นคณะกรรมการร่วม และกำหนดให้เป็นเงื่อนไขในกระบวนการประกันคุณภาพทั้งภายในสถาบันและภายนอกสถาบัน สุ่มประเมินรายละเอียดของรายวิชาถึงผลการเรียนรู้อันประเมินถึงความสอดคล้องกับความรับผิดชอบในหลักสูตร มีกระบวนการประเมินผลการทวนสอบมาตรฐานผลสัมฤทธิ์ของนิสิตตามมาตรฐานผลการเรียนรู้อันแต่ละรายวิชาโดยพิจารณาจากการสอบซึ่งผ่านเกณฑ์ตามมาตรฐานที่กำหนด (ร้อยละ ๗๕ ของแต่ละหมวดวิชา) การประเมินผลคุณภาพการวัดผลจากข้อสอบและรายงานการวิเคราะห์ข้อสอบและพิจารณาจากการทำวิทยานิพนธ์ของนักศึกษาสำเร็จตามระยะเวลาที่กำหนด การสอบวิทยานิพนธ์โดยผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก

๒.๒ การทวนสอบมาตรฐานผลการเรียนรู้นิสิตหลังจากนิตินสำเร็จการศึกษา

การทวนสอบมาตรฐานผลการเรียนรู้นิสิตหลังจากนิตินสำเร็จการศึกษา เน้นการทำวิจัยสัมฤทธิ์ผลของการประกอบอาชีพหรือการศึกษาต่อของมหาบัณฑิต โดยทำการวิจัยอย่างต่อเนื่อง แล้วนำผลที่ได้มาเป็นข้อมูลในการประเมินคุณภาพของหลักสูตร การพัฒนาหรือปรับปรุงหลักสูตร และกระบวนการเรียนการสอน โดยมีหัวข้อการทวนสอบมาตรฐานผลการเรียนรู้อันดังต่อไปนี้

๒.๒.๑ สถานะการได้งานทำหรือศึกษาต่อของมหาบัณฑิต ประเมินจากการได้งานทำหรือศึกษาต่อตรงตามสาขาหรือในสาขาที่เกี่ยวข้อง และระยะเวลาในการหางาน โดยทำการประเมินจากมหาบัณฑิตแต่ละรุ่นที่สำเร็จการศึกษา

๒.๒.๒ ตำแหน่งงานและความก้าวหน้าในสายงานของมหาบัณฑิต

๒.๒.๓ ความพึงพอใจของมหาบัณฑิต ต่อความรู้ความสามารถที่ได้เรียนรู้จากหลักสูตร ที่ใช้ในการประกอบอาชีพหรือศึกษาต่อ พร้อมกับเปิดโอกาสให้มีการเสนอข้อคิดเห็นในการปรับปรุงหลักสูตรให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

๒.๒.๔ ความพึงพอใจของผู้ใช้มหาบัณฑิตหรือนายจ้าง พร้อมกับเปิดโอกาสให้มีข้อเสนอแนะต่อสิ่งที่คาดหวังหรือต้องการจากหลักสูตรในการนำไปใช้ในการปฏิบัติงานในสถานประกอบการ

๒.๒.๕ ความพึงพอใจของสถาบันการศึกษาอื่น ซึ่งรับมหาบัณฑิตที่สำเร็จจากหลักสูตรเข้าศึกษาต่อเพื่อปริญญาที่สูงขึ้น โดยประเมินทางด้านความรู้ ความพร้อม และคุณสมบัติอื่นๆ

๒.๒.๖ ความเห็นและข้อเสนอแนะจากอาจารย์พิเศษและผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก ต่อผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของมหาบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษา กระบวนการพัฒนาการเรียนรู้ องค์กรความรู้ และการปรับปรุงหลักสูตร ให้มีความเหมาะสมกับสถานการณ์ทางการศึกษา และสังคมในปัจจุบันมากยิ่งขึ้น

๒.๒.๗ ผลงานของนิสิตและวิทยานิพนธ์ สารนิพนธ์ที่สามารถวัดเป็นรูปธรรมได้ เช่น

(๑) จำนวนผลงานวิจัยที่เผยแพร่

(๒) จำนวนสิทธิบัตร

(๓) จำนวนกิจกรรมเพื่อสังคมและประเทศชาติ

(๔) จำนวนกิจกรรมอาสาสมัครในองค์กรที่ทำประโยชน์เพื่อสังคม

๓. เกณฑ์การสำเร็จการศึกษาของหลักสูตร

๓.๒ แผน ก แบบ ก (๒)

๑) ศึกษารายวิชาครบถ้วนตามที่กำหนดในหลักสูตร โดยจะต้องได้ระดับคะแนนเฉลี่ยไม่ต่ำกว่า ๓.๐๐ จากระบบ ๔ ระดับคะแนนหรือเทียบเท่า พร้อมทั้ง เสนอวิทยานิพนธ์และสอบผ่านการสอบปากเปล่าขั้นสุดท้ายโดยคณะกรรมการที่บัณฑิตวิทยาลัยแต่งตั้ง และต้องเป็นระบบเปิดให้ผู้สนใจเข้ารับฟังได้

๒) ผลงานวิทยานิพนธ์หรือส่วนหนึ่งของวิทยานิพนธ์ต้องได้รับการตีพิมพ์ หรืออย่างน้อยได้รับการยอมรับให้ตีพิมพ์ในวารสารระดับชาติหรือระดับนานาชาติที่มีคุณภาพตามประกาศ คณะกรรมการการอุดมศึกษา เรื่องหลักเกณฑ์การพิจารณาวารสารทางวิชาการสำหรับการเผยแพร่ ผลงานทางวิชาการ หรือนำเสนอต่อที่ประชุมวิชาการ โดยบทความที่น่าเสนอฉบับสมบูรณ์ (Full Paper) ได้รับการตีพิมพ์ในรายงานสืบเนื่องจากการประชุมวิชาการ (Proceedings) ดังกล่าว

๓) เกณฑ์อื่นๆ ต้องปฏิบัติตามปีสสนากรรมฐานตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด (ภาคผนวก ค)

๓.๓ แผน ข

๑) ศึกษารายวิชาครบถ้วนตามที่กำหนดในหลักสูตร โดยจะต้อง ได้ระดับคะแนนเฉลี่ยไม่ต่ำกว่า ๓.๐๐ จากระบบ ๔ ระดับคะแนนหรือเทียบเท่า และสอบผ่านการสอบ ประมวลความรู้ (Comprehensive Examination) ด้วยข้อเขียนและ/หรือปากเปล่าในสาขาวิชานั้น

๒) เสนอรายงานการค้นคว้าอิสระและสอบผ่านการสอบปากเปล่าขั้นสุดท้ายโดยคณะกรรมการที่บัณฑิตวิทยาลัยแต่งตั้ง โดยเป็นระบบเปิดให้ผู้สนใจเข้ารับฟังได้ และรายงานการค้นคว้าอิสระ หรือส่วนหนึ่งของรายงานการค้นคว้าอิสระต้องได้รับการเผยแพร่ในลักษณะใดลักษณะหนึ่งที่สืบค้นได้

๓) เกณฑ์อื่นๆ ต้องปฏิบัติตามปีสสนากรรมฐานตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด (ภาคผนวก ค)

หมวดที่ ๖ การพัฒนาคณาจารย์

๑. การเตรียมการสำหรับอาจารย์ใหม่

จัดให้มีการปฐมนิเทศแนะแนวอาจารย์ใหม่ ให้มีความรู้และเข้าใจนโยบายของสถาบันอุดมศึกษา คณะและหลักสูตรที่สอน โดยสาระประกอบด้วย

- ๑.๑ บทบาทหน้าที่ของอาจารย์ในพันธกิจของสถาบัน
- ๑.๒ สิทธิผลประโยชน์ของอาจารย์ และกฎระเบียบต่างๆ
- ๑.๓ หลักสูตร การจัดการเรียนการสอน และกิจกรรมต่างๆ ของสาขาวิชา

และมีอาจารย์อาวุโสเป็นอาจารย์พี่เลี้ยง โดยมีหน้าที่ให้คำแนะนำและการปรึกษาเพื่อเรียนรู้และปรับตัวเองเข้าสู่การเป็นอาจารย์ในสาขาวิชา มีการนิเทศการสอนทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติที่ต้องสอน และมีการประเมินและติดตามความก้าวหน้าในการปฏิบัติงานของอาจารย์ใหม่ ให้เข้าร่วมรับผิดชอบรายวิชาและมอบหมายงานบางส่วนในการดูแลนิสิต

๒. การพัฒนาความรู้และทักษะให้แก่คณาจารย์

๒.๑ การพัฒนาทักษะการจัดการเรียนการสอน การวัดและการประเมินผล

๒.๑.๑ ส่งเสริมให้อาจารย์ได้เข้ารับการอบรมเพื่อพัฒนาตนเองด้านการจัดการเรียนการสอนเพื่อเพิ่มพูนประสบการณ์การจัดการเรียนการสอนและการประเมินผลการพัฒนาหลักสูตร การศึกษาดูงานในองค์กรต่างๆ การลาศึกษาต่อเพื่อเพิ่มพูนความรู้และประสบการณ์

๒.๑.๒ สร้างเสริมประสบการณ์เพื่อให้เกิดการพัฒนาตนเองด้านการวิจัย สนับสนุนให้เขียนโครงการวิจัยและสนับสนุนการวิจัยทั้งในระดับคณะ/มหาวิทยาลัยและทุนวิจัยจากภายนอกมหาวิทยาลัย

๒.๒ การพัฒนาวิชาการและวิชาชีพด้านอื่นๆ

๒.๒.๑ สนับสนุนให้อาจารย์พัฒนาผลงานทางวิชาการสายตรงในสาขาวิชา

๒.๒.๒ สนับสนุนให้อาจารย์มีส่วนร่วมในการเข้าประชุม สัมมนา และอบรมทางวิชาการและวิจัย

๒.๒.๓ สนับสนุนให้อาจารย์มีส่วนร่วมในกิจกรรมบริการวิชาการต่างๆการมีส่วนร่วมในกิจกรรมบริการวิชาการแก่ชุมชนที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาความรู้และคุณธรรม รับเชิญเป็นวิทยากรในการประชุมวิชาการระดับชาตินานาชาติ รับเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการประเมินบทความวิจัย ตำแหน่งทางวิชาการ ประเมินโครงการวิจัยและเป็นคณะกรรมการวิชาชีพที่เกี่ยวข้อง

๒.๒.๔ สนับสนุนให้อาจารย์ขอทุนสนับสนุนการวิจัยเพื่อสร้างองค์ความรู้ใหม่เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนและตีพิมพ์บทความทางวิชาการ และผลงานวิจัย

๒.๒.๕ สนับสนุนให้อาจารย์สร้างเครือข่ายทางวิชาการร่วมกับหน่วยงานและสถาบันทั้งในและต่างประเทศ

หมวดที่ ๗ การประกันคุณภาพหลักสูตร

๗.๑ การกำกับมาตรฐาน

การบริหารจัดการหลักสูตรจัดให้ดำเนินการตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรที่กำหนดโดย สกอ.ตามรายละเอียดต่อไปนี้

๑) จัดให้มีอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรจำนวน ๓ ท่าน ซึ่งมีคุณสมบัติและมีผลงานวิชาการเป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา ตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. ๒๕๕๘ ทำหน้าที่ในการบริหารและพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอน ตั้งแต่การวางแผน การควบคุมคุณภาพ การติดตามประเมินผล ติดตามประเมินผลและการพัฒนาหลักสูตรตลอดระยะเวลาที่จัดการศึกษา และมีหน้าที่ในการเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และ/หรืออาจารย์ผู้สอบวิทยานิพนธ์ และ/หรืออาจารย์ผู้สอน

๒) จัดให้มีอาจารย์ประจำหลักสูตร ซึ่งมีคุณสมบัติและมีผลงานวิชาการเป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา ตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. ๒๕๕๘ ทำหน้าที่รับผิดชอบตามพันธกิจของ การอุดมศึกษาและปฏิบัติหน้าที่เต็มเวลา มีหน้าที่ในการเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และ/หรืออาจารย์ผู้สอบวิทยานิพนธ์ และ/หรืออาจารย์ผู้สอน

๓) มีการควบคุมภาระงานอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ให้เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา ตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. ๒๕๕๘

๔) มีการประเมินความพึงพอใจของหลักสูตรและการเรียนการสอนโดยบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษา

๕) ผลงานวิทยานิพนธ์หรือส่วนหนึ่งของวิทยานิพนธ์ของผู้สำเร็จการศึกษาได้รับการตีพิมพ์หรืออย่างน้อยได้รับการยอมรับให้ตีพิมพ์ในวารสารระดับชาติหรือนานาชาติที่มีคุณภาพตามประกาศคณะกรรมการ อุดมศึกษา เรื่อง หลักเกณฑ์การพิจารณาวารสารทางวิชาการสำหรับการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ เป็นไปตาม เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา ตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. ๒๕๕๘

๖) จัดให้มีคณะกรรมการพัฒนาหลักสูตรเพื่อรับผิดชอบในการวางแผนปรับปรุงพัฒนาหลักสูตร อย่างต่อเนื่องทุกๆ ๕ ปี

๗) มีการวางแผนติดตาม ควบคุมการดำเนินงานของหลักสูตรให้เป็นไปตามตัวบ่งชี้ผลการดำเนินงานเพื่อการประกันคุณภาพหลักสูตรและการเรียนการสอน ตามตัวบ่งชี้ TQF ข้อ ๑-๕ ให้ครบถ้วนทุกตัวเป็น ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ ทั้งนี้เกณฑ์การประเมินผ่าน คือ มีการดำเนินงานตามข้อ ๑-๕ และอย่างน้อยร้อยละ ๘๐ ของตัวบ่งชี้ผลการดำเนินงานที่ระบุไว้ในแต่ละปี

๗.๒ บัณฑิต

๑) มีการประเมินความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิต เพื่อวัดผลและควบคุมคุณภาพบัณฑิตให้เป็นไปตาม กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ

๒) มีการพัฒนาและส่งเสริม ควบคุมและติดตามให้ผลงานนิสิตและผู้สำเร็จการศึกษาได้รับการตีพิมพ์หรือ เผยแพร่ผลงานวิชาการในวารสารระดับชาติหรือนานาชาติที่มีคุณภาพตามประกาศคณะกรรมการอุดมศึกษา เรื่อง หลักเกณฑ์การพิจารณาวารสารทางวิชาการสำหรับการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ

๓) อื่นๆ (ตามกำหนดเพิ่มเติมของบัณฑิตวิทยาลัย)

๗.๓. นิสิต

๑) มีการวางแผนกระบวนการรับนิสิตอย่างมีระบบ มีกลไก นำไปสู่การปฏิบัติและจัดให้มีการวัดผล ประเมินผลเพื่อติดตามและนำมาปรับปรุงแก้ไขพัฒนาคุณภาพกระบวนการรับนิสิตโดยกำหนดคุณสมบัติของนิสิตให้ สอดคล้องกับลักษณะธรรมชาติของหลักสูตร เกณฑ์ในการคัดเลือกมีความโปร่งใสชัดเจน มีเครื่องมือในการคัดเลือกนิสิต ที่มีความพร้อมสามารถสำเร็จการศึกษาได้ตามระยะเวลาที่หลักสูตรกำหนด

๒) สำหรับนิสิตที่มีคุณสมบัติไม่ครบถ้วนตามเกณฑ์ที่กำหนดในการประกาศรับ หลักสูตรมีกระบวนการใน การเตรียมความพร้อมให้กับนิสิตก่อนเข้าศึกษา อย่างมีระบบ มีกลไกนำไปสู่การปฏิบัติและมีการประเมินผลติดตามเพื่อ นำมาพัฒนาปรับปรุงแก้ไขกระบวนการเตรียมความพร้อมให้นิสิตก่อนเข้ารับการศึกษา

๓) มีกระบวนการดูแลให้คำปรึกษาและมีการวางระบบการป้องกันหรือการบริหารจัดการความเสี่ยงของ นิสิตและให้คำปรึกษาทั้งด้านการเรียนการสอน และการใช้ชีวิตในมหาวิทยาลัยตลอดระยะเวลาที่มีสภาพเป็นนิสิต

๔) มีกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยเฉพาะการเรียนรู้จากการปฏิบัติและประสบการณ์จริง

๕) มีระบบการสื่อสารข้อมูลให้เข้าถึงนิสิตอย่างทั่วถึง เช่น การสื่อสารผ่าน (e-mail) เป็นต้น

๔) อื่นๆ (ตามกำหนดเพิ่มเติมของบัณฑิตวิทยาลัย)

๗.๔ คณาจารย์

๑) มีการวางแผนกระบวนการการบริหารและการพัฒนาอาจารย์ โดยการรับอาจารย์ใหม่ต้องมีวุฒิ การศึกษาระดับปริญญาเอกในสาขาวิชาพระพุทธศาสนาหรือสาขาที่สัมพันธ์หรือเกี่ยวข้อง โดยมีระบบ มีกลไกที่นำไปสู่ การปฏิบัติและมีการติดตามประเมินผลเพื่อการพัฒนา ในการรับอาจารย์ใหม่ให้สอดคล้องกับสภาพบริบท ปรัชญา วิทยาลัย ศักดิ์ของสถาบันและหลักสูตร มีกลไกการคัดเลือกที่เหมาะสมและโปร่งใส

๒) มีการวางแผนกระบวนการบริหารอาจารย์ อย่างมีระบบ มีกลไกที่นำไปสู่การปฏิบัติและประเมินผล เพื่อการพัฒนาคุณภาพของอาจารย์ที่มีคุณสมบัติทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพที่เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรที่ กำหนดโดยสำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษา มีการกำหนดบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบของอาจารย์ประจำ หลักสูตรอย่างชัดเจน และมีความเหมาะสมกับคุณวุฒิ ความรู้ ความสามารถ และประสบการณ์ มีระบบการกำหนด ภาระงานและแรงจูงใจในการสนับสนุนการจัดการเรียนการสอน การบริหารอาจารย์ประจำหลักสูตรมีระเบียบและมี ความโปร่งใสชัดเจน

๓) มีระบบการส่งเสริมและพัฒนาอาจารย์ โดยการกำหนดแผนการลงทุน งบประมาณและทรัพยากรและ กิจกรรมการดำเนินงาน เพื่อกำกับติดตามคุณภาพของอาจารย์อย่างมีระบบ มีกลไกที่นำไปสู่การปฏิบัติและติดตาม ประเมินผลเพื่อการพัฒนา มีการจัดสรรงบประมาณในการพัฒนาศักยภาพของอาจารย์สนับสนุนการเผยแพร่ผลงานทาง วิชาการของอาจารย์ และมีการรักษาอัตราการคงอยู่ของอาจารย์ โดยการกำกับควบคุมให้อัตราอาจารย์มีจำนวน เหมาะสมกับจำนวนนิสิตที่รับเข้าในหลักสูตร โดยจัดให้มีการประเมินผลความพึงพอใจของอาจารย์ต่อการบริหาร หลักสูตร

๗.๕ หลักสูตร การเรียนการสอน การประเมินผู้เรียน

๑) มีกระบวนการในการวางแผนควบคุมกำกับสาระของรายวิชาในหลักสูตร อย่างมีระบบ มีกลไกที่นำไปสู่การ ปฏิบัติและการติดตามประเมินผลเพื่อการปรับปรุงและพัฒนา ในการการจัดทำรายวิชาต่างๆ ให้มีเนื้อหาที่ทันสมัย มี ความก้าวหน้าก้าวหน้าทันวิทยาการที่เปลี่ยนแปลงตลอดเวลา โดยมีการบริหารจัดการเปิดรายวิชาต่างๆ ทั้งวิชาบังคับและ วิชาเลือก ที่เน้นนิสิตเป็นสำคัญ สามารถตอบสนองความต้องการของนิสิตและตลาดแรงงาน

๒) มีกระบวนการในการควบคุมกำกับมาตรฐานของหัวข้อวิทยานิพนธ์ที่เน้นความสามารถในการใช้การวิจัยเพื่อสร้างองค์ความรู้ใหม่

๓) มีกระบวนการในการวางระบบผู้สอนและกระบวนการจัดการเรียนการสอน อย่างมีระบบ มีกลไกในการนำไปสู่การปฏิบัติและการประเมินผลเพื่อปรับปรุงและพัฒนา โดยมีการพิจารณากำหนดผู้สอนในแต่ละรายวิชาที่มีความรู้ความสามารถและมีความเชี่ยวชาญในวิชาที่สอน และมีการกำกับติดตามอาจารย์ในการจัดทำ มคอ. ๓

๔) มีการกำหนดเกณฑ์ในการแต่งตั้งอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ที่มีความเหมาะสมกับหัวข้อวิทยานิพนธ์ และมีกระบวนการในการติดตามกำกับควบคุมการให้ความช่วยเหลือในการทำวิทยานิพนธ์ ตั้งแต่กระบวนการพัฒนาหัวข้อจนถึงการทำวิทยานิพนธ์ การสอบป้องกัน และการเผยแพร่ผลงานวิจัยจนสำเร็จการศึกษา

๕) มีกระบวนการในประเมินผู้เรียนที่มีระบบ มีกลไกที่นำไปสู่การปฏิบัติและการติดตามประเมินผลเพื่อการปรับปรุงและพัฒนา ในการติดตามการประเมินผลการเรียนรู้ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ มีการตรวจสอบการประเมินผลการเรียนรู้ของนิสิต การกำกับจัดการเรียนการสอนและประเมินหลักสูตร (มคอ.๕ มคอ.๖ และ มคอ.๗) และมีการวางระบบการประเมินวิทยานิพนธ์ที่มีคุณภาพ

๖) มีการวัดผลและรายงานผลการดำเนินงานหลักสูตรตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ

๗.๖ สิ่งสนับสนุนการเรียนรู้

มีกระบวนการในการจัดการความพร้อมของสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ที่มีระบบ มีกลไกที่นำไปสู่การปฏิบัติและการติดตามประเมินผลเพื่อการปรับปรุงและพัฒนา สิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ ซึ่งประกอบด้วย ความพร้อมทางกายภาพ เช่น ห้องเรียน ห้องปฏิบัติการ ห้องทำวิจัย อุปกรณ์การเรียนการสอน ห้องสมุด การบริการเทคโนโลยีสารสนเทศ คอมพิวเตอร์ Wifi และอื่นๆ ที่ส่งเสริมสนับสนุนให้นิสิตสามารถเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ประสิทธิภาพ ตามมาตรฐานผลการเรียนรู้ที่กำหนดตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ โดยพิจารณาการดำเนินการปรับปรุงพัฒนาจากผลการประเมินความพึงพอใจของนิสิตและอาจารย์ต่อสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ที่เพียงพอและมีความเหมาะสมต่อการจัดการเรียนการสอน

๗. ตัวบ่งชี้ผลการดำเนินงาน (Key Performance Indicators)

ดัชนีตัวบ่งชี้ผลการดำเนินงาน	ปีที่๑	ปีที่๒	ปีที่ ๓	ปีที่๔
๑. อาจารย์ประจำหลักสูตรอย่างน้อยร้อยละ ๘๐ มีส่วนร่วมในการประชุม เพื่อวางแผน ติดตาม และทบทวนการดำเนินการของหลักสูตร	X	X	X	X
๒. มีรายละเอียดของหลักสูตร ตามแบบ มคอ.๒ ที่สอดคล้องกับกรอบมาตรฐานคุณวุฒิแห่งชาติ และ/หรือ มาตรฐานคุณวุฒิสาขา (ถ้ามี)	X	X	X	X
๓. มีรายละเอียดของรายวิชา ตามแบบ มคอ.๓ อย่างน้อยก่อนเปิดการสอนในแต่ละภาคการศึกษาให้ครบทุกรายวิชา	X	X	X	X
๔. จัดทำรายงานผลการดำเนินการของรายวิชา ตามแบบ มคอ.๕ ภายใน ๓๐ วัน หลังสิ้นสุดภาคการศึกษาที่เปิดสอนให้ครบทุกรายวิชา (ไม่มี มคอ.๖ รายงานผลการดำเนินการของประสบการณ์ภาคสนาม)	X	X	X	X
๕. จัดทำรายงานการดำเนินการของหลักสูตร ตามแบบ มคอ.๗ ภายใน ๖๐ วัน หลังสิ้นสุดปีการศึกษา	X	X	X	X

ดัชนีตัวบ่งชี้ผลการดำเนินงาน	ปีที่๑	ปีที่๒	ปีที่ ๓	ปีที่๔
๖. มีการทวนสอบผลสัมฤทธิ์ของนิสิตตามมาตรฐานผลการเรียนรู้ที่กำหนดใน มคอ.๓ อย่างน้อยร้อยละ ๒๕ ของรายวิชาที่เปิดสอนในแต่ละปีการศึกษา	X	X	X	X
๗. มีการพัฒนาและปรับปรุงการเรียนการสอน กลยุทธ์การสอน หรือประเมินผลการเรียนรู้จากผลการประเมินการดำเนินงานที่รายงานใน มคอ.๗ ปีที่แล้ว		X	X	X
๘. อาจารย์ใหม่ทุกคน (ถ้ามี) ได้รับการปฐมนิเทศหรือแนะนำด้านการเรียนการสอน	X	X	X	X
๙. อาจารย์ทุกคนได้รับการพัฒนาทางวิชาการ และ/หรือ วิชาชีพอย่างน้อยปีละ ๑ ครั้ง	X	X	X	X
๑๐. บุคลากรสนับสนุนการเรียนการสอน (ถ้ามี) ได้รับการพัฒนาทางวิชาการ และ/หรือ วิชาชีพอย่างน้อยร้อยละ ๕๐ ต่อปี	X	X	X	X
๑๑. ระดับความพึงพอใจของนิสิตปีสุดท้ายมหาบัณฑิตใหม่ที่มีต่อคุณภาพหลักสูตร เฉลี่ยไม่น้อยกว่า ๓.๕ จากคะแนนเต็ม ๕.๐			X	X
๑๒. ระดับความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิตที่มีต่อมหาบัณฑิตใหม่เฉลี่ยไม่น้อยกว่า ๓.๕ จากคะแนนเต็ม ๕.๐			X	X

หมวดที่ ๘

การประเมินและปรับปรุงการดำเนินการของหลักสูตร

๑. การประเมินประสิทธิผลของการสอน

๑.๑ การประเมินกลยุทธ์การสอน

กระบวนการที่ใช้ในการประเมินและปรับปรุงยุทธศาสตร์การเรียนการสอนนั้น จะพิจารณาจากผู้เรียน โดยอาจารย์ผู้สอนจะต้องประเมินผู้เรียนในทุกๆ หัวข้อ ว่ามีความเข้าใจหรือไม่ โดยอาจประเมินจากการทดสอบย่อย การสังเกตพฤติกรรมของนิสิต การอภิปรายโต้ตอบจากนิสิต และการตอบคำถามของนิสิตในชั้นเรียน ซึ่งเมื่อรวบรวมข้อมูลจากที่กล่าวข้างต้นแล้ว ก็จะสามารถประเมินเบื้องต้นได้ว่า ผู้เรียนมีความเข้าใจหรือไม่ หากวิธีการที่ใช้ไม่สามารถทำให้ผู้เรียนเข้าใจได้ ก็จะต้องมีการปรับเปลี่ยนวิธีการสอน การทดสอบกลางภาคเรียนและปลายภาคเรียน จะสามารถชี้ได้ว่าผู้เรียนมีความเข้าใจหรือไม่ในเนื้อหาที่ได้สอนไป หากพบว่ามีปัญหาที่จะต้องมีการดำเนินการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนในโอกาสต่อไป

๑.๒ การประเมินทักษะของอาจารย์ในการใช้แผนกลยุทธ์การสอน

ให้นิสิตทำการประเมินผลการสอนของอาจารย์ในทุกด้าน ทั้งด้านทักษะกลยุทธ์การสอน การตรงต่อเวลา การชี้แจงเป้าหมาย วัตถุประสงค์รายวิชา ชี้แจงเกณฑ์การประเมินผลรายวิชา และการใช้สื่อการสอนในทุกรายวิชา

๒. การประเมินหลักสูตรในภาพรวม

๒.๑ การประเมินจากนิสิตและศิษย์เก่า

ดำเนินการประเมินจากนิสิต โดยติดตามจากผลการทำวิทยานิพนธ์หรือสารนิพนธ์ ซึ่งอาจารย์สามารถประเมินผลการดำเนินงานได้ตั้งแต่นิสิตเริ่มต้นกระบวนการ จนถึงขั้นตอนการนำเสนอเป็นรายบุคคล และสำหรับศิษย์เก่า นั้น จะประเมินโดยใช้แบบสอบถาม หรืออาจจัดประชุมสัมมนาศิษย์เก่าตามโอกาสที่เหมาะสม

๒.๒ ประเมินจากนายจ้างหรือสถานประกอบการ

ดำเนินการโดยการสัมภาษณ์จากนายจ้างหรือสถานประกอบการ หรือใช้วิธีการส่งแบบสอบถามไปยังผู้สัมภาษณ์

๒.๓ ประเมินโดยผู้ทรงคุณวุฒิหรือที่ปรึกษา

ดำเนินการโดยผู้ทรงคุณวุฒิมาให้ความเห็นหรือจากข้อมูลในรายงานผลการดำเนินงานหลักสูตร หรือจากรายงานของการประเมินผลการประกันคุณภาพภายใน

๓. การประเมินผลการดำเนินงานตามที่กำหนดในรายละเอียดหลักสูตร

ประเมินตามตัวบ่งชี้ผลการดำเนินงานที่ระบุไว้ในหมวด ๗ ข้อ ๗ โดยคณะกรรมการประเมินอย่างน้อย ๓ คน ซึ่งต้องประกอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิในสาขาวิชาเดียวกันอย่างน้อย ๑ คน (ควรเป็นคณะกรรมการประเมินชุดเดียวกับการประกันคุณภาพภายใน)

๔. การทบทวนผลการประเมินและวางแผนปรับปรุง

จากการรวบรวมผลการประเมินทั้งหมด จะทำให้ทราบปัญหาของการบริหารหลักสูตรทั้งภาพรวม และในแต่ละรายวิชา กรณีที่พบปัญหาของรายวิชาที่สามารถที่จะดำเนินการปรับปรุงรายวิชานั้น ๆ ได้ทันที ซึ่งก็จะเป็นการปรับปรุงย่อย ในการปรับปรุงย่อยนั้นควรทำให้ตลอดเวลาที่พบปัญหา สำหรับการปรับปรุงหลักสูตรทั้งฉบับนั้น จะกระทำทุกๆ ๕ ปี ทั้งนี้เพื่อให้หลักสูตรมีความทันสมัยและสอดคล้องกับความต้องการของผู้สัมภาษณ์อยู่เสมอ

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

คำอธิบายรายวิชาหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพระพุทธศาสนา

คำอธิบายรายวิชา
หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพระพุทธศาสนา
หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๐

---

๖๐๐ ๑๐๑	พระไตรปิฎกวิเคราะห์ Tipitaka Analysis ศึกษาวิเคราะห์โครงสร้างสาระและพัฒนากการพระไตรปิฎก สาระสังเขปและวิเคราะห์หลักธรรมสำคัญ หลักธรรมที่ประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตเพื่อการอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างสันติ	๓(๓-๐-๖)
๖๐๐ ๑๐๒	พุทธปรัชญา Buddhist Philosophy วิเคราะห์ประวัติและพัฒนากการของพุทธปรัชญาในพระพุทธศาสนายุคต้น เถรวาท สรวาสติวาท เสถตราณ ดิกะ มายมิกะ โยคัจฉา สุขาวดีและพุทธตันตระ ทั้งนี้การศึกษาแนวคิดเหล่านั้นจะเน้นการศึกษาวิเคราะห์ในกรอบของ แนวคิดทางอภิปรัชญา แนวคิดทางญาณวิทยาและแนวคิดทางจริยศาสตร์	๓(๓-๐-๖)
๖๐๒ ๒๐๓	ระเบียบวิธีวิจัยทางพระพุทธศาสนา Research Methodology in Buddhism ศึกษาหลักการและกระบวนการของการวิจัยเชิงปริมาณ การวิจัยเชิงคุณภาพและการวิจัยเชิงเอกสารโดย เน้นระเบียบวิธีวิจัยที่เหมาะสมกับการศึกษาทางพระพุทธศาสนา	๓(๓-๐-๖)
๖๐๐ ๑๐๔	พระพุทธศาสนาภาษาอังกฤษ Buddhism in English ศึกษาพระพุทธศาสนาผ่านภาษาอังกฤษทั้งการพูด การฟัง การอ่านและการเขียนโดยเน้นฝึกหัดการใช้ศัพท์ เฉพาะวิชาการด้านพระพุทธศาสนา(technical term) การอ่านคัมภีร์หรือตำรางานวิจัยทางพระพุทธศาสนาใน ภาษาอังกฤษเพื่อประโยชน์ในการทำงานวิชาการของนิสิต	(๓)(๓-๐-๖)
๖๐๐ ๒๐๕	กรรมฐาน Buddhist Meditation ศึกษาหลักสมถกรรมฐานและวิปัสสนากรรมฐานที่ปรากฏในคัมภีร์พระไตรปิฎก อรรถกถา ฎีกา อนุฎีกา และ ปกรณ์วิเสส รวมทั้งรูปแบบการปฏิบัติกรรมฐานของสำนักต่างๆ ในสังคมไทย โดยเน้นศึกษาอารมณ์ของสมถกรรมฐาน และวิปัสสนากรรมฐาน ลำดับขั้นตอนของการเจริญกรรมฐานและผลที่เกิดจากการเจริญกรรมฐาน ได้แก่ สมาบัติ ๘ และวิปัสสนาญาณ ๑๖ เป็นต้น	(๓)(๓-๐-๖)
๖๐๐ ๔๐๑	สัมมนาวิทยานิพนธ์ Seminar on Thesis สัมมนาเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับตัวอย่างงานวิจัยและวิทยานิพนธ์วิเคราะห์โครงสร้างเนื้อหาวิทยานิพนธ์ โดยเน้น การตั้งชื่อ วัตถุประสงค์ ขอบเขตการวิจัย คำนิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย การทบทวนวรรณกรรม วิธีการดำเนินการวิจัย และผลการวิจัย รวมทั้งฝึกปฏิบัติการเขียนวิทยานิพนธ์และบทความวิจัย	(๓)(๓-๓-๖)
๑๐๒ ๓๐๒	การใช้ภาษาบาลี ๑ Usage of Pali I ศึกษาประวัติและพัฒนากการภาษาบาลี การพูด อ่าน เขียน ภาษาบาลีในระดับพื้นฐาน และแปลบาลีเป็น ภาษาไทยและภาษาไทยเป็นภาษาบาลี โดยใช้หนังสือชาตักกัฎฐกถาและธรรมปัทมกัฎฐกถาประกอบ	(๓)(๓-๐-๖)

- ๑๐๒ ๓๐๖ การใช้ภาษาบาลี ๒ (๓)(๓-๐-๖)**
Usage of Pali II
 ศึกษาการพูด อ่าน เขียน ภาษาบาลี ต่อจากการใช้ภาษาบาลี ๑ และแปลภาษาบาลีเป็นไทย และภาษาไทยเป็นภาษาบาลี โดยใช้หนังสือมังคลัตถที่ปนีและวิสุทธิมรรคประกอบ
- ๖๐๒ ๑๐๖ พระพุทธศาสนาเถรวาท ๓(๓-๐-๖)**
Theravada Buddhism
 ศึกษากำเนิดและพัฒนาการของพระพุทธศาสนาเถรวาท คัมภีร์พระพุทธศาสนาเถรวาทและหลักคำสอนสำคัญที่สะท้อนอัตลักษณ์ความเป็นพุทธศาสนาเถรวาทพร้อมทั้งการเผยแผ่พระพุทธศาสนาเถรวาทในประเทศต่างๆ
- ๖๐๒ ๓๐๗ พระพุทธศาสนาฝ่ายมหายาน ๓(๓-๐-๖)**
Mahayana Buddhism
 ศึกษากำเนิดและพัฒนาการของพระพุทธศาสนาฝ่ายมหายาน คัมภีร์สำคัญ นิกายสำคัญทางพระพุทธศาสนาฝ่ายมหายานและคำสอนสำคัญที่สะท้อนอัตลักษณ์ความเป็นพุทธศาสนาฝ่ายมหายานพร้อมทั้งการเผยแผ่พระพุทธศาสนาฝ่ายมหายานในประเทศต่างๆ
- ๖๐๒ ๒๐๘ ศึกษางานสำคัญทางพระพุทธศาสนา ๓(๓-๐-๖)**
Selected Buddhist Works
 ศึกษาผลงานทางคัมภีร์ ผลงานทางวรรณกรรมและหลักคำสอนสำคัญของนักปราชญ์ทางพระพุทธศาสนาคนสำคัญทั้งในอดีตและปัจจุบันที่สะท้อนอัตลักษณ์และการเผยแผ่พระพุทธศาสนาเช่นผลงานของพระพุทธโฆสจารย์ พระอนุรุทธาจารย์ พระสิริมงคลาจารย์ พระพุทธทาสภิกขุ พระพุทธโฆสจารย์(ป.อ.ปยุตโต) พระวัลโปละราหุล พระโสภณมหาเถระ(เลดีสยาตอ) นาคารชุน อสังขะ วสุพันธ์ุ สองชะปะ(วัชรยาน) พระนารทมหาเถระ(ศรีลังกา) ริส เดวิดส์ เซอร์บาดสกี ดี.ที.ชูชุกิ ทะไลลามะ ดิช นัท ฮันท์ เป็นต้น
- ๖๐๒ ๓๐๙ สัมมนาพระพุทธศาสนา ๓(๓-๐-๖)**
Seminar on Buddhism
 สัมมนาพระพุทธศาสนากับประเด็นปัญหาสังคมปัจจุบันโดยให้นิสิตมีส่วนร่วมในการกำหนดประเด็นการอภิปราย เสนอข้อคิดเห็น และการวิเคราะห์หาแนวทางประยุกต์พุทธธรรมมาแก้ปัญหาสังคมปัจจุบัน
- ๖๐๒ ๓๑๐ พุทธจริยศาสตร์กับปัญหาสังคมร่วมสมัย ๓(๓-๐-๖)**
Buddhist Ethics and Contemporary Social Problems
 ศึกษาแนวคิดทางพุทธจริยศาสตร์ที่เกี่ยวกับเกณฑ์ตัดสินความดี ความชั่ว ควร ไม่ควร เพื่อเป็นฐานในการอธิบายและตอบปัญหาสังคมร่วมสมัย โดยเฉพาะปัญหาที่มีผลกระทบมาจากความก้าวหน้าทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เช่น การทำแท้ง การตัดต่อพันธุกรรม การทำการุณยฆาต การทำโคลนนิ่ง
- ๖๐๒ ๓๑๑ ขบวนการพุทธใหม่ในโลกปัจจุบัน ๓(๓-๐-๖)**
New-Buddhist Movements in Contemporary World
 ศึกษาขบวนการพระพุทธศาสนาแนวใหม่ที่เกิดขึ้นในสังคมโลกปัจจุบัน ความสัมพันธ์ระหว่างบริบททางสังคมกับการเกิดขึ้นของขบวนการพระพุทธศาสนา รูปแบบการจัดตั้งองค์กร การตีความคำสอน วิธีการเผยแผ่พระพุทธศาสนา รวมทั้งอิทธิพลต่อสังคมปัจจุบัน

- ๖๐๒ ๓๑๓ พระพุทธศาสนากับศาสตร์สมัยใหม่** **๓(๓-๐-๖)**
Buddhism and Modern Sciences
ศึกษาพระพุทธศาสนากับศาสตร์สมัยใหม่ที่ครอบคลุมวิทยาศาสตร์ สังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์โดยการบูรณาการ การวิเคราะห์เปรียบเทียบและการประยุกต์อธิบายคำสอนทางพระพุทธศาสนา
- ๖๐๒ ๓๑๔ พระพุทธศาสนากับภูมิปัญญาไทย** **๓(๓-๐-๖)**
Buddhism and Thai wisdom
ศึกษาหลักธรรมสำคัญของพระพุทธศาสนาที่มีความสัมพันธ์กับภูมิปัญญาไทย ในด้านประวัติศาสตร์ ปรัชญา ความเชื่อ จารีตประเพณี ศิลปะและวัฒนธรรม เป็นต้น โดยวิเคราะห์บทบาทและอิทธิพลของพระพุทธศาสนาที่มีต่อภูมิปัญญาไทย
- ๖๐๒ ๓๑๕ สานเสวนาทางศาสนา** **๓(๓-๐-๖)**
Inter-Religious Dialogue
ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและวิธีการสานเสวนาทางศาสนา รวมถึงวิธีการสร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือทางศาสนา เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างความสามัคคีและสันติภาพของโลก
- ๖๐๒ ๔๐๐ วิทยานิพนธ์** **๑๒ หน่วยกิต**
Thesis
เป็นโครงการเฉพาะบุคคลที่มีเนื้อหาตามลักษณะวิชาที่กำหนดไว้ในหลักสูตร
- ๖๐๒ ๒๐๐ สารนิพนธ์** **๖ หน่วยกิต**
Research paper
เป็นโครงการเฉพาะบุคคลที่มีเนื้อหาตามลักษณะวิชาที่กำหนดไว้ในหลักสูตร

ภาคผนวก ข

ตารางเปรียบเทียบหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพระพุทธศาสนา

ตารางเปรียบเทียบการปรับปรุงของหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพระพุทธศาสนา
หลักสูตร พ.ศ. ๒๕๕๕ กับ หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๐

ชื่อหลักสูตรและชื่อปริญญา		หมายเหตุ
หลักสูตร พ.ศ. ๒๕๕๕	หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๐	
๑. รหัสและชื่อหลักสูตร ชื่อหลักสูตรภาษาไทย : พุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพระพุทธศาสนา ชื่อหลักสูตรภาษาอังกฤษ : Master of Arts Program in Buddhist Studies	๑. รหัสและชื่อหลักสูตร รหัสหลักสูตร : ๒๕๕๖๑๘๕๑๑๐๒๒๐๑ ชื่อหลักสูตรภาษาไทย : พุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา พระพุทธศาสนา ชื่อหลักสูตรภาษาอังกฤษ : Master of Arts Program in Buddhist Studies	เพิ่มเติมรหัส หลักสูตร
๒. ชื่อปริญญาและสาขาวิชา ชื่อเต็มภาษาไทย : พุทธศาสตรมหาบัณฑิต (พระพุทธศาสนา) ชื่อเต็มภาษาอังกฤษ : Master of Arts (Buddhist Studies) ชื่อย่อภาษาไทย : พธ.ม. (พระพุทธศาสนา) ชื่อย่อภาษาอังกฤษ : M.A. (Buddhist Studies)	๒. ชื่อปริญญาและสาขาวิชา ชื่อเต็มภาษาไทย : พุทธศาสตรมหาบัณฑิต (พระพุทธศาสนา) ชื่อเต็มภาษาอังกฤษ : Master of Arts (Buddhist Studies) ชื่อย่อภาษาไทย : พธ.ม. (พระพุทธศาสนา) ชื่อย่อภาษาอังกฤษ : M.A. (Buddhist Studies)	คงเดิม

ปรัชญาและวัตถุประสงค์		หมายเหตุ
หลักสูตร พ.ศ. ๒๕๕๕	หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๐	
๑.๑. ปรัชญา ผลิตมหาบัณฑิตให้มีความรู้และเชี่ยวชาญในหลักธรรมทาง พระพุทธศาสนา สามารถวิจัย ค้นคว้าและพัฒนาองค์ความรู้เพื่อส่งเสริม พระพุทธศาสนาและบริการสังคมอย่างมีประสิทธิภาพ มีศักยภาพที่จะพัฒนา ตนเองให้เทียบพร้อมด้วยคุณธรรมและจริยธรรม เป็นผู้นำทางปัญญา พัฒนา จิตใจและสังคม	๑.๑. ปรัชญา มุ่งผลิตบัณฑิตที่มีความรู้และความเชี่ยวชาญด้าน พระพุทธศาสนา บูรณาการวิชาการสู่งานวิจัย พัฒนาสังคมอุดม ปัญญา เสริมคุณค่าด้วยคุณธรรมและจริยธรรม	ปรับปรุงแก้ไข

<p>๑.๒. วัตถุประสงค์</p> <p>๑.๒.๑ เพื่อผลิตพุทธศาสตรมหาบัณฑิตให้เป็นผู้มีความเชี่ยวชาญในพระพุทธศาสนา มีความสามารถในการศึกษาวิจัยหลักพุทธธรรมในเชิงวิชาการ เพื่อพัฒนาองค์ความรู้ใหม่ๆทางพระพุทธศาสนา</p> <p>๑.๒.๒ เพื่อผลิตพุทธศาสตรมหาบัณฑิตให้มีความสามารถวิเคราะห์และประยุกต์หลักธรรมเพื่อประโยชน์ในการสอนและการเผยแผ่พระพุทธศาสนาอย่างมีประสิทธิภาพ</p> <p>๑.๒.๓ เพื่อผลิตพุทธศาสตรมหาบัณฑิตให้เป็นผู้มีศึลาจารวัตรงดงาม เป็นแบบอย่างที่ดีของสังคม สามารถประยุกต์หลักพุทธธรรมเพื่อแก้ปัญหาชีวิตตนเองและสังคมได้อย่างเหมาะสม</p>	<p>๑.๒. วัตถุประสงค์</p> <p>๑.๒.๑ เพื่อผลิตพุทธศาสตรมหาบัณฑิตทางพระพุทธศาสนาที่มีคุณธรรมและจริยธรรม</p> <p>๑.๒.๒ เพื่อผลิตพุทธศาสตรมหาบัณฑิตให้มีความรู้ทางพระพุทธศาสนา</p> <p>๑.๒.๓ เพื่อผลิตพุทธศาสตรมหาบัณฑิตให้เป็นผู้มีความสามารถบูรณาการความรู้ด้านพระพุทธศาสนากับศาสตร์สมัยใหม่ได้อย่างเป็นระบบ</p> <p>๑.๒.๔ เพื่อผลิตพุทธศาสตรมหาบัณฑิตให้เป็นผู้มีจิตอาสาและทำงานเป็นทีมได้</p> <p>๑.๒.๕ เพื่อผลิตพุทธศาสตรมหาบัณฑิตให้เป็นผู้สามารถศึกษาพระพุทธศาสนาโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการศึกษาข้อมูลเพื่อทำวิจัยและนำเสนอข้อค้นพบในงานวิจัย</p>	<p>ปรับปรุงแก้ไข</p>
---	---	----------------------

ตารางเปรียบเทียบโครงสร้างหลักสูตร
หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๕๕ กับ หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๐

หลักสูตร พ.ศ. ๒๕๕๕	หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๐	หมายเหตุ																																										
<p>๓.๑.๒ โครงสร้างหลักสูตร โครงสร้างหลักสูตร เป็นแบบ แผน ก แบบ ก (๒) โดยแบ่งหมวดวิชาตามที่กำหนดไว้ในประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๘ ดังนี้</p> <table border="1" style="margin-left: auto; margin-right: auto;"> <thead> <tr> <th>หมวดวิชา</th> <th>รายวิชาที่นับหน่วยกิต</th> <th>รายวิชาที่ไม่ นับหน่วยกิต</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>๑. หมวดวิชาบังคับ</td> <td style="text-align: center;">๙</td> <td style="text-align: center;">(๑๕)</td> </tr> <tr> <td>๒. หมวดวิชาเอก</td> <td style="text-align: center;">๑๒</td> <td></td> </tr> <tr> <td>๓. หมวดวิชาเลือก</td> <td style="text-align: center;">๖</td> <td></td> </tr> <tr> <td>๔. วิทยานิพนธ์</td> <td style="text-align: center;">๑๒</td> <td></td> </tr> <tr> <td>รวมทั้งสิ้น</td> <td style="text-align: center;">๓๙</td> <td style="text-align: center;">(๑๕)</td> </tr> </tbody> </table>	หมวดวิชา	รายวิชาที่นับหน่วยกิต	รายวิชาที่ไม่ นับหน่วยกิต	๑. หมวดวิชาบังคับ	๙	(๑๕)	๒. หมวดวิชาเอก	๑๒		๓. หมวดวิชาเลือก	๖		๔. วิทยานิพนธ์	๑๒		รวมทั้งสิ้น	๓๙	(๑๕)	<p>๓.๑.๒ โครงสร้างหลักสูตร โครงสร้างหลักสูตร เป็นแบบ แผน ก แบบ ก (๒) และแผน ข โดยแบ่งหมวดวิชาตามที่กำหนดไว้ในประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๘ ดังนี้</p> <table border="1" style="margin-left: auto; margin-right: auto;"> <thead> <tr> <th>หมวดวิชา</th> <th>แผน ก แบบ ก (๒) /หน่วยกิต</th> <th>แผน ข /หน่วยกิต</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>๑. หมวดวิชาบังคับนับหน่วยกิต</td> <td style="text-align: center;">๙</td> <td style="text-align: center;">๙</td> </tr> <tr> <td>๒. หมวดวิชาบังคับไม่นับหน่วยกิต</td> <td style="text-align: center;">(๑๕)</td> <td style="text-align: center;">(๑๕)</td> </tr> <tr> <td>๓. หมวดวิชาเอก</td> <td style="text-align: center;">๑๒</td> <td style="text-align: center;">๑๒</td> </tr> <tr> <td>๔. หมวดวิชาเลือก</td> <td style="text-align: center;">๖</td> <td style="text-align: center;">๑๒</td> </tr> <tr> <td>๕. วิทยานิพนธ์</td> <td style="text-align: center;">๑๒</td> <td style="text-align: center;">-</td> </tr> <tr> <td>๖. สารนิพนธ์</td> <td style="text-align: center;">-</td> <td style="text-align: center;">๖</td> </tr> <tr> <td>รวมทั้งสิ้น</td> <td style="text-align: center;">๓๙</td> <td style="text-align: center;">๓๙</td> </tr> </tbody> </table>	หมวดวิชา	แผน ก แบบ ก (๒) /หน่วยกิต	แผน ข /หน่วยกิต	๑. หมวดวิชาบังคับนับหน่วยกิต	๙	๙	๒. หมวดวิชาบังคับไม่นับหน่วยกิต	(๑๕)	(๑๕)	๓. หมวดวิชาเอก	๑๒	๑๒	๔. หมวดวิชาเลือก	๖	๑๒	๕. วิทยานิพนธ์	๑๒	-	๖. สารนิพนธ์	-	๖	รวมทั้งสิ้น	๓๙	๓๙	เพิ่มเติมโครงสร้าง หลักสูตร แผน ข
หมวดวิชา	รายวิชาที่นับหน่วยกิต	รายวิชาที่ไม่ นับหน่วยกิต																																										
๑. หมวดวิชาบังคับ	๙	(๑๕)																																										
๒. หมวดวิชาเอก	๑๒																																											
๓. หมวดวิชาเลือก	๖																																											
๔. วิทยานิพนธ์	๑๒																																											
รวมทั้งสิ้น	๓๙	(๑๕)																																										
หมวดวิชา	แผน ก แบบ ก (๒) /หน่วยกิต	แผน ข /หน่วยกิต																																										
๑. หมวดวิชาบังคับนับหน่วยกิต	๙	๙																																										
๒. หมวดวิชาบังคับไม่นับหน่วยกิต	(๑๕)	(๑๕)																																										
๓. หมวดวิชาเอก	๑๒	๑๒																																										
๔. หมวดวิชาเลือก	๖	๑๒																																										
๕. วิทยานิพนธ์	๑๒	-																																										
๖. สารนิพนธ์	-	๖																																										
รวมทั้งสิ้น	๓๙	๓๙																																										

ตารางเปรียบเทียบรายวิชาและคำอธิบายรายวิชา

หลักสูตร พ.ศ. ๒๕๕๕	หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๐	หมายเหตุ
ก. วิชาบังคับ (แบบนับหน่วยกิต)	ก. วิชาบังคับ (แบบนับหน่วยกิต)	
๖๐๐ ๑๐๑ พระไตรปิฎกวิเคราะห์ ๓ (๓-๐-๖) Tipitaka Analysis ศึกษาสาระและพัฒนาการของการรวบรวมพระธรรมวินัยเป็นพระไตรปิฎก โครงสร้าง และสาระสังเขปของพระไตรปิฎก วิเคราะห์หลักธรรมสำคัญที่เป็นจุดหมายสูงสุด หลักธรรมที่ประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตเพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างสันติในสังคม	๖๐๐ ๑๐๑ พระไตรปิฎกวิเคราะห์ ๓(๓-๐-๖) Tipitaka Analysis <u>ศึกษาวิเคราะห์โครงสร้างสาระและพัฒนาการพระไตรปิฎก สาระสังเขปและวิเคราะห์หลักธรรมสำคัญหลักธรรมที่ประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตเพื่อการอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างสันติ</u>	ปรับ คำอธิบาย รายวิชา
๖๐๐ ๑๐๒ พุทธปรัชญา ๓ (๓-๐-๖) Buddhist Philosophy ศึกษาประวัติและพัฒนาการของแนวคิดในพุทธปรัชญาสำนักต่างๆ คือ เถรวาท สรวาสติวาท เสาตรานติกะ มายมิกะ โยคัจจาร สุขาวดีและวัชรยาน เปรียบเทียบแนวความคิดหลักของสำนักพุทธปรัชญาเหล่านี้ทั้งในแง่อภิปรัชญา ญาณวิทยาและจริยศาสตร์	๖๐๐ ๑๐๒ พุทธปรัชญา ๓(๓-๐-๖) Buddhist Philosophy วิเคราะห์ประวัติและพัฒนาการของพุทธปรัชญาใน <u>พระพุทธศาสนายุคต้น เถรวาท สรวาสติวาท เสาตรานติกะ มายมิกะ โยคัจจาร สุขาวดีและพุทธตันตระ ทั้งนี้ การศึกษาแนวคิดเหล่านั้นจะเน้นการศึกษาวิเคราะห์ในกรอบของแนวคิดทางอภิปรัชญา แนวคิดทางญาณวิทยา และแนวคิดทางจริยศาสตร์</u>	ปรับ คำอธิบาย รายวิชา
๖๐๒ ๒๐๓ ระเบียบวิธีวิจัยทางพระพุทธศาสนา ๓(๓-๐-๖) Research Methodology in Buddhism ศึกษาวิธีวิทยาการแสวงหาความรู้เชิงประจักษ์ โดยใช้วิธีการวิจัยทั้งเชิงคุณภาพ และเชิงปริมาณ ความสำคัญของการวิจัยต่อการสร้างองค์ความรู้และการพัฒนาสังคม ขั้นตอนและกระบวนการวิจัย เช่น การเลือกปัญหา และการกำหนดวัตถุประสงค์การวิจัย การตั้งสมมติฐาน เครื่องมือการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล การเขียนรายงานการวิจัย โดยเน้นการประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับการวิจัยทางพระพุทธศาสนา	๖๐๒ ๒๐๓ ระเบียบวิธีวิจัยทางพระพุทธศาสนา ๓(๓-๐-๖) Research Methodology in Buddhism <u>ศึกษาหลักการและกระบวนการของการวิจัยเชิงปริมาณ การวิจัยเชิงคุณภาพและการวิจัยเชิงเอกสารโดยเน้นระเบียบวิธีวิจัยที่เหมาะสมกับการศึกษาทางพระพุทธศาสนา</u>	ปรับ คำอธิบาย รายวิชา
ข. วิชาบังคับ (แบบไม่นับหน่วยกิต)	ข. วิชาบังคับ (แบบไม่นับหน่วยกิต)	
๖๐๐ ๑๐๔ ภาษาอังกฤษ (๓)(๓-๐-๖) English ศึกษาภาษาอังกฤษโดยการฝึกจริงให้เกิดความชำนาญ ทั้ง ๔ ด้าน คือด้านการเขียนการพูด การอ่าน การฟัง โดยเฉพาะอย่างยิ่งเน้นการอภิปรายในหัวข้อคำสอนของพระพุทธศาสนา เช่น ศิล ๕ พระรัตนตรัย ไตรลักษณ์ อริยสัจ ๔ มรรคมีองค์ ๘ ปฏิจจสมุปบาท กรรมและการเกิดใหม่	๖๐๐ ๑๐๔ <u>พระพุทธศาสนาภาษาอังกฤษ (๓)(๓-๐-๖)</u> Buddhism in English <u>ศึกษาพระพุทธศาสนาผ่านภาษาอังกฤษทั้งการพูด การฟัง การอ่านและการเขียนโดยเน้นฝึกหัดการใช้ศัพท์เฉพาะวิชาการด้านพระพุทธศาสนา(technical term) การอ่านคัมภีร์หรือตำรางานวิจัยทางพระพุทธศาสนาในภาษาอังกฤษเพื่อประโยชน์ในการทำงานวิชาการของนิสิต</u>	ปรับชื่อ รายวิชา และ คำอธิบาย รายวิชา

<p>๖๐๐ ๒๐๕ ธรรมฐาน (๓)(๓-๐-๖)</p> <p>Buddhist Meditation</p> <p>ศึกษาหลักสมถกรรมฐานและวิปัสสนากรรมฐานที่ปรากฏในคัมภีร์พระไตรปิฎก อรรถกถา ฎีกา อนุฎีกา และปกรณ์วิเสส รวมทั้งรูปแบบการปฏิบัติกรรมฐานของสำนักต่างๆ ในสังคมไทย โดยเน้นศึกษาอารมณ์ของสมถกรรมฐานและวิปัสสนากรรมฐาน ลำดับขั้นตอนของการเจริญกรรมฐานและผลที่เกิดจากการเจริญกรรมฐาน ได้แก่ สมาบัติ ๘ และวิปัสสนาญาณ ๑๖ เป็นต้น</p>	<p>๖๐๐ ๒๐๕ ธรรมฐาน (๓)(๓-๐-๖)</p> <p>Buddhist Meditation</p> <p>ศึกษาหลักสมถกรรมฐานและวิปัสสนากรรมฐานที่ปรากฏในคัมภีร์พระไตรปิฎก อรรถกถา ฎีกา อนุฎีกา และปกรณ์วิเสส รวมทั้งรูปแบบการปฏิบัติกรรมฐานของสำนักต่างๆ ในสังคมไทย โดยเน้นศึกษาอารมณ์ของสมถกรรมฐานและวิปัสสนากรรมฐาน ลำดับขั้นตอนของการเจริญกรรมฐานและผลที่เกิดจากการเจริญกรรมฐาน ได้แก่ สมาบัติ ๘ และวิปัสสนาญาณ ๑๖ เป็นต้น</p>	<p>คงเดิม</p>
<p>๖๐๐ ๔๐๑ สัมมนาวิทยานิพนธ์ (๓)(๓-๐-๖)</p> <p>Seminar on Thesis</p> <p>ศึกษาการสัมมนาเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับเทคนิคการเขียนวิทยานิพนธ์ การวิเคราะห์และการสังเคราะห์ข้อมูล การตีความในเชิงพรรณนา การอ้างอิง รูปแบบและวิธีการนำเสนอวิทยานิพนธ์ พร้อมทั้งวิธีการเขียนบทความวิจัย</p>	<p>๖๐๐ ๔๐๑ สัมมนาวิทยานิพนธ์ (๓)(๓-๐-๖)</p> <p>Seminar on Thesis</p> <p><u>สัมมนาเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับตัวอย่างงานวิจัยและวิทยานิพนธ์วิเคราะห์โครงสร้างเนื้อหาวิทยานิพนธ์ โดยเน้นการตั้งชื่อ วัตถุประสงค์ ขอบเขตการวิจัย คำนิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย การทบทวนวรรณกรรม วิธีการดำเนินการวิจัย และผลการวิจัย รวมทั้งฝึกปฏิบัติการเขียนวิทยานิพนธ์และบทความวิจัย</u></p>	<p>ปรับ คำอธิบาย รายวิชา</p>
<p>๑๐๒ ๓๐๒ การใช้ภาษาบาลี ๑ (๓)(๓-๐-๖)</p> <p>Usage of Pali I</p> <p>ศึกษาการพูด อ่าน เขียน ภาษาบาลีในระดับพื้นฐาน และแปลบาลีเป็นภาษาไทยและภาษาไทยเป็นภาษาบาลี โดยใช้หนังสือชาตภัฏฐกถาและธรรมปทัฏฐกถาประกอบ</p>	<p>๑๐๒ ๓๐๒ การใช้ภาษาบาลี ๑ (๓)(๓-๐-๖)</p> <p>Usage of Pali I</p> <p><u>ศึกษาประวัติและพัฒนาการภาษาบาลี การพูด อ่าน เขียน ภาษาบาลีในระดับพื้นฐาน และแปลบาลีเป็นภาษาไทยและภาษาไทยเป็นภาษาบาลี โดยใช้หนังสือชาตภัฏฐกถาและธรรมปทัฏฐกถาประกอบ</u></p>	<p>ปรับ คำอธิบาย รายวิชา</p>
<p>๑๐๒ ๓๐๖ การใช้ภาษาบาลี ๒ (๓) (๓-๐-๖)</p> <p>Usage of Pali II</p> <p>ศึกษาการพูด อ่าน เขียน ภาษาบาลี ต่อจากการใช้ภาษาบาลี ๑ และแปลภาษาบาลีเป็นไทย และภาษาไทยเป็นภาษาบาลี โดยใช้หนังสือมังคลัตถที่ปนีและวิสุทธีมรรคประกอบ</p>	<p>๑๐๒ ๓๐๖ การใช้ภาษาบาลี ๒ (๓) (๓-๐-๖)</p> <p>Usage of Pali II</p> <p>ศึกษาการพูด อ่าน เขียน ภาษาบาลี ต่อจากการ ใช้ภาษาบาลี ๑ และแปลภาษาบาลีเป็นไทย และภาษาไทยเป็นภาษาบาลี โดยใช้หนังสือมังคลัตถที่ปนีและวิสุทธีมรรคประกอบ</p>	<p>คงเดิม</p>
<p>วิชาเอก วิชาเอก ๑๒ หน่วยกิต</p>	<p>วิชาเอก วิชาเอก ๑๒ หน่วยกิต</p>	
<p>๖๐๒ ๑๐๖ พระพุทธศาสนาเถรวาท ๓ (๓-๐-๖)</p> <p>Theravada Buddhism</p> <p>ศึกษาประวัติศาสตร์และพัฒนาการพระพุทธศาสนาเถรวาทโดยเน้นศึกษาหลักคำสอนนิกายสำคัญ ภาษาที่จารึกคัมภีร์ การจัดลำดับชั้นคำ นิกายสำคัญ หลักคำสอนสำคัญ ภาษาที่ใช้จารึกคัมภีร์ การจัดลำดับชั้นคัมภีร์รูปแบบการถ่ายทอดและการรักษาคำสอน อิทธิพลของพระพุทธศาสนาเถรวาทที่มีต่อประเทศต่าง ๆ ในด้านสังคม เศรษฐกิจ และการเมือง เป็นต้น</p>	<p>๖๐๒ ๑๐๖ พระพุทธศาสนาเถรวาท ๓ (๓-๐-๖)</p> <p>Theravada Buddhism</p> <p><u>ศึกษากำเนิดและพัฒนาการของพระพุทธศาสนาเถรวาท คัมภีร์พระพุทธศาสนาเถรวาทและหลักคำสอนสำคัญที่สะท้อนอัตลักษณ์ความเป็นพุทธศาสนาเถรวาทพร้อมทั้งการเผยแผ่พระพุทธศาสนาเถรวาทในประเทศต่างๆ</u></p>	<p>ปรับ คำอธิบาย รายวิชา</p>

<p>๖๐๒ ๓๐๗ พระพุทธศาสนามหายาน ๓ (๓-๐-๖) Mahayana Buddhism</p> <p>ศึกษาพระพุทธศาสนามหายานในด้านประวัติศาสตร์ พัฒนาการนิกายสำคัญหลักคำสอนสำคัญ คัมภีร์สำคัญ และภาษาที่ใช้จารึกคัมภีร์ รวมทั้งอิทธิพลของพระพุทธศาสนามหายานที่มีต่อประเทศต่างๆ ในด้านสังคม เศรษฐกิจและการเมือง เป็นต้น</p>	<p>๖๐๒ ๓๐๗ พระพุทธศาสนามหายาน ๓ (๓-๐-๖) Mahayana Buddhism</p> <p><u>ศึกษากำเนิดและพัฒนาการของพระพุทธศาสนา มหายาน คัมภีร์สำคัญ นิกายสำคัญทางพระพุทธศาสนา มหายานและคำสอนสำคัญที่สะท้อนอัตลักษณ์ความเป็น พุทธศาสนามหายานพร้อมทั้งการเผยแผ่พระพุทธศาสนา มหายานในประเทศต่างๆ</u></p>	<p>ปรับ คำอธิบาย รายวิชา</p>
<p>๖๐๒ ๓๐๘ ศึกษางานสำคัญทางพระพุทธศาสนา Selected Buddhist Works ๓(๓-๐-๖)</p> <p>ศึกษาประวัติและผลงานของนักปราชญ์ นักคิด และนักวิชาการคนสำคัญทางพระพุทธศาสนาในยุคปัจจุบัน ทั้งในประเทศตะวันตกและตะวันออก เช่น งานของ เซอร์บาต สกีริส เดวิดส์ และภรรยา คริสตมาส อัมพริยส์ ดี.ที. ชูชุกิ เป็นต้น</p>	<p>๖๐๒ ๒๐๘ ศึกษางานสำคัญทางพระพุทธศาสนา Selected Buddhist Works ๓(๓-๐-๖)</p> <p><u>ศึกษาผลงานทางคัมภีร์ ผลงานทางวรรณกรรมและหลักคำสอนสำคัญของนักปราชญ์ทางพระพุทธศาสนาคนสำคัญทั้งในอดีตและปัจจุบันที่สะท้อนอัตลักษณ์และการเผยแผ่พระพุทธศาสนาเช่นผลงานของพระพุทธโฆษาจารย์ พระอนุจรูธาจารย์ พระสิริมังคลาจารย์ พระพุทธทาสภิกขุ พระพุทธโฆษาจารย์(ป.อ.ปยุตโต) พระวัลโปละราหุล พระโสภณมหาเถระ(เลตีสยาตอ) นาคารชุน อสังขะ วสุพันธ์ สองชะปะ(วัชรยาน) พระนารทมหาเถระ(ศรีลังกา) ริส เดวิดส์ เซอร์บาตสกี ดี.ที.ชูชุกิ ทะไลลามะ ดิช นัท ฮันท์ เป็นต้น</u></p>	<p>ปรับรหัส รายวิชา และ คำอธิบาย รายวิชา</p>
<p>๖๐๒ ๓๐๙ สัมมนาพระพุทธศาสนา ๓(๓-๐-๖) Seminar on Buddhism</p> <p>ศึกษารูปแบบการเรียนรู้โดยการสัมมนาการจัดสัมมนาโดยนำหลักพุทธธรรมและปัญหาสังคมปัจจุบันมาตั้งเป็นประเด็นปัญหาแล้วให้นิสิตมีส่วนร่วมในการอภิปราย เสนอความคิดเห็น และวิเคราะห์หาทางออกร่วมกัน รวมทั้งวิเคราะห์หาแนวทางประยุกต์พุทธธรรมมาแก้ปัญหาสังคมปัจจุบัน</p>	<p>๖๐๒ ๓๐๙ สัมมนาพระพุทธศาสนา ๓(๓-๐-๖) Seminar on Buddhism</p> <p><u>สัมมนาพระพุทธศาสนากับประเด็นปัญหาสังคมปัจจุบันโดยให้นิสิตมีส่วนร่วมในการกำหนดประเด็นการ อภิปราย เสนอข้อคิดเห็น และการวิเคราะห์หาแนวทางประยุกต์พุทธธรรมมาแก้ปัญหาสังคมปัจจุบัน</u></p>	<p>ปรับ คำอธิบาย รายวิชา</p>
<p>วิชาเลือก</p>	<p>วิชาเลือก</p>	
<p>๖๐๒ ๓๑๐ พุทธจริยศาสตร์กับปัญหาสังคมร่วมสมัย Buddhist Ethics and Contemporary Social Problems ๓(๓-๐-๖)</p> <p>ศึกษาแนวคิดทางพุทธจริยศาสตร์ที่เกี่ยวกับเกณฑ์ ตัดสินความดี ความชั่ว ควร ไม่ควร เพื่อเป็นฐานในการ อธิบายและตอบปัญหาสังคมร่วมสมัย โดยเฉพาะปัญหาที่มีผลกระทบมาจากความก้าวหน้าทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ได้แก่ การทำแท้ง การตัดต่อพันธุกรรม การทำ การรณยฆาต การทำโคลนนิ่ง เป็นต้น รวมทั้งปัญหาความผิดศีลธรรมที่สลับซับซ้อนในสังคมยุคใหม่</p>	<p>๖๐๒ ๓๑๐ พุทธจริยศาสตร์กับปัญหาสังคมร่วมสมัย Buddhist Ethics and Contemporary Social Problems ๓(๓-๐-๖)</p> <p>ศึกษาแนวคิดทางพุทธจริยศาสตร์ที่เกี่ยวกับเกณฑ์ ตัดสินความดี ความชั่ว ควร ไม่ควร เพื่อเป็นฐานในการ อธิบายและตอบปัญหาสังคมร่วมสมัย โดยเฉพาะปัญหาที่มีผลกระทบมาจากความก้าวหน้าทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เช่น การทำแท้ง การตัดต่อพันธุกรรม การ ทำการรณยฆาต การทำโคลนนิ่ง</p>	<p>ปรับ คำอธิบาย รายวิชา</p>
<p>๖๐๒ ๓๑๑ ขบวนการพุทธใหม่ในโลกปัจจุบัน ๓(๓-๐-๖) Neo-Buddhist Movements in Contemporary World</p>	<p>๖๐๒ ๓๑๑ ขบวนการพุทธใหม่ในโลกปัจจุบัน ๓(๓-๐-๖) New-Buddhist Movements in Contemporary World</p>	<p>ปรับชื่อ</p>

<p>ศึกษาขบวนการพระพุทธศาสนาแนวใหม่ที่เกิดขึ้นในสังคมโลกปัจจุบัน ความเชื่อมโยงระหว่างบริบททางสังคมกับการเกิดขึ้นของขบวนการพระพุทธศาสนาแนวใหม่ รูปแบบการจัดตั้งองค์กร การตีความคำสอนแนวใหม่ วิธีการเผยแผ่พระพุทธศาสนาแนวใหม่ รวมทั้งอิทธิพลต่อสังคมโลก</p>	<p>ศึกษาขบวนการพระพุทธศาสนาแนวใหม่ที่เกิดขึ้นในสังคมโลกปัจจุบัน ความสัมพันธ์ระหว่างบริบททางสังคมกับการเกิดขึ้นของขบวนการพระพุทธศาสนา รูปแบบการจัดตั้งองค์กร การตีความคำสอน วิธีการเผยแผ่พระพุทธศาสนา รวมทั้งอิทธิพลต่อสังคมปัจจุบัน</p>	<p>รายวิชา ภาษา อังกฤษ และ คำอธิบาย รายวิชา</p>
<p>๖๐๐ ๓๑๒ พระพุทธศาสนานิกายเซ็น ๓(๓-๐-๖) Zen Buddhism ศึกษาประวัติและพัฒนาการของพระพุทธศาสนา นิกายเซ็นจากอินเดียสู่จีน เกาหลี และญี่ปุ่น หลักคำสอนสำคัญของเซ็น เช่น จิตหนึ่ง พุทธภาวะภายในตน เป็นต้น รูปแบบ วิธีการสอน และการตีความแบบเซ็น ปรัชญาจากรูปภาพ เช่นกับวัฒนธรรมญี่ปุ่น และเซ็นกับตะวันตก</p>		<p>ตัดรายวิชา</p>
<p>๖๐๐ ๓๑๓ พระพุทธศาสนากับศาสตร์สมัยใหม่ ๓(๓-๐-๖) Buddhism and Modern Sciences ศึกษาศาสตร์สมัยใหม่ เช่น วิทยาศาสตร์ สังคมศาสตร์ รัฐศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ นิเทศศาสตร์ นิเวศวิทยา รวมทั้งการประยุกต์ใช้ศาสตร์สมัยใหม่เพื่ออธิบายคำสอนบนฐานแนวคิดของพระพุทธศาสนา</p>	<p>๖๐๐ ๓๑๓ พระพุทธศาสนากับศาสตร์สมัยใหม่ ๓(๓-๐-๖) Buddhism and Modern Sciences <u>ศึกษาพระพุทธศาสนากับศาสตร์สมัยใหม่ที่ครอบคลุมวิทยาศาสตร์ สังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ โดยการบูรณาการ การวิเคราะห์เปรียบเทียบและการประยุกต์อธิบายคำสอนทางพระพุทธศาสนา</u></p>	<p>ปรับ คำอธิบาย รายวิชา</p>
<p>๖๐๒ ๓๑๔ พระพุทธศาสนากับภูมิปัญญาไทย ๓(๓-๐-๖) Buddhism and Thai Culture ศึกษาหลักธรรมสำคัญของพระพุทธศาสนาที่มีความสัมพันธ์กับภูมิปัญญาไทย ในด้านประวัติศาสตร์ ปรัชญา ความเชื่อ จารีตประเพณี ศิลปะและวัฒนธรรม เป็นต้น โดยวิเคราะห์ความเชื่อมโยงบทบาทและอิทธิพลของพระพุทธศาสนาต่อภูมิปัญญาไทย</p>	<p>๖๐๒ ๓๑๔ พระพุทธศาสนากับภูมิปัญญาไทย ๓(๓-๐-๖) Buddhism and Thai <u>wisdom</u> ศึกษาหลักธรรมสำคัญของพระพุทธศาสนาที่มีความสัมพันธ์กับภูมิปัญญาไทย ในด้านประวัติศาสตร์ ปรัชญา ความเชื่อ จารีตประเพณี ศิลปะและวัฒนธรรม เป็นต้น โดยวิเคราะห์บทบาทและอิทธิพลของพระพุทธศาสนาที่มีต่อภูมิปัญญาไทย</p>	<p>ปรับชื่อ รายวิชา ภาษา อังกฤษ และ คำอธิบาย รายวิชา</p>
<p>๖๐๒ ๓๑๕ สานเสวนาทางศาสนา ๓ (๓-๐-๖) Inter-Religious Dialogue ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและวิธีการสานเสวนาทางศาสนา และประเด็นทางศาสนาที่ควรนำมาเป็นหัวข้อเสวนา รวมถึงวิธีการสร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือทางศาสนา เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างความสามัคคีและสันติภาพของโลก</p>	<p>๖๐๒ ๓๑๕ สานเสวนาทางศาสนา ๓(๓-๐-๖) Inter-Religious Dialogue ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและวิธีการสานเสวนาทางศาสนา <u>รวมถึงวิธีการสร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือทางศาสนา</u> เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างความสามัคคีและสันติภาพของโลก</p>	<p>ปรับ คำอธิบาย รายวิชา</p>
<p>๖๐๒ ๓๑๖ จิตวิทยาแนวพุทธ ๓(๓-๐-๖) Buddhist Psychology ศึกษาหลักการและทฤษฎีจิตวิทยาในคัมภีร์พระพุทธศาสนา วิเคราะห์หลักคำสอนที่เกี่ยวกับปรมัตถธรรมด้วยกระบวนการทางจิตวิทยา พร้อมทั้งเปรียบเทียบกับหลักการของจิตวิทยาตะวันตก</p>		<p>ตัดรายวิชา</p>

๖๐๒ ๓๑๗ พระพุทธศาสนากับการศึกษา ๓(๓-๐-๖) Buddhism and Education ศึกษาปรัชญาการศึกษาทางพระพุทธศาสนาและ ระบบการศึกษาในพระพุทธศาสนาสมัยพุทธกาลและหลัง พุทธกาลโดยสังเขป พระพุทธศาสนากับการศึกษาใน ประเทศไทย		ตัดรายวิชา
วิทยานิพนธ์ ๑๒ หน่วยกิต	วิทยานิพนธ์ ๑๒ หน่วยกิต	
๖๐๒ ๔๐๐ วิทยานิพนธ์ Thesis เป็นโครงการเฉพาะบุคคลที่มีเนื้อหาตามลักษณะวิชา ที่กำหนดไว้ในหลักสูตร	๖๐๒ ๔๐๐ วิทยานิพนธ์ Thesis เป็นโครงการเฉพาะบุคคลที่มีเนื้อหาตามลักษณะ วิชาที่กำหนดไว้ในหลักสูตร	คงเดิม
	สารนิพนธ์ ๖ หน่วยกิต	
	๖๐๒ ๒๐๐ สารนิพนธ์ Research paper เป็นโครงการเฉพาะบุคคลที่มีเนื้อหาตามลักษณะวิชาที่ กำหนดไว้ในหลักสูตร	เพิ่มเติม

ภาคผนวก ค
ระเบียบ ข้อบังคับ และประกาศที่เกี่ยวข้อง

**ข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
ว่าด้วยการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๑**

เพื่อให้การบริหารงานในบัณฑิตวิทยาลัยบรรลุวัตถุประสงค์ของมหาวิทยาลัย
จึงเห็นสมควรออกข้อบังคับมหาวิทยาลัยว่าด้วยการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๙ (๒) แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราช
วิทยาลัย พ.ศ. ๒๕๔๐ สภามหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยในคราว ประชุมครั้งที่ ๙/๒๕๔๑ เมื่อวันที่
๒๔ กันยายน พ.ศ. ๒๕๔๑ จึงมีมติให้ออกข้อบังคับไว้ ดังต่อไปนี้

**หมวดที่ ๑
บททั่วไป**

ข้อ ๑ ข้อบังคับนี้เรียกว่า “ข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยว่าด้วยการศึกษา
ระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๑”

ข้อ ๒ ให้ใช้ข้อบังคับนี้ตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศเป็นต้นไป

ข้อ ๓ บรรดาข้อบังคับ ระเบียบ ประกาศ คำสั่ง หรือมติอื่นใดซึ่งขัดหรือแย้งกับข้อ
บังคับนี้ ให้ใช้ข้อบังคับนี้แทน

ข้อ ๔ ในข้อบังคับนี้

“นิสิต” หมายถึง ผู้ที่ได้ขึ้นทะเบียนเป็นนิสิตบัณฑิตวิทยาลัยเรียบร้อยแล้ว

ข้อ ๕ ให้อธิการบดีรักษาการให้เป็นไปตามข้อบังคับนี้

ข้อ ๖ คุณสมบัติของผู้สมัครเข้าศึกษาระดับมหาบัณฑิต

๖.๑ ผู้สมัครเข้าเป็นนิสิตต้องเป็นผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่าจาก
มหาวิทยาลัยหรือสถาบันการศึกษาที่สภามหาวิทยาลัยรับรองและต้องมีคุณสมบัติอื่นตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด

๖.๒ ต้องได้ค่าระดับเฉลี่ยสะสมในระดับปริญญาตรี ไม่ต่ำกว่า ๒.๕๐ จากระบบ ๔ แต้ม
ยกเว้นผู้มีประสบการณ์การทำงานติดต่อกันเป็นเวลาไม่น้อยกว่า ๒ ปีนับแต่สำเร็จการศึกษาและผู้จบเปรียญ
ธรรมเก้าประโยคและ

๖.๓ ไม่เคยถูกลงโทษให้พ้นสภาพการเป็นนิสิตบัณฑิตวิทยาลัย

ข้อ ๗ คุณสมบัติของผู้สมัครเข้าศึกษาหลักสูตรปริญญาโทมหาบัณฑิต

๗.๑ ผู้สมัครเข้าเป็นนิสิตต้องเป็นผู้สำเร็จการศึกษาชั้นปริญญาโทหรือเทียบเท่าจาก
มหาวิทยาลัยหรือสถาบันการศึกษา ที่สภามหาวิทยาลัยรับรองและต้องมีคุณสมบัติอื่นตามที่
มหาวิทยาลัยกำหนด

๗.๒ ต้องได้ค่าระดับเฉลี่ยสะสมในระดับปริญญาโทไม่ต่ำกว่า ๓.๕๐ จากระบบ
๔ แต้ม ยกเว้นผู้มีประสบการณ์การทำงานติดต่อกันเป็นเวลาไม่น้อยกว่า ๓ ปีนับแต่สำเร็จการศึกษา หรือมี
ผลงานทางวิชาการที่คณะกรรมการ ประจำบัณฑิตวิทยาลัยเห็นชอบ

๗.๓ ไม่เคยถูกลงโทษให้พ้นสภาพการเป็นนิสิตบัณฑิตวิทยาลัย

ข้อ ๘ บัณฑิตวิทยาลัยจะดำเนินการเกี่ยวกับการรับสมัครนิสิตใหม่โดยพิจารณาแต่งตั้งคณะกรรมการสอบคัดเลือกผู้สมัครเข้าศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษาในแต่ละปีการศึกษา

หมวดที่ ๒ การจัดและวิธีการศึกษา

ข้อ ๙ ระบบการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จัดการศึกษาระบบหน่วยกิตภูมิภาค โดยแบ่งเวลาการศึกษาในแต่ละปีการศึกษาออกเป็น ๒ ภาคการศึกษาปกติ แต่ละภาคการศึกษามีเวลาศึกษาไม่น้อยกว่า ๑๖ สัปดาห์ บัณฑิตวิทยาลัยอาจจัดการศึกษาภาคฤดูร้อนได้อีก ๑ ภาค มีเวลาศึกษาไม่น้อยกว่า ๖ สัปดาห์ และจะกำหนดระเบียบว่าด้วยการศึกษาภาคฤดูร้อนที่ไม่ขัดกับข้อบังคับนี้โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการประจำบัณฑิตวิทยาลัย

ข้อ ๑๐ หลักสูตร

๑๐.๑ หลักสูตรปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต ให้ศึกษางานรายวิชาไม่น้อยกว่า ๓๖ หน่วยกิต และวิทยานิพนธ์ ๑๒ หน่วยกิต จำแนกประเภท ดังนี้

วิชาบังคับ	๑๒	หน่วยกิต
กลุ่มวิชา	๑๘	หน่วยกิต
วิชาเลือก ไม่น้อยกว่า	๖	หน่วยกิต
วิทยานิพนธ์	๑๒	หน่วยกิต
รวมทั้งสิ้น	๔๘	หน่วยกิต

๑๐.๒ หลักสูตรปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต ให้ศึกษางานรายวิชาไม่น้อยกว่า ๒๔ หน่วยกิต และวิทยานิพนธ์ ๓๖ หน่วยกิต จำแนกประเภท ดังนี้

วิชาบังคับ	๙	หน่วยกิต
กลุ่มวิชา	๙	หน่วยกิต
วิชาเลือก ไม่น้อยกว่า	๖	หน่วยกิต
วิทยานิพนธ์	๓๖	หน่วยกิต
รวมทั้งสิ้น	๖๐	หน่วยกิต

ข้อ ๑๑ ระยะเวลาการศึกษาตามหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา มีดังนี้

๑๑.๑ หลักสูตรปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต ให้มีระยะเวลาศึกษาไม่น้อยกว่า ๔ ภาคการศึกษาปกติ และไม่เกิน ๑๐ ภาคการศึกษาปกติ

๑๑.๒ หลักสูตรปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต ให้มีระยะเวลาศึกษาไม่น้อยกว่า ๖ ภาคการศึกษาปกติ และไม่เกิน ๑๐ ภาคการศึกษาปกติ ในกรณีที่นิสิตไม่สามารถจบการศึกษาได้ในระยะเวลา ๑๐ ภาคการศึกษาปกติตามข้อ ๑๑.๑ และข้อ ๑๑.๒ คณะกรรมการประจำบัณฑิตวิทยาลัยอาจอนุมัติให้ต่ออายุสภาพนิสิตได้อีก แต่ทั้งนี้ต้องไม่เกิน ๒ ภาคการศึกษาปกติ

๑๑.๓ การนับเวลาในข้อ ๑๑.๑ และข้อ ๑๑.๒ ให้นับรวมเวลาที่นิสิตได้รับอนุมัติให้ลาพักการศึกษาด้วย ยกเว้นนิสิตที่ได้รับอนุมัติให้ลาพักการศึกษา ตามข้อ ๑๓.๑.๑

๑๑.๔ รายวิชาที่กำหนดให้นิสิตฟังการบรรยายสัปดาห์ละ ๑ ชั่วโมงและศึกษานอกเวลาอีกไม่น้อยกว่าสัปดาห์ละ ๓ ชั่วโมงตลอดภาคการศึกษา ให้มีค่าเท่ากับ ๑ หน่วยกิต

๑๑.๕ รายวิชาที่นิสิตใช้เวลาปฏิบัติการ อภิปราย หรือสัมมนาสัปดาห์ละ ๒ ถึง ๓ ชั่วโมงและเมื่อรวมเวลาการศึกษานอกเวลาแล้ว นิสิตใช้เวลาไม่น้อยกว่าสัปดาห์ละ ๓ ชั่วโมงตลอดภาคการศึกษา ให้มีค่าเท่ากับ ๑ หน่วยกิต

ข้อ ๑๒ การเปลี่ยนสาขาวิชาจะกระทำได้ก็ต่อเมื่อได้รับความเห็นชอบจากอาจารย์ที่ปรึกษาทั่วไปและคณบดีบัณฑิตวิทยาลัยบัณฑิตวิทยาลัยอาจนุ่มัติให้นิสิตที่ขอเปลี่ยนสาขาวิชาโอนหน่วยกิตของรายวิชาในระดับบัณฑิตศึกษาที่ได้ศึกษาไว้แล้วไม่เกิน ๕ ปีได้ตามที่เห็นสมควร แต่ต้องไม่เกิน ๔ หน่วยกิต โดยไม่ให้นำไปคำนวณค่าระดับเฉลี่ยสะสม และรายวิชานั้นต้องได้ผลการศึกษาไม่ต่ำกว่า B หรือ S

ข้อ ๑๓ การลาพักและการกลับเข้าศึกษาใหม่

๑๓.๑ นิสิตที่มีเหตุจำเป็น อาจลาพักการศึกษาภาคใดภาคหนึ่ง เมื่อได้ศึกษาในบัณฑิตวิทยาลัยไม่น้อยกว่า ๑ ภาคการศึกษาปกติ โดยความเห็นชอบของอาจารย์ที่ปรึกษาทั่วไป นิสิตต้องยื่นคำร้องต่อคณบดีบัณฑิตวิทยาลัยภายใน ๓๐ วันนับจากวันเปิด ภาคการศึกษาใหม่ หากพ้นจากกำหนดการลาพักการศึกษาดังกล่าว นิสิตอาจขอลาพักการศึกษา เป็นกรณีพิเศษในกรณีใดกรณีหนึ่งดังต่อไปนี้

๑๓.๑.๑ ถูกเกณฑ์หรือระดมเข้ารับราชการทหารกองประจำการ

๑๓.๑.๒ มีความจำเป็นต้องเดินทางไปต่างประเทศ

๑๓.๑.๓ เจ็บป่วยต้องพักรักษาตัวเป็นเวลานานตามคำสั่งแพทย์โดยมี

ใบรับรองแพทย์มาแสดงต่อบัณฑิตวิทยาลัย

๑๓.๑.๔ มีเหตุจำเป็นสุดวิสัยอื่นที่สำคัญในกรณีที่นิสิตได้รับอนุมัติให้ลาพักการศึกษาให้นับระยะเวลาที่ลาพักการศึกษารวมอยู่ในระยะเวลาศึกษาด้วย ยกเว้นนิสิตที่ได้รับอนุมัติให้ลาพักการศึกษาตามข้อ ๑๓.๑.๑ นิสิตที่ได้รับอนุมัติให้ลาพักการศึกษา ต้องชำระค่าธรรมเนียมเพื่อรักษาสภาพการเป็นนิสิตทุกภาคการศึกษา ยกเว้นนิสิตที่ได้รับอนุมัติให้ลาพักการศึกษาหลังจากที่ได้ลงทะเบียนรายวิชาแล้ว ในกรณีนี้ ให้นิสิตได้ W ในทุกรายวิชาที่ได้ลงทะเบียนไว้ในภาคการศึกษาที่ได้รับอนุมัติให้ลาพักการศึกษา

ข้อ ๑๔ การฟื้นสภาพการเป็นนิสิต

นิสิตฟื้นสภาพการเป็นนิสิตในกรณีใดกรณีหนึ่ง ดังต่อไปนี้

๑๔.๑ สอบได้ค่าระดับเฉลี่ยประจำภาคการศึกษาที่ ๑ ต่ำกว่า ๒.๕๐

๑๔.๒ สอบได้ค่าระดับเฉลี่ยสะสมต่ำกว่า ๓.๐๐

๑๔.๓ ไม่สามารถสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรภายในกำหนดเวลาตามข้อ ๑๑.๑ หรือข้อ ๑๑.๒ แล้วแต่กรณี

๑๔.๔ มหาวิทยาลัยลงโทษให้ฟื้นสภาพการเป็นนิสิตตามข้อ ๓๒.๕

๑๔.๕ ไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขการลาพักตามข้อ ๑๓ หรือไม่ลงทะเบียนรายวิชาในภาคการศึกษาปกติตามข้อ ๑๗.๕

๑๔.๖ ได้รับอนุมัติให้ลาออกจากการเป็นนิสิต

ข้อ ๑๕ นิสิตที่ฟื้นสภาพตามข้อ ๑๔.๕ และ ๑๔.๖ อาจขอกลับเข้าเป็นนิสิตใหม่ได้ภายในกำหนดระยะเวลา ๒ ปี นับจากวันที่นิสิตฟื้นสภาพการเป็นนิสิต และถ้าคณบดีบัณฑิตวิทยาลัยโดยคำแนะนำของคณะกรรมการประจำบัณฑิตวิทยาลัยเห็นสมควรอนุมัติโดยให้คิดระยะเวลาที่ฟื้นสภาพการเป็นนิสิตนั้นรวมอยู่ในระยะเวลาการศึกษาทั้งหมด ในกรณีเช่นนี้นิสิตต้องเสียค่าธรรมเนียมต่างๆ เหมือนกับผู้ลาพักการศึกษาทั่วไป

หมวดที่ ๓

การขึ้นทะเบียนเป็นนิสิตและการลงทะเบียนรายวิชา

ข้อ ๑๖ การขึ้นทะเบียนเป็นนิสิต

๑๖.๑ ผู้ขึ้นทะเบียนเป็นนิสิตต้องนำหลักฐานที่บัณฑิตวิทยาลัยกำหนดมายื่นต่อกองทะเบียนและวัดผลด้วยตนเองตามวันเวลาและสถานที่ที่กำหนด พร้อมทั้งชำระค่าธรรมเนียมต่าง ๆ ตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด สำหรับภาคการศึกษาแรกที่เข้าศึกษาในบัณฑิตวิทยาลัยนิสิตต้องลงทะเบียนรายวิชาที่ต้องศึกษาในภาคนั้นทั้งหมด พร้อมกับการขึ้นทะเบียนเป็นนิสิตด้วย

๑๖.๒ ผู้ไม่สามารถมายื่นคำร้องขอขึ้นทะเบียนเป็นนิสิตตามวันที่กำหนดต้องแจ้งเหตุขัดข้องให้กองทะเบียนและวัดผลทราบเป็นลายลักษณ์อักษรภายใน ๗ วันหลังจากวันที่กำหนดไว้ มิฉะนั้น จะถือว่าสละสิทธิ์ในกรณีที่ได้แจ้งให้กองทะเบียนและวัดผลทราบตามความในวรรคแรกแล้วต้องมาขึ้นทะเบียนเป็นนิสิตด้วยตนเอง ยกเว้นกรณีที่มีมหาวิทยาลัยพิจารณาเห็นว่ามิเหตุจำเป็นอย่างยิ่งจึงอนุญาตให้มอบหมายผู้แทนมาขึ้นทะเบียนแทนได้ ทั้งนี้ต้องทำให้เรียบร้อยภายใน ๗ วัน

นับจากวันเปิดภาคการศึกษา

๑๖.๓ ผู้ที่ได้รับอนุมัติให้เข้าศึกษาในสาขาวิชาใด ต้องขึ้นทะเบียนเป็นนิสิตของบัณฑิตวิทยาลัยในสาขาวิชานั้น และจะศึกษาเกินกว่า ๑ สาขาวิชาในขณะเดียวกันไม่ได้

ข้อ ๑๗ การลงทะเบียนรายวิชา

๑๗.๑ นิสิตต้องลงทะเบียนรายวิชาทุกภาคการศึกษาตามกำหนดเวลาในปฏิทินการศึกษา โดยความเห็นชอบจากอาจารย์ที่ปรึกษาทั่วไป

๑๗.๒ นิสิตที่ไม่มาลงทะเบียนรายวิชาภายใน ๑๔ วันแรกของภาคการศึกษาปกตินับจากวันเปิดภาคการศึกษา ไม่มีสิทธิ์ลงทะเบียนในภาคการศึกษานั้นเว้นแต่จะได้รับอนุมัติจากคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

๑๗.๓ จำนวนหน่วยกิตที่กำหนดให้นิสิตลงทะเบียนแต่ละภาคการศึกษาต้องไม่น้อยกว่า ๖ หน่วยกิตและไม่เกิน ๑๕ หน่วยกิต

๑๗.๔ นิสิตที่ลงทะเบียนล่าช้ากว่าที่กำหนด ต้องชำระค่าธรรมเนียมการศึกษาตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด

๑๗.๕ นิสิตที่ไม่ลงทะเบียนวิชาในภาคการศึกษาใด ต้องลาพักการศึกษาตาเงื่อนไขที่ระบุไว้ใน

ข้อ ๑๘ หากไม่ปฏิบัติตามต้องพ้นสภาพการเป็นนิสิต

๑๗.๖ นิสิตที่ได้ศึกษารายวิชาครบตามหลักสูตรแล้วแต่ยังไม่สำเร็จการศึกษา ต้องลงทะเบียนรักษาสภาพการเป็นนิสิตทุกภาคการศึกษา

ข้อ ๑๘ อาจารย์ที่ปรึกษาทั่วไป

นิสิตต้องมีอาจารย์ที่ปรึกษาทั่วไปหนึ่งท่านเป็นผู้แนะนำและช่วยวางแผน การศึกษาโดยคณบดีบัณฑิตวิทยาลัยเป็นผู้แต่งตั้งจากอาจารย์ที่มีชื่อในทำเนียบอาจารย์บัณฑิตวิทยาลัย

ข้อ ๑๙ การถอน เพิ่ม และเปลี่ยนรายวิชา

๑๙.๑ การถอนรายวิชาจะกระทำได้ภายใต้เงื่อนไขและมีผลสืบเนื่องดังต่อไปนี้

๑๙.๑.๑ ในกรณีที่ขอลถอนภายใน ๑๔ วันแรกของภาคการศึกษาปกติโดยได้รับความเห็นชอบจากอาจารย์ที่ปรึกษาทั่วไป รายวิชาที่ถอนนั้นจะไม่ปรากฏในระเบียบ

๑๙.๑.๒ ในกรณีที่ขอถอนหลังจาก ๑๔ วันของภาคการศึกษาปกติแต่ไม่เกิน ๓๐ วันแรกของภาคการศึกษาปกติ โดยได้รับความเห็นชอบจากอาจารย์ที่ปรึกษาทั่วไป นิสิตจะได้รับ W ในรายวิชาที่ถอน

๑๙.๑.๓ ถ้านิสิตขอถอนรายวิชาใด เมื่อพ้นกำหนดตามข้อ ๑๙.๑.๒ นิสิตจะได้ F ในรายวิชานั้น เว้นแต่กรณีที่มีเหตุผลพิเศษซึ่งคณะกรรมการประจำบัณฑิตวิทยาลัยเห็นสมควรอนุมัติให้ถอนได้ ในกรณีเช่นนี้นิสิตจะได้รับ W ในรายวิชานั้น

๑๙.๒ การเพิ่มหรือเปลี่ยนรายวิชา ให้กระทำได้ภายใน ๑๔ วันแรกของภาคการศึกษาปกติโดยได้รับความเห็นชอบจากอาจารย์ที่ปรึกษาทั่วไป และหากพ้นกำหนดนี้ต้องได้รับอนุมัติจากคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย ทั้งนี้ นิสิตผู้นั้นจะต้องมีเวลาศึกษาต่อไปไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐ ของเวลาการศึกษาทั้งหมดในภาคการศึกษานั้น

หมวดที่ ๔

การวัดผลและประเมินผลการศึกษา

ข้อ ๒๐ การวัดผลการศึกษา

๒๐.๑ ให้มีการวัดผลการศึกษาทุกรายวิชาที่นิสิตลงทะเบียนในแต่ละภาคการศึกษาโดยอาจทำการวัดผลระหว่างภาคด้วย วิธีการทดสอบ การเขียนรายงาน การมอบหมายงานให้ทำ หรือวิธีอื่นใดที่เหมาะสมกับรายวิชานั้นเมื่อสิ้นภาคการศึกษา ให้มีการสอบไล่สำหรับแต่ละรายวิชาที่ศึกษาในภาคการศึกษานั้นหรือจะใช้วิธีการวัดผลอย่างอื่นที่เหมาะสมกับลักษณะของวิชานั้น ๆ ก็ได้
บัณฑิตวิทยาลัยอาจกำหนดระเบียบที่ไม่ขัดกับข้อบังคับนี้เพื่อใช้ในการวัดผลตามความเหมาะสมของแต่ละสาขาวิชา หรือรายวิชาก็ได้

๒๐.๒ เมื่อสิ้นภาคการศึกษาแต่ละภาค นิสิตจะมีสิทธิเข้าสอบไล่หรือได้รับการวัดผลในรายวิชาใดก็ตามเมื่อมีเวลาศึกษาในรายวิชานั้นมาแล้วไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐ ของเวลาการศึกษาทั้งหมดในภาคการศึกษานั้นและ/หรือมีผลการทดสอบระหว่างภาคการศึกษาหรืองานที่ได้รับมอบหมายเป็นที่พอใจของอาจารย์ประจำวิชา

ข้อ ๒๑ การประเมินผลการศึกษา

๒๑.๑ ระบบการประเมินผลการศึกษาวิชาของบัณฑิตวิทยาลัย ใช้เพียง ๖ ระดับ มีผลการศึกษา ระดับและค่าระดับ ดังนี้

ผลการศึกษา	ระดับ	ค่าระดับ
ดีเยี่ยม (Excellent)	A	๔.๐
ดีมาก (Very good)	B+	๓.๕
ดี (Good)	B	๓.๐
ค่อนข้างดี (Very Fair)	C+	๒.๕
พอใช้ (Fair)	C	๒.๐
ตก (Failed)	F	๐

๒๑.๒ ในรายวิชาใดที่หลักสูตรกำหนดให้เป็นรายวิชาที่ไม่เน้นหน่วยกิตให้แสดงผลการศึกษาในรายวิชานั้นด้วยสัญลักษณ์ ดังนี้

สัญลักษณ์

S (Satisfactory)

U (Unsatisfactory)

ผลการศึกษา

เป็นที่พอใจ

ไม่เป็นที่พอใจ

๒๑.๓ ในรายวิชาได้ยังไม่ได้ทำการวัดผล หรือไม่มีกรวัดผล ให้รายงานการศึกษารายวิชานั้นด้วยสัญลักษณ์อย่างใดอย่างหนึ่ง ดังต่อไปนี้

สัญลักษณ์

I (Incomplete)

SP (Satisfactory Progress)

UP (Unsatisfactory Progress)

W (Withdrawn)

Au (Audit)

สภาพการศึกษา

ไม่สมบูรณ์

ก้าวหน้าเป็นที่น่าพอใจ

ไม่ก้าวหน้าเป็นที่น่าพอใจ

ถอนรายชื่อวิชาที่ศึกษา

ศึกษาโดยไม่นับหน่วยกิต

๒๑.๔ การประเมินผลวิทยานิพนธ์

๒๑.๔.๑ ให้ใช้ IP (In Progress) สำหรับวิทยานิพนธ์ที่อยู่ระหว่างกาเรียบเรียง

๒๑.๔.๒ การประเมินผลวิทยานิพนธ์ที่เรียบเรียงเสร็จเรียบร้อยแล้วให้กำหนดเป็น ๔

ระดับ ดังนี้

ผลการศึกษา

ดีเยี่ยม (Excellent)

ดี (Good)

ผ่าน (Passed)

ตก (Failed)

ระดับ

A

B +

B

F

๒๑.๕ การให้ F ให้กระทำในกรณีใดกรณีหนึ่งดังต่อไปนี้

๒๑.๕.๑ นิสิตขอถอนรายวิชา เมื่อพ้นกำหนดตามข้อ ๑๙.๑.๓

๒๑.๕.๒ นิสิตเข้าสอบและสอบตกตามข้อ ๒๐.๑

๒๑.๕.๓ นิสิตไม่มีสิทธิเข้าสอบตามข้อ ๒๐.๒

๒๑.๕.๔ นิสิตไม่แก้ค่า I ตามข้อ ๒๑.๖.๒ วรรคสุดท้าย

๒๑.๕.๔ นิสิตทำผิดระเบียบการสอบไล่และได้รับการตัดสินให้สอบตก

๒๑.๖ การให้ I จะกระทำได้ในกรณีใดกรณีหนึ่ง ดังต่อไปนี้

๒๑.๖.๑ นิสิตมีเวลาเรียนในรายวิชาไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐ แต่มิได้สอบเพราะป่วยหรือเหตุสุดวิสัย และได้รับอนุมัติจากคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

๒๑.๖.๒ อาจารย์ประจำวิชาและคณบดีบัณฑิตวิทยาลัยเห็นสมควรให้รอผลการศึกษาเพราะนิสิตยังปฏิบัติงานซึ่งเป็นส่วนประกอบการศึกษารายวิชานั้นยังไม่สมบูรณ์การแก้ค่า I นิสิตจะต้องสอบและ/หรือปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายจากอาจารย์ประจำวิชาให้ครบถ้วน เพื่อให้อาจารย์ประจำวิชาวัดผลและส่งผลการศึกษานิสิตผู้นั้นแก่บัณฑิตวิทยาลัยภายในภาคการศึกษาถัดไป

๒๑.๗ การให้ S จะกระทำได้ในกรณีใดกรณีหนึ่งดังต่อไปนี้

๒๑.๗.๑ รายวิชาซึ่งมีผลการศึกษาเป็นที่พอใจ และหลักสูตรกำหนดให้วัดผลการศึกษาโดยไม่มีค่าระดับ

๒๑.๗.๒ รายวิชาซึ่งนิสิตได้ลงทะเบียนศึกษาในระดับบัณฑิตวิทยาลัยและได้รับอนุมัติให้ออนหน่วยกิตตามข้อ ๑๒

๒๑.๘ การให้ U จะกระทำได้เฉพาะในรายวิชาที่หลักสูตรกำหนดให้วัดผลโดยไม่มีค่าระดับและมีผลการศึกษาไม่เป็นที่พอใจ

๒๑.๙ การให้ IP จะกระทำเพื่อแสดงฐานะของวิทยานิพนธ์ที่อยู่ในระหว่างการเรียบเรียงเมื่อสิ้นภาคการศึกษาปกติทุกภาค นับแต่ภาคที่นิสิตลงทะเบียนเพื่อทำวิทยานิพนธ์

๒๑.๑๐ การให้ W จะกระทำได้เฉพาะในกรณีที่ได้ระบุไว้ในข้อ ๑๓. ข้อ ๑๙.๑.๒ และข้อ ๑๙.๑.๓

๒๑.๑๑ การให้ Au ในรายวิชาใดจะกระทำได้ในกรณีที่นิสิตได้รับอนุมัติให้ลงทะเบียนเรียนเป็นพิเศษโดยไม่นับหน่วยกิต

๒๑.๑๒ การให้ SP จะให้เฉพาะกรณีที่เป็นรายวิชาต่อเนื่องกับรายวิชาในภาคการศึกษาถัดไป และผลการศึกษาเมื่อสิ้นภาคการศึกษาก้าวหน้าเป็นที่น่าพอใจแต่ยังมีได้วัดผลการวัดผลให้กระทำเมื่อนิสิตได้ศึกษารายวิชาต่อเนื่องในภาคการศึกษาถัดไปตามหลักสูตรแล้ว แต่ถ้านิสิตไม่ศึกษารายวิชาต่อเนื่องในภาคการศึกษาถัดไปด้วยเหตุใดก็ตาม ให้ทำการวัดผลรายวิชาที่ได้ SP เป็นระดับและใช้ผลนั้นแทน

๒๑.๑๓ การให้ UP จะให้เฉพาะกรณีที่เป็นรายวิชาต่อเนื่องกับรายวิชาในภาคการศึกษาถัดไป และผลการศึกษาไม่ก้าวหน้าเป็นที่น่าพอใจแต่ยังมีได้วัดผลการวัดผลให้กระทำเมื่อนิสิตได้ศึกษารายวิชาต่อเนื่องในภาคการศึกษาถัดไปตามหลักสูตรแล้ว แต่ถ้านิสิตไม่ศึกษารายวิชาต่อเนื่องในภาคการศึกษาถัดไปด้วยเหตุใดก็ตาม ให้ทำการวัดผลรายวิชาที่ได้ UP นั้น เป็นระดับและใช้ผลนั้นแทน

ข้อ ๒๒ การนับหน่วยกิตและการลงทะเบียนรายวิชาซ้ำ

๒๒.๑ การนับหน่วยกิตให้ครบหลักสูตร ให้นับหน่วยกิตเฉพาะรายวิชาที่นิสิตสอบได้ระดับ A, B, C หรือ S เท่านั้น เว้นแต่รายวิชาที่หลักสูตรกำหนดไว้เป็นวิชาบังคับหรือกลุ่มวิชา ซึ่งนิสิตต้องได้ไม่ต่ำกว่า B หรือ S

๒๒.๒ นิสิตที่ได้ต่ำกว่า B หรือได้ U ในรายวิชาบังคับหรือกลุ่มวิชา ต้องลงทะเบียนศึกษา รายวิชานั้นอีกและสอบให้ได้ระดับไม่ต่ำกว่า B หรือ S แล้วแต่กรณี

๒๒.๓ ในกรณีที่นิสิตได้ต่ำกว่า B หรือได้ U ในวิชาเลือก นิสิตมีสิทธิลง ทะเบียนรายวิชาเดิม หรืออาจลงทะเบียนรายวิชาอื่นในกลุ่มเดียวกันได้

๒๒.๔ ในกรณีที่นิสิตลงทะเบียนรายวิชาซ้ำหรือแทนตามที่หลักสูตรกำหนดการนับหน่วยกิตตามข้อ ๒๒.๑ นับจำนวนหน่วยกิตได้เพียงครั้งเดียว

ข้อ ๒๓ ให้มีการประเมินผลการศึกษาเมื่อสิ้นภาคการศึกษาปกติทุกภาค โดยคำนวณหาค่าระดับเฉลี่ยประจำภาคของรายวิชาที่นิสิตได้ลงทะเบียนไว้ในภาคการศึกษานั้น และคำนวณหาค่าเฉลี่ยสะสมสำหรับรายวิชาทั้งหมดทุกภาคการศึกษา ตั้งแต่เริ่มเข้าศึกษาจนถึงภาคการศึกษาปัจจุบัน

ข้อ ๒๔ การคิดค่าระดับเฉลี่ยประจำภาค ให้คำนวณโดยคูณค่าระดับของแต่ละรายวิชาด้วยหน่วยกิตของรายวิชานั้น แล้วรวมผลคูณของแต่ละรายวิชาเข้าด้วยกันและหารผลรวมนั้นด้วยจำนวนหน่วยกิตทั้งหมดที่ลงทะเบียนไว้ในภาคการศึกษานั้น โดยคิดทศนิยมสองตำแหน่งไม่ปัดเศษ

ข้อ ๒๕ รายวิชาใดที่มีรายงานผลการศึกษาเป็นสัญลักษณ์ I, S, U, W และ Au ไม่ให้นำรายวิชานั้นมาคำนวณหาค่าระดับเฉลี่ยตามข้อ ๒๔

หมวดที่ ๕

การทำวิทยานิพนธ์

ข้อ ๒๖ ให้บัณฑิตวิทยาลัยวางระเบียบว่าด้วยการทำวิทยานิพนธ์และการสอบวิทยานิพนธ์

ข้อ ๒๗ การเสนอโครงร่างวิทยานิพนธ์ และลงทะเบียนทำวิทยานิพนธ์ มีหลักปฏิบัติดังนี้

๒๗.๑ ระดับปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต นิสิตที่ศึกษารายวิชามาแล้วไม่น้อยกว่า ๒ ภาค การศึกษาปกติและมีหน่วยกิตสะสมไม่น้อยกว่า ๑๖ หน่วยกิตจึงจะมีสิทธิเสนอโครงร่างวิทยานิพนธ์เพื่อขออนุมัติลงทะเบียนทำวิทยานิพนธ์

๒๗.๒ ระดับปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต นิสิตที่ศึกษารายวิชามาแล้วไม่น้อยกว่า ๒ ภาค การศึกษาปกติ และมีหน่วยกิตสะสมไม่น้อยกว่า ๑๒ หน่วยกิต จึงจะมีสิทธิเสนอโครงร่างวิทยานิพนธ์เพื่อขออนุมัติลงทะเบียนทำวิทยานิพนธ์

๒๗.๓ นิสิตสามารถลงทะเบียนวิทยานิพนธ์ได้หลังจากได้รับอนุมัติหัวข้อและโครงร่างวิทยานิพนธ์แล้ว

ข้อ ๒๘ รูปแบบของวิทยานิพนธ์ให้เป็นไปตามที่บัณฑิตวิทยาลัยกำหนด

ข้อ ๒๙ วิทยานิพนธ์ซึ่งผ่านการประเมินผลแล้ว ให้นำเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาเพื่อรับปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต หรือปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิตการนำวิทยานิพนธ์ออกโฆษณาเผยแพร่ ต้องได้รับอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยก่อน ได้หน่วยกิตสะสมไม่น้อยกว่าที่กำหนดไว้ในหลักสูตร

หมวดที่ ๖

การสำเร็จการศึกษา

ข้อ ๓๐ คุณสมบัติของผู้สำเร็จการศึกษา

๓๐.๑ มีเวลาการศึกษาไม่น้อยกว่า หรือไม่เกินกว่าที่กำหนดไว้ในข้อ ๑๑.๑ และข้อ ๑๑.๒

๓๐.๒ ได้ศึกษารายวิชาต่าง ๆ ครบถ้วนและถูกต้องตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในหลักสูตร

๓๐.๓ ได้หน่วยกิตสะสมไม่น้อยกว่าที่กำหนดไว้ในหลักสูตร

๓๐.๔ ได้คะแนนเฉลี่ยสะสมไม่ต่ำกว่า ๓.๐๐ จากระบบ ๔ แต้ม

๓๐.๕ ได้ระดับไม่ต่ำกว่า B ในรายวิชาบังคับและรายกลุ่มวิชาทฤษฎีและได้ระดับ S ในกรณีหลักสูตรกำหนดให้วัดผลเป็น S หรือ U

๓๐.๖ สอบผ่านการประเมินผลวิทยานิพนธ์และส่งวิทยานิพนธ์ฉบับสมบูรณ์ตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด

ข้อ ๓๑ คุณสมบัติของผู้มีสิทธิรับปริญญา

๓๑.๑ มีคุณสมบัติตามข้อ ๓๐

๓๑.๒ ไม่ติดค้างค่าธรรมเนียมใด ๆ

๓๑.๓ ไม่อยู่ระหว่างการถูกลงโทษใด ๆ

หมวดที่ ๗

ความประพฤติและวินัยนิสิต

ข้อ ๓๒ ในกรณีที่นิสิตกระทำผิดเกี่ยวกับการสอบ ต้องได้รับโทษสถานใดสถานหนึ่งตามสมควรแก่ความผิด ดังนี้

๓๒.๑ ภาคทัศน์

๓๒.๒ ให้สอบทรายวิชาใดวิชาหนึ่ง หรือหลายรายวิชา

๓๒.๓ ให้สอบทั้งหมดทุกรายวิชาในภาคการศึกษานั้น

๓๒.๔ ให้พักการศึกษาตั้งแต่ ๑ ภาคการศึกษา ถึง ๓ ภาคการศึกษาแล้วแต่กรณี

๓๒.๕ ให้พ้นสภาพการเป็นนิสิต

ข้อ ๓๓ นิสิตต้องมีความประพฤติเรียบร้อยดีงาม ในกรณีที่นิสิตกระทำผิดข้อบังคับระเบียบ คำสั่ง หรือประกาศของบัณฑิตวิทยาลัยหรือมหาวิทยาลัย และได้รับโทษนอกจากที่ระบุไว้แล้วในข้อ ๓๒ นิสิตต้องได้รับโทษสถานใดสถานหนึ่งตามสมควรแก่ความผิดดังนี้

๓๓.๑ ขาดใช้ค่าเสียหาย

๓๓.๒ ระวังการให้ปริญญาไม่กำหนดไม่เกิน ๓ ปีการศึกษา

๓๓.๓ ระวังการออกไปแสดงผลการศึกษามีกำหนดไม่เกิน ๓ ปีการศึกษา

ข้อ ๓๔ ให้คณะกรรมการประจำบัณฑิตวิทยาลัยเป็นผู้พิจารณาลงโทษนิสิตที่มีความประพฤติเสียหายหรือกระทำผิดต่าง ๆ ตามเกณฑ์ที่ระบุไว้ในข้อ ๓๒ และข้อ ๓๓ตามสมควรแก่กรณีเฉพาะกรณีที่นิสิตกระทำผิดระเบียบการสอบทุกประเภทของบัณฑิตวิทยาลัยให้คณะกรรมการประจำบัณฑิตวิทยาลัยร่วมกับกรรมการควบคุมการสอบเป็นผู้พิจารณาลงโทษตามสมควรแก่กรณี ตามเกณฑ์ที่ระบุไว้ในข้อ ๓๒

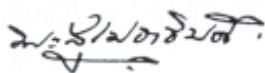
บทเฉพาะกาล

ข้อ ๓๕ ให้ใช้ข้อบังคับนี้กับนิสิตระดับบัณฑิตศึกษา ดังต่อไปนี้

๓๕.๑ นิสิตที่เข้าศึกษาตามหลักสูตรปริญญามหาบัณฑิต ก่อนปีการศึกษา๒๕๔๒ ยังคงปฏิบัติ ตามข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ในพระบรมราชูปถัมภ์ ว่าด้วยการศึกษาระดับปริญญา โท พุทธศักราช ๒๕๓๐

๓๕.๒ นิสิตที่เข้าศึกษาตามหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา ตั้งแต่ปีการศึกษา ๒๕๔๒ เป็นต้นไป ให้ปฏิบัติตามข้อบังคับนี้

ประกาศ ณ วันที่ ๒๔ กันยายน พ.ศ. ๒๕๔๑

(พระสุเมธาธิบดี)

นายกสภามหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
ว่าด้วยการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา พุทธศักราช ๒๕๕๑
แก้ไขเพิ่มเติม พุทธศักราช ๒๕๕๘

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๙(๒) แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยพ.ศ.๒๕๕๐ และมติสภามหาวิทยาลัยในคราวประชุมครั้งที่ ๔/๒๕๕๘ เมื่อวันที่ พุทธศักราชที่ ๒๘ เมษายน พ.ศ. ๒๕๕๘ จึงมีมติให้แก้ไขเพิ่มเติมข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๑ ดังนี้

ข้อ ๑ ข้อบังคับนี้เรียกว่า “ข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาพ.ศ.๒๕๕๑แก้ไขเพิ่มเติมพ.ศ.๒๕๕๘”

ข้อ ๒ ให้ยกเลิกข้อความในข้อ ๑๐.๑ และให้ใช้ข้อความต่อไปนี้แทน

“๑๐.๑ หลักสูตรปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต ให้ศึกษางานรายวิชาไม่น้อยกว่า ๒๖ หน่วยกิต และวิทยานิพนธ์ ๑๒ หน่วยกิต จำแนกประเภทดังนี้

วิชาบังคับ	ไม่น้อยกว่า	๘	หน่วยกิต
วิชาเอก	ไม่น้อยกว่า	๑๒	หน่วยกิต
วิชาเลือก	ไม่น้อยกว่า	๖	หน่วยกิต
วิทยานิพนธ์		๑๒	หน่วยกิต
รวมทั้งสิ้น	ไม่น้อยกว่า	๓๘	หน่วยกิต”

ประกาศ ณ วันที่ ๙ พฤษภาคม พุทธศักราช ๒๕๕๘

(พระราชรัตนโมลี)

อุปนายกสภามหาวิทยาลัย ทำหน้าที่แทน

นายกสภามหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
ว่าด้วยการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา พุทธศักราช ๒๕๔๑ (ฉบับที่ ๓)
แก้ไขเพิ่มเติม พุทธศักราช ๒๕๔๙

เพื่อให้การบริหารจัดการเกี่ยวกับการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาของมหาวิทยาลัย ดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย มีประสิทธิภาพ และบรรลุวัตถุประสงค์ตามนโยบายของมหาวิทยาลัย

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๙ (๒) แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย พ.ศ. ๒๕๔๐ และมติสภามหาวิทยาลัย ในคราวประชุมครั้งที่ ๕/๒๕๔๙ เมื่อวันที่ ๑ กันยายน พ.ศ. ๒๕๔๙ จึงให้แก้ไขเพิ่มเติมข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๑ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ คุณสมบัติของผู้เข้าศึกษาระดับประกาศนียบัตรบัณฑิตและมหาบัณฑิต

๑.๑ ผู้สมัครเข้าศึกษาระดับประกาศนียบัตรบัณฑิต

๑.๑.๑ ต้องเป็นผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่าจาก มหาวิทยาลัยหรือสถาบันการศึกษาที่สภามหาวิทยาลัยรับรอง และ

๑.๑.๒ ไม่เคยถูกลงโทษให้พ้นสภาพการเป็นนิสิตบัณฑิตวิทยาลัย

๑.๒ ผู้สมัครเข้าศึกษาระดับมหาบัณฑิต

๑.๒.๑ ต้องเป็นผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่าจาก มหาวิทยาลัยหรือสถาบันการศึกษาที่สภามหาวิทยาลัยรับรอง

๑.๒.๒ ต้องได้ระดับคะแนนเฉลี่ยสะสมในระดับปริญญาตรีไม่ต่ำกว่า ๒.๕๐ จาก ระบบ ๔ แต้ม ยกเว้นผู้มีประสบการณ์การทำงานติดต่อกันเป็นเวลานานไม่น้อยกว่า ๒ ปี นับแต่สำเร็จการศึกษา และผู้จบเปรียญธรรมเก้าประโยค และ

๑.๒.๓ ไม่เคยถูกลงโทษให้พ้นสภาพการเป็นนิสิตบัณฑิตวิทยาลัย

ข้อ ๗ ผู้สมัครเข้าศึกษาระดับดุษฎีบัณฑิต

๗.๑ ระดับดุษฎีบัณฑิต แบบ ๑.๑ และแบบ ๒.๑

๗.๑.๑ ต้องเป็นผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโทหรือเทียบเท่าจาก มหาวิทยาลัยหรือสถาบันการศึกษาที่สภามหาวิทยาลัยรับรอง

๗.๑.๒ ต้องได้ระดับคะแนนเฉลี่ยสะสมในระดับปริญญาโทไม่ต่ำกว่า ๓.๕๐ ระบบ ๔ แต้ม ยกเว้นผู้มีประสบการณ์การทำงานติดต่อกันเป็นเวลานานไม่น้อยกว่า ๒ ปี นับแต่วันสำเร็จการศึกษาหรือมี ผลงานทางวิชาการที่คณะกรรมการประจำบัณฑิตวิทยาลัยเห็นชอบ และ

๗.๑.๓ ไม่เคยถูกลงโทษให้พ้นสภาพการเป็นนิสิตบัณฑิตวิทยาลัย

๗.๒ ระดับดุษฎีบัณฑิต แบบ ๑.๒ และแบบ ๒.๒

๗.๒.๑ ต้องเป็นผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่าจากมหาวิทยาลัยหรือสถาบันการศึกษาที่สภามหาวิทยาลัยรับรองหรือเปรียญธรรมเก้าประโยค ซึ่งบัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้เข้าศึกษาเป็นกรณีพิเศษ

๗.๒.๒ ต้องได้ค่าระดับเฉลี่ยสะสมในระดับปริญญาตรีไม่ต่ำกว่า ๓.๒๕ จากระบบ ๔ แต้ม ยกเว้นผู้มีประสบการณ์การทำงานติดต่อกันเป็นเวลาไม่น้อยกว่า ๒ ปี นับแต่สำเร็จการศึกษาและผู้จบเปรียญธรรมเก้าประโยค

๗.๒.๓ ไม่เคยถูกลงโทษให้พ้นสภาพการเป็นนิสิตบัณฑิตวิทยาลัย

ข้อ ๓ ให้ยกเลิกข้อความในข้อ ๙ แห่งข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ.๒๕๔๑ และให้ใช้ข้อความต่อไปนี้แทน

ข้อ ๙ การศึกษาในบัณฑิตวิทยาลัยใช้ระบบทวิภาคหรือไตรภาค ตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตรแต่ละสาขาวิชา

ระบบทวิภาค ๑ ปี การศึกษาแบ่งออกเป็น ๒ ภาคการศึกษาปกติ ๑ ภาคการศึกษาปกติ มีระยะเวลาศึกษาไม่น้อยกว่า ๑๕ สัปดาห์ และอาจจัดการศึกษาภาคฤดูร้อนได้อีก ๑ ภาค มีระยะเวลาศึกษาไม่น้อยกว่า ๖ สัปดาห์ และจะกำหนดระเบียบว่าด้วยการศึกษาภาคฤดูร้อน ที่ไม่ขัดกับข้อบังคับนี้โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการประจำบัณฑิตวิทยาลัยก็ได้

ระบบไตรภาค ๑ ปี การศึกษาแบ่งออกเป็น ๓ ภาคการศึกษาปกติ ๑ ภาคการศึกษาปกติ มีระยะเวลาไม่น้อยกว่า ๑๒ สัปดาห์

ข้อ ๔ ให้ยกเลิกข้อความในข้อ ๑๐ แห่งข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ.๒๕๔๑ แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ.๒๕๔๘ และให้ใช้ข้อความต่อไปนี้แทน

“ข้อ ๑๐ หลักสูตร

๑๐.๑ หลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต

๑๐.๒ หลักสูตรระดับมหาบัณฑิต แผน ก แบบ ก (๑) และ แผน ก (๒)

๑๐.๓ หลักสูตรระดับมหาบัณฑิต แผน ข

๑๐.๔ หลักสูตรระดับดุขฎิบัณฑิต แบบ ๑ และแบบ ๒

โครงสร้างของแต่ละหลักสูตร การศึกษารายวิชาและการทำวิทยานิพนธ์ตามจำนวนหน่วยกิต ให้เป็นไปตามประกาศของมหาวิทยาลัย

ข้อ ๕ ระยะเวลาการศึกษาตามหลักสูตร

๑๑.๑ หลักสูตรประกาศนียบัตร ให้มีระยะเวลาศึกษาไม่น้อยกว่า ๒ ภาคการศึกษาปกติ และไม่เกิน ๔ ภาคการศึกษาปกติ ในระบบทวิภาคหรือให้มีระยะเวลาไม่น้อยกว่า ๓ ภาคการศึกษาปกติ และไม่เกิน ๖ ภาคการศึกษาปกติในระบบไตรภาค

๑๑.๒ หลักสูตรระดับมหาบัณฑิต ให้มีระยะเวลาศึกษาไม่น้อยกว่า ๔ ภาคการศึกษาปกติ และไม่เกิน ๑๐ ภาคการศึกษาปกติ ในระบบทวิภาคหรือให้มีระยะเวลาไม่น้อยกว่า ๔ ภาคการศึกษาปกติ และไม่เกิน ๑๕ ภาคการศึกษาปกติในระบบไตรภาค

๑๑.๓ หลักสูตรระดับดุขฎิบัณฑิต แบบ ๑.๑ และ ๒.๑ ให้มีระยะเวลาศึกษาน้อยกว่า ๖ ภาคการศึกษาปกติ และไม่เกิน ๑๐ ภาคการศึกษาปกติ ในระบบทวิภาคหรือให้มีระยะเวลาไม่น้อยกว่า ๖ ภาคการศึกษาปกติ และไม่เกิน ๑๕ ภาคการศึกษาปกติในระบบไตรภาค

๑๑.๔ หลักสูตรระดับคุณวุฒิบัณฑิต แบบ ๑.๒ และ ๒.๒ ให้มีระยะเวลาศึกษาไม่น้อยกว่า ๘ ภาคการศึกษาปกติ และไม่เกิน ๑๔ ภาคการศึกษาปกติ ในระบบทวิภาคหรือให้มีระยะเวลาไม่น้อยกว่า ๘ ภาคการศึกษาปกติ และไม่เกิน ๒๑ ภาคการศึกษาปกติในระบบไตรภาค

ในกรณีที่นิสิตไม่สามารถสำเร็จการศึกษาในระยะเวลาตามที่กำหนด คณะกรรมการประจำบัณฑิตวิทยาลัย อาจอนุมัติให้ต่ออายุสภาพนิสิตได้อีก แต่ทั้งนี้ต้องไม่เกิน ๒ ภาคการศึกษาปกติ

๑๑.๕ การนับเวลาในข้อ ๑๑ ให้นับรวมเวลาที่นิสิตได้รับอนุมัติให้ลาพักการศึกษาด้วยยกเว้นนิสิตที่ได้รับอนุมัติให้ลาพักการศึกษาตามข้อ ๑๓.๑.๑

ข้อ ๖ ให้ยกเลิกข้อความในข้อ ๒๑.๑ แห่งข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ.๒๕๔๑ และให้ใช้ข้อความต่อไปนี้แทน

ข้อ ๒๑.๑ ระบบการประเมินผลการศึกษารายวิชา แบ่งเป็น ๗ ระดับและค่าระดับ ดังนี้

ระดับ	A	A-	B+	B	C+	C	F
ค่าระดับ	๔.๐๐	๓.๖๗	๓.๓๓	๓.๐๐	๒.๕๐	๒.๐๐	๐

ข้อ ๗ ให้ยกเลิกข้อความในข้อ ๒๗ แห่งข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา พุทธศักราช ๒๕๔๑ และให้ข้อความต่อไปนี้แทน

ข้อ ๗ การเสนอโครงร่างวิทยานิพนธ์และลงทะเบียนทำวิทยานิพนธ์ มีหลักปฏิบัติดังนี้

๒๗.๑ นิสิตหลักสูตรระดับมหาบัณฑิต ที่ศึกษารายวิชามาแล้วไม่น้อยกว่า

๑ ภาค

๒๗.๒ นิสิตหลักสูตรระดับคุณวุฒิบัณฑิต แบบ ๑ มีสิทธิ์เสนอโครงร่างวิทยานิพนธ์ เพื่อขออนุมัติลงทะเบียนทำวิทยานิพนธ์ หลังจากขึ้นทะเบียนเป็นนิสิตแล้ว

๒๗.๓ นิสิตหลักสูตรระดับคุณวุฒิบัณฑิต แบบ ๒ ที่ศึกษารายวิชามาแล้วไม่น้อยกว่า ๑ ภาคการศึกษาปกติ และมีหน่วยกิตสะสมไม่น้อยกว่า ๖ หน่วยกิต มีสิทธิ์เสนอโครงร่างวิทยานิพนธ์ เพื่อขออนุมัติลงทะเบียนทำวิทยานิพนธ์

๒๗.๔ นิสิตสามารถลงทะเบียนวิทยานิพนธ์ได้ หลังจากได้รับอนุมัติหัวข้อและโครงร่างวิทยานิพนธ์แล้ว

ประกาศ ณ วันที่ ๑๘ กันยายน พุทธศักราช ๒๕๔๙

(พระธรรมสุธี)

นายกสภามหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
ว่าด้วยการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา (ฉบับที่ ๕)
พุทธศักราช ๒๕๕๓

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงบางส่วนของข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา พุทธศักราช ๒๕๔๑ (ฉบับที่ ๔) แก้ไขเพิ่มเติม พุทธศักราช ๒๕๕๓ ให้มีความเหมาะสมมากยิ่งขึ้น

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๙ (๒) แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย พ.ศ. ๒๕๔๐ และมติสภามหาวิทยาลัย ในคราวประชุมครั้งที่ ๔/๒๕๕๓ เมื่อวันที่ ๑๗ มิถุนายน จึงออกข้อบังคับไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ข้อบังคับนี้เรียกว่า “ ข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยว่าด้วยการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา (ฉบับที่ ๕ แก้ไขเพิ่มเติม พุทธศักราช ๒๕๕๓)”

ข้อ ๒ ให้ใช้ข้อบังคับนี้กับนิสิตเข้าศึกษา ตั้งแต่ปีการศึกษา ๒๕๕๓ เป็นต้นไป

ข้อ ๓ ให้ยกเลิกข้อความในข้อ ๒ แห่งข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา พุทธศักราช ๒๕๔๑ (ฉบับที่ ๔) แก้ไขเพิ่มเติม พุทธศักราช ๒๕๕๓ และให้ใช้ข้อความต่อไปนี้แทน

“ข้อ ๒ ให้ใช้ข้อบังคับนี้กับนิสิตที่รับเข้าศึกษา ตั้งแต่ปีการศึกษา ๒๕๔๙ เป็นต้นไป”

ประกาศ ณ วันที่ ๑๕ กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๕๕๓

(พระธรรมสุธี)

นายกสภามหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

**ข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
ว่าด้วยคณะกรรมการประจำบัณฑิตวิทยาลัยและคณะกรรมการประจำคณะ
พ.ศ. ๒๕๕๑**

เพื่ออนุรักษ์ให้เป็นไปตามความในมาตรา ๓๕ แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย พ.ศ. ๒๕๔๐ จึงเห็นสมควรออกข้อบังคับมหาวิทยาลัยว่าด้วยคณะกรรมการประจำบัณฑิตวิทยาลัยและคณะกรรมการประจำคณะ

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๙ (๒) แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย พ.ศ. ๒๕๔๐ สภามหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยในคราวประชุมครั้งที่ ๘/๒๕๕๑ เมื่อวันที่ ๒๗ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๕๑ จึงมีมติให้ออกบังคับไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ข้อบังคับนี้เรียกว่า “ข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยคณะกรรมการประจำบัณฑิตวิทยาลัยและคณะกรรมการประจำคณะ พ.ศ. ๒๕๕๑”

ข้อ ๒ ให้ใช้ข้อบังคับนี้ตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศเป็นต้นไป

ข้อ ๓ บรรดา กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ข้อกำหนด คำสั่ง หรือประกาศอื่นใดซึ่งขัดหรือแย้งกับข้อบังคับนี้ ให้ใช้ข้อบังคับนี้แทน

ข้อ ๔ ให้มีคณะกรรมการประจำบัณฑิตวิทยาลัย ประกอบด้วย

- (๑) ประธานกรรมการ ได้แก่ คณบดี
- (๒) รองประธานกรรมการ ได้แก่ รองคณบดีซึ่งเป็นพระภิกษุ
- (๓) กรรมการผู้เป็นคณาจารย์ประจำบัณฑิตวิทยาลัยจำนวนสี่รูปหรือคนที่อธิการบดีแต่งตั้งโดยคำแนะนำของคณบดี
- (๔) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิจำนวนไม่เกินห้ารูปหรือคนที่อธิการบดีแต่งตั้งโดยคำแนะนำของคณบดี
- (๕) กรรมการและเลขานุการ ได้แก่ เลขานุการบัณฑิตวิทยาลัย

ข้อ ๕ ให้มีคณะกรรมการประจำคณะ ประกอบด้วย

- (๑) ประธานกรรมการ ได้แก่ คณบดี
- (๒) รองประธานกรรมการ ได้แก่ รองคณบดีซึ่งเป็นพระภิกษุ
- (๓) กรรมการโดยตำแหน่ง ได้แก่ หัวหน้าภาควิชา
- (๔) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิจำนวนไม่เกินห้ารูปหรือคนที่อธิการบดีแต่งตั้งโดยคำแนะนำของคณบดี
- (๕) กรรมการและเลขานุการ ได้แก่ เลขานุการประจำคณะ

ข้อ ๖ คณะกรรมการประจำบัณฑิตวิทยาลัยและคณะกรรมการประจำคณะมีวาระการดำรงตำแหน่งเท่ากับวาระการดำรงตำแหน่งของคณบดี

ในกรณีที่มีการตามข้อ ๔ และข้อ ๕ พ้นจากตำแหน่งก่อนวาระและได้มีการแต่งตั้งผู้ดำรงตำแหน่งแทนแล้ว ให้ผู้ที่ได้รับแต่งตั้งอยู่ในตำแหน่งเพียงเท่าวาระที่เหลือของผู้ซึ่งตนแทน

ในกรณีที่มีการพ้นจากตำแหน่งตามวาระแต่ยังมีได้แต่งตั้งกรรมการขึ้นใหม่ให้กรรมการซึ่งพ้นจากตำแหน่งปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่าจะได้แต่งตั้งกรรมการขึ้นใหม่ ทั้งนี้ต้องไม่เกินหกสิบวัน

ข้อ ๗ คณะกรรมการประจำบัณฑิตวิทยาลัยและคณะกรรมการประจำคณะมีอำนาจและหน้าที่ ดังนี้

- (๑) วางนโยบายและแผนงานให้สอดคล้องกับนโยบายของมหาวิทยาลัย
- (๒) พิจารณาหลักสูตรเพื่อนำเสนอต่อสภาวิชาการ
- (๓) พิจารณาวางระเบียบ ข้อบังคับ ที่เกี่ยวกับการบริหารและการดำเนินงาน เพื่อเสนอต่อสภาวิชาการ
- (๔) ให้คำปรึกษาและเสนอความเห็นแก่คณบดี
- (๕) ปฏิบัติหน้าที่อื่น ๆ ตามที่สภาวิชาการหรืออธิการบดีมอบหมาย

ข้อ ๘ ให้มีการประชุมคณะกรรมการประจำบัณฑิตวิทยาลัยและคณะกรรมการประจำคณะอย่างน้อยปีละสี่ครั้ง วิธีการประชุมให้นำข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยการประชุมสภามหาวิทยาลัยมาใช้บังคับโดยอนุโลม

ข้อ ๙ ให้อธิการบดีรักษาการให้เป็นไปตามข้อบังคับนี้

ประกาศ ณ วันที่ ๒๗ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๔๑

(พระสุเมธาธิบดี)

นายกสภามหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ระเบียบบัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
ว่าด้วยการศึกษาภาคฤดูร้อน พ.ศ. ๒๕๔๒

เพื่อให้การจัดการศึกษาในภาคการศึกษาฤดูร้อนในระดับบัณฑิตศึกษาเป็นไปด้วยความเรียบร้อย มีประสิทธิภาพ บรรลุตามวัตถุประสงค์และนโยบายของมหาวิทยาลัย เพละเพื่ออนุมัติให้เป็นไปตามความในข้อ ๙ แห่งข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๑ โดยอาศัยมติที่ประชุมคณะกรรมการประจำบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ในคราวประชุมครั้งที่ ๔/๒๕๔๒ เมื่อวันที่ ๓๐ ตุลาคม พ.ศ.๒๕๔๒ บัณฑิตวิทยาลัย จึงวางระเบียบไว้ดังต่อไปนี้

- ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า ฎระเบียบบัณฑิตวิทยาลัย ว่าด้วยการศึกษาภาคฤดูร้อน พ.ศ. ๒๕๔๒
  - ข้อ ๒ ให้ใช้ระเบียบนี้ตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศเป็นต้นไป
  - ข้อ ๓ ภาคการศึกษาฤดูร้อน ต้องมีเวลาการศึกษาไม่น้อยกว่า ๖ สัปดาห์ และมีจำนวนชั่วโมงการศึกษาในแต่ละรายวิชาเท่ากับการศึกษาภาคปกติ
  - ข้อ ๔ จำนวนหน่วยกิตที่กำหนดให้นิสิตลงทะเบียนในภาคการศึกษาฤดูร้อนไม่น้อยกว่า ๓ หน่วยกิต และไม่เกิน ๖ หน่วยกิต โดยความเห็นชอบของอาจารย์ที่ปรึกษาทั่วไป
  - นิสิตที่ประสงค์จะลงทะเบียนน้อยกว่าหรือมากกว่าที่กำหนดไว้ในข้อ ๔ ให้ยื่นคำร้องต่อคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย เพื่อขออนุมัติเป็นกรณีพิเศษ
  - ข้อ ๕ อัตราค่าธรรมเนียมการศึกษาในภาคการศึกษาฤดูร้อนให้เป็นไปตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด
  - ข้อ ๖ ให้ใช้ระเบียบนี้สำหรับนิสิตที่เข้าศึกษาตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๔๒
  - ข้อ ๗ ให้คณบดีบัณฑิตวิทยาลัยรักษาการให้เป็นไปตามระเบียบนี้
- ประกาศ ณ วันที่ ๑ ธันวาคม พ.ศ.๒๕๔๒

(พระมหาสมจินต์ สมมาปณโณ)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ประธานคณะกรรมการประจำบัณฑิตวิทยาลัย

ระเบียบบัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
ว่าด้วยการฝึกภาคปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐาน พ.ศ. ๒๕๔๗

เพื่อให้การศึกษาวិชาการกรรมฐานของนิสิตบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เป็นไปด้วยความเรียบร้อย บรรลู่วัตถุประสงค์ตามนโยบายของมหาวิทยาลัย

โดยอาศัยมติที่ประชุมคณะกรรมการประจำบัณฑิตวิทยาลัย ในคราวประชุมครั้งที่ ๒/๒๕๔๗ เมื่อวันที่ ๑๖ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๔๗ บัณฑิตวิทยาลัย จึงวางระเบียบไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบบัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยการฝึกภาคปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐาน พ.ศ. ๒๕๔๗

ข้อ ๒ ให้ใช้ระเบียบนี้ตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ให้คณะกรรมการประจำบัณฑิตวิทยาลัย มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการฝึกปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐาน ดังนี้

(๑) วางนโยบาย กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีปฏิบัติเกี่ยวกับวิธีการฝึกภาคปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐาน การวัดผลและติดตามผลลัพธ์ของการฝึกภาคปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐาน

(๒) กำหนดวัน เวลาและสถานที่ สำหรับการฝึกภาคปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐาน

(๓) รายงานผลการฝึกภาคปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐานต่อมหาวิทยาลัย

ข้อ ๔ ให้นิสิตบัณฑิตวิทยาลัยฝึกภาคปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐาน ในวัน เวลาและสถานที่ตามที่คณะกรรมการประจำบัณฑิตวิทยาลัยกำหนด ดังนี้

(๑) นิสิตระดับประกาศนียบัตรบัณฑิต ต้องฝึกภาคปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐาน ไม่น้อยกว่า ๑๕ วัน

(๒) นิสิตระดับมหาบัณฑิตต้องฝึกภาคปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐานไม่น้อยกว่า ๓๐ วัน

(๓) นิสิตระดับดุษฎีบัณฑิต ต้องฝึกภาคปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐานไม่น้อยกว่า ๔๕ วัน โดยให้ใช้กับนิสิตที่เข้าศึกษาตั้งแต่ปีการศึกษา ๒๕๔๓ เป็นต้นไป

ข้อ ๕ ให้คณบดีบัณฑิตวิทยาลัยรักษาการให้เป็นไปตามระเบียบนี้

ประกาศ ณ วันที่ ๒๕ สิงหาคม พุทธศักราช ๒๕๔๗

(พระมหาสมจินต์ สมมาปัญญา)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ประธานคณะกรรมการประจำบัณฑิตวิทยาลัย

ประกาศมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
เรื่อง เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๘

โดยที่เห็นเป็นการสมควรปรับปรุงเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิตและพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต ให้เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๘ ของกระทรวงศึกษาธิการ เพื่อประโยชน์ในการกำหนดมาตรฐานการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา ให้ดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย มีประสิทธิภาพ และบรรลุวัตถุประสงค์ตามนโยบายของมหาวิทยาลัย

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๙ (๒) แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย พ.ศ. ๒๕๔๐ และมติสภามหาวิทยาลัย ในคราวประชุมครั้งที่ ๖/๒๕๔๘ เมื่อวันที่ ๓๑ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๔๘ จึงออกประกาศมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เรื่อง เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๘ ไว้ดังต่อไปนี้

๑. ระดับประกาศนียบัตรบัณฑิต มีจำนวนหน่วยกิตรวมตลอดหลักสูตรไม่น้อยกว่า ๒๔ หน่วยกิต

๒. ระดับปริญญาโท มีจำนวนหน่วยกิตรวมตลอดหลักสูตรไม่น้อยกว่า ๓๘ หน่วยกิต

โดยแบ่งการศึกษา เป็น ๒ แผน ดังนี้

๑) แผน ก เป็นการศึกษาที่เน้นการวิจัย โดยมีการทำวิทยานิพนธ์ ดังนี้

แบบ ก (๑) ทำเฉพาะวิทยานิพนธ์ซึ่งมีค่าเทียบได้ ๓๘ หน่วยกิต และบัณฑิตวิทยาลัยอาจจัดให้ศึกษารายวิชาเพิ่มเติม โดยไม่ต้องนับหน่วยกิต เพื่อคุณภาพการศึกษาของผู้ศึกษา

แบบ ก (๒) ศึกษารายวิชาไม่น้อยกว่า ๒๖ หน่วยกิต และทำวิทยานิพนธ์ซึ่งมีค่าเทียบได้ ๑๒ หน่วยกิต จำแนกประเภทดังนี้

วิชาบังคับ	ไม่น้อยกว่า	๘	หน่วยกิต
วิชาเอก	ไม่น้อยกว่า	๑๒	หน่วยกิต
วิชาเลือก	ไม่น้อยกว่า	๖	หน่วยกิต
วิทยานิพนธ์		๑๒	หน่วยกิต
รวมทั้งสิ้น	ไม่น้อยกว่า	๓๘	หน่วยกิต

๒) แผน ข ศึกษารายวิชาไม่น้อยกว่า ๓๒ หน่วยกิต และทำการศึกษานิพนธ์ซึ่งมีค่าเทียบได้ ๖ หน่วยกิต จำแนกประเภท ดังนี้

วิชาบังคับ	ไม่น้อยกว่า	๘	หน่วยกิต
วิชาเอก	ไม่น้อยกว่า	๑๒	หน่วยกิต
วิชาเลือก	ไม่น้อยกว่า	๑๒	หน่วยกิต
การศึกษานิพนธ์		๖	หน่วยกิต
รวมทั้งสิ้น	ไม่น้อยกว่า	๓๘	หน่วยกิต

๓. ระดับปริญญาเอก แบ่งการศึกษาเป็น ๒ แบบ ดังนี้

๑) แบบ ๑ ผู้เข้าศึกษาต้องทำวิทยานิพนธ์ ซึ่งมีค่าเทียบได้ ๕๔ หน่วยกิต แบ่งการศึกษาเป็น ๒ แบบ โดยบัณฑิตวิทยาลัยอาจจัดให้ศึกษารายวิชาเพิ่มเติม โดยไม่ต้องนับหน่วยกิต เพื่อคุณภาพการศึกษาของผู้ศึกษา

แบบ ๑.๑ ผู้เข้าศึกษาที่สำเร็จปริญญาโทต้องทำวิทยานิพนธ์ ซึ่งมีค่าเทียบได้ ๕๔ หน่วยกิต

แบบ ๑.๒ ผู้เข้าศึกษาที่สำเร็จปริญญาตรีหรือเปรียญธรรม ๙ ประโยค ซึ่งบัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้เข้าศึกษาเป็นกรณีพิเศษ ต้องทำวิทยานิพนธ์ ซึ่งมีค่าเทียบได้ ๓๘ หน่วยกิต

๒. แบบ ๒ แบ่งการศึกษาเป็น ๒ แบบ ดังนี้

แบบ ๒.๑ ผู้เข้าศึกษาที่สำเร็จปริญญาโท ต้องศึกษารายวิชาไม่น้อยกว่า ๑๙ หน่วยกิต และทำวิทยานิพนธ์ ซึ่งมีค่าเทียบได้ ๓๖ หน่วยกิต จำแนกประเภทดังนี้

วิชาบังคับ	ไม่น้อยกว่า	๖	หน่วยกิต
วิชาเอก	ไม่น้อยกว่า	๖	หน่วยกิต
วิชาเลือก	ไม่น้อยกว่า	๖	หน่วยกิต
วิทยานิพนธ์		๓๖	หน่วยกิต
รวมทั้งสิ้น	ไม่น้อยกว่า	๕๔	หน่วยกิต

ทั้งนี้ ตั้งแต่ปีการศึกษา ๒๕๔๙ เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๘ กันยายน พุทธศักราช ๒๕๔๘

(พระราชรัตนโมลี)

อุปนายกสภามหาวิทยาลัย ทำหน้าที่แทน

นายกสภามหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

**ระเบียบบัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
ว่าด้วยวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับวิทยานิพนธ์ พ.ศ.๒๕๕๐**

อนุญาตให้เป็นไปตามความในข้อ ๒๖ แห่งข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๑ จึงเห็นสมควรออกระเบียบบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับวิทยานิพนธ์ของบัณฑิตวิทยาลัย

อาศัยอำนาจตามความในข้อ ๒๖ แห่งข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๑ คณะกรรมการประจำบัณฑิตวิทยาลัย ในคราวประชุมครั้งที่ ๓/๒๕๕๐ เมื่อวันที่ ๒๔ กันยายน พ.ศ. ๒๕๕๐ จึงมีมติให้วางระเบียบไว้ดังต่อไปนี้

**หมวดที่ ๑
บททั่วไป**

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับวิทยานิพนธ์ พ.ศ.๒๕๕๐”

ข้อ ๒ บรรดา กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ คำสั่ง หรือประกาศอื่นใดซึ่งขัดหรือแย้งกับระเบียบนี้ ให้ใช้ระเบียบนี้แทน

ข้อ ๓ ให้ยกเลิก

- (๑) ระเบียบบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับวิทยานิพนธ์ พ.ศ.๒๕๔๒
- (๒) ระเบียบบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับวิทยานิพนธ์ พ.ศ.๒๕๔๒ แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. ๒๕๔๖
- (๓) ประกาศบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เรื่อง กำหนดส่วนประกอบเพิ่มเติมของโครงร่างวิทยานิพนธ์ พ.ศ. ๒๕๔๔
- (๔) ประกาศบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เรื่อง การรายงานความก้าวหน้าวิทยานิพนธ์ พ.ศ. ๒๕๕๐

ข้อ ๕ ให้ใช้ระเบียบนี้ตั้งแต่วันถัดจากประกาศ เป็นต้นไป

หมวดที่ ๒

การอนุมัติหัวข้อและโครงร่างวิทยานิพนธ์และการลงทะเบียน

ข้อ ๖ การอนุมัติหัวข้อและโครงร่างวิทยานิพนธ์

๖.๑ ให้นิสิตจัดทำหัวข้อและโครงร่างวิทยานิพนธ์โดยความเห็นชอบของผู้ที่จะได้รับแต่งตั้งเป็นประธานหรือกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ และเสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย เพื่อตรวจสอบแบบก่อน เมื่อผ่านการตรวจสอบแบบและแก้ไขแล้ว จึงเสนอขอสอบอนุมัติหัวข้อและโครงร่างวิทยานิพนธ์ ตามขั้นตอน

๖.๒ โครงร่างวิทยานิพนธ์ มีส่วนประกอบดังนี้

- (๑) หัวข้อวิทยานิพนธ์ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ
- (๒) รายชื่อคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์
- (๓) ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา
- (๔) วัตถุประสงค์ของการวิจัย
- (๕) ทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- (๖) วิธีดำเนินการวิจัย
- (๗) ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย
- (๘) โครงสร้างของรายงานวิทยานิพนธ์ (สารบัญชั้วคร่าว)
- (๙) บรรณานุกรมและเชิงอรรถ
- (๑๐) ประวัติผู้วิจัย

ส่วนประกอบอื่น ๆ นอกจากนี้ ให้เป็นไปตามคู่มือการทำวิทยานิพนธ์ และข้อกำหนดอื่น ๆ ของบัณฑิตวิทยาลัย

๖.๓ การเสนอขออนุมัติสอบหัวข้อและโครงร่างวิทยานิพนธ์ ให้นิสิตยื่นแบบคำร้อง บท ๘ พร้อมด้วยหัวข้อและโครงร่างวิทยานิพนธ์ จำนวน ๖ ฉบับ ในจำนวนนี้ต้องมีลายเซ็นรับรองของผู้สมควรเป็นกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ทุกคน บนปกของโครงร่างฯ จำนวน ๑ ฉบับ ต่อบัณฑิตวิทยาลัย

๖.๔ นิสิตที่ประสงค์จะเสนอหัวข้อและโครงร่างวิทยานิพนธ์เชิงปริมาณ ที่มีเครื่องมือวิจัยหรือแบบสอบถามชั้วคร่าว ต้องส่งให้คณะกรรมการตรวจสอบ ในวันพิจารณาหัวข้อและโครงร่างวิทยานิพนธ์

๖.๕ คณบดีบัณฑิตวิทยาลัยแต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณาหัวข้อและโครงร่างวิทยานิพนธ์ ในแต่ละปีการศึกษา คณะกรรมการที่ได้รับแต่งตั้งจะเป็นผู้พิจารณาหัวข้อและโครงร่างวิทยานิพนธ์ที่นิสิตเสนอ และในการประชุมพิจารณาสอบแต่ละครั้ง นิสิตต้องเข้านำเสนอและชี้แจงเกี่ยวกับหัวข้อและโครงร่างวิทยานิพนธ์ด้วย

๖.๖ เมื่อนิสิตแก้ไขหัวข้อและโครงร่างวิทยานิพนธ์ตามมติคณะกรรมการแล้วให้ยื่นแบบคำร้อง บท ๘.๑ พร้อมด้วยหัวข้อและโครงร่างวิทยานิพนธ์ จำนวน ๔ ชุด ต่อบัณฑิตวิทยาลัย ให้ประธานคณะกรรมการพิจารณาหัวข้อและโครงร่างวิทยานิพนธ์ เสนอผลการพิจารณาหัวข้อและโครงร่างวิทยานิพนธ์ ของนิสิตที่ผ่านความเห็นชอบแล้วพร้อมรายชื่อ ผู้สมควรเป็นคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ในหัวข้อนั้นต่อคณบดีบัณฑิตวิทยาลัยเพื่อพิจารณาอนุมัติ

๖.๗ เมื่อคณบดีบัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติหัวข้อและโครงร่างวิทยานิพนธ์และเมื่อบัณฑิตวิทยาลัยประกาศรายชื่อนิสิตและหัวข้อวิทยานิพนธ์พร้อมทั้งรายชื่อคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ที่ได้รับอนุมัติแล้ว นิสิตจึงจะมีสิทธิลงทะเบียนวิทยานิพนธ์

ข้อ ๗ การลงทะเบียนวิทยานิพนธ์

๓.๑ นิสิตระดับปริญญาโทที่มีสิทธิลงทะเบียนนิทานิพนธ์ ต้องศึกษารายวิชาในหลักสูตรของบัณฑิตวิทยาลัยมาแล้วไม่น้อยกว่า ๑ ภาคการศึกษาปกติ และมีหน่วยกิตสะสมไม่น้อยกว่า ๙ หน่วยกิต

๓.๒ นิสิตระดับปริญญาเอก แบบ ๑ ที่มีสิทธิลงทะเบียนนิทานิพนธ์ ภายหลังจากขึ้นทะเบียนเป็นนิสิตแล้ว นิสิตระดับปริญญาเอก แบบ ๒ ที่มีสิทธิลงทะเบียนนิทานิพนธ์ ต้องศึกษารายวิชาในหลักสูตรของบัณฑิตวิทยาลัยมาแล้วไม่น้อยกว่า ๑ ภาคการศึกษาปกติ และมีหน่วยกิตสะสมไม่น้อยกว่า ๖ หน่วยกิต

๓.๓ ให้นิสิตลงทะเบียนนิทานิพนธ์ ภายใน ๓๐ วัน นับจากวันที่บัณฑิตวิทยาลัยประกาศอนุมัติหัวข้อนิทานิพนธ์ โดยกรอกแบบการลงทะเบียนนิทานิพนธ์ บท ๙ แล้วยื่นต่อบัณฑิตวิทยาลัยพร้อมทั้งชำระเงินค่าลงทะเบียนในส่วนงานตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด หากไม่สามารถชำระค่าลงทะเบียนนิทานิพนธ์ภายในระยะเวลาที่กำหนด ต้องยื่นคำร้องขอชำระค่าลงทะเบียนล่าช้าต่อบัณฑิตวิทยาลัย ทั้งนี้ ต้องไม่เกิน ๓๐ วันทำการ หากเกินต้องชำระเป็นค่าปรับในอัตราค่าลงทะเบียนล่าช้า จำนวน ๕๐ บาท ต่อ ๑ วันทำการ

ข้อ ๘ การเปลี่ยนแปลงเกี่ยวกับโครงร่างนิทานิพนธ์

๘.๑ การขอเปลี่ยนแปลงใด ๆ เกี่ยวกับนิทานิพนธ์ที่ไม่ใช่สาระสำคัญให้นิสิตยื่นแบบคำร้อง บท ๘ พร้อมทั้งชี้แจงเหตุผลที่ขอเปลี่ยนแปลงต่อคณบดีบัณฑิตวิทยาลัยเพื่อขออนุมัติโดยผ่านคณะกรรมการควบคุมนิทานิพนธ์ เมื่อได้รับการอนุมัติให้เปลี่ยนแปลงให้นำส่งหัวข้อและโครงร่างที่เปลี่ยนแปลงใหม่ต่อบัณฑิตวิทยาลัย จำนวน ๔ ชุด

๘.๒ หากการเปลี่ยนแปลงหัวข้อหรือโครงร่างนิทานิพนธ์ที่เป็นสาระสำคัญ นิสิตต้องปฏิบัติเช่นเดียวกับการยื่นขออนุมัติหัวข้อและโครงร่างนิทานิพนธ์ใหม่ โดยไม่ต้องลงทะเบียนนิทานิพนธ์ซ้ำอีก ยกเว้น หากการเปลี่ยนแปลงเป็นความประสงค์ส่วนตัวของนิสิต เมื่อคณะกรรมการพิจารณาแล้ว พบว่าไม่มีเหตุผลความจำเป็นเพียงพอ นิสิตต้องชำระค่าลงทะเบียนนิทานิพนธ์ซ้ำอีก

๘.๓ ให้นิสิตติดตามผลการขออนุมัติการเปลี่ยนแปลงเกี่ยวกับนิทานิพนธ์หลังจากที่ได้ยื่นคำร้องและได้เข้าชี้แจงแล้ว

หมวดที่ ๓

คณะกรรมการควบคุมนิทานิพนธ์

ข้อ ๙ คณะกรรมการควบคุมนิทานิพนธ์

๙.๑ คณะกรรมการควบคุมนิทานิพนธ์ต้องมีทั้งบรรพชิตและคฤหัสถ์จำนวนไม่น้อยกว่า ๒ รูป/คน แต่ไม่เกิน ๓ รูป/คน ทั้งนี้ต้องมีอาจารย์ประจำมหาวิทยาลัยอย่างน้อย ๑ รูป/คน

๙.๒ คณะกรรมการผู้ควบคุมนิทานิพนธ์ของนิสิตระดับปริญญาโท ต้องมีคุณสมบัติได้รับปริญญาชั้นใดชั้นหนึ่งในสาขาวิชาที่นิสิตทำนิทานิพนธ์หรือสาขาวิชาที่เกี่ยวข้อง

คณะกรรมการผู้มีคุณสมบัติได้รับปริญญาต่ำกว่าระดับปริญญาเอก ต้องมีตำแหน่งทางวิชาการไม่ต่ำกว่าผู้ช่วยศาสตราจารย์หรือเป็นผู้เชี่ยวชาญ

๙.๓ คณะกรรมการผู้ควบคุมนิทานิพนธ์ของนิสิตระดับปริญญาเอก ต้องมีคุณสมบัติได้รับปริญญาชั้นใดชั้นหนึ่งในสาขาวิชาที่นิสิตทำนิทานิพนธ์หรือสาขาวิชาที่เกี่ยวข้อง

คณะกรรมการผู้มีคุณสมบัติได้รับปริญญาต่ำกว่าระดับปริญญาเอก ต้องมีตำแหน่งทางวิชาการไม่ต่ำกว่ารองศาสตราจารย์หรือเป็นผู้เชี่ยวชาญ

๙.๔ คณะกรรมการควบคุมนิทานิพนธ์มีหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) ให้คำปรึกษาแนะนำเกี่ยวกับวิธีทำวิทยานิพนธ์ รวมทั้งตัดสินแก้ไข ปัญหาที่เกิดขึ้นขณะทำวิทยานิพนธ์

(๒) ให้คำปรึกษาแนะนำเกี่ยวกับการเขียนวิทยานิพนธ์

(๓) พิจารณาให้ความเห็นชอบในการขอสอบวิทยานิพนธ์ของนิสิต

ข้อ ๑๐ การเขียนวิทยานิพนธ์

ให้นิสิตเรียบเรียงวิทยานิพนธ์โดยให้มีรูปแบบและขนาดวิทยานิพนธ์ ตามคู่มือการทำ วิทยานิพนธ์ของบัณฑิตวิทยาลัย

หมวดที่ ๔

การรายงานความก้าวหน้าวิทยานิพนธ์

ข้อ ๑๑ การรายงานความก้าวหน้าวิทยานิพนธ์

๑๑.๑ นิสิตระดับปริญญาโททุกสาขา ผู้ได้รับผลการศึกษา ตั้งแต่ ๙ หน่วยกิต ขึ้นไป และยังไม่ได้ยื่นเสนอหัวข้อและโครงร่างวิทยานิพนธ์ ต้องมารายงานความก้าวหน้าในการจัดทำหัวข้อและโครงร่างวิทยานิพนธ์ ต่อบัณฑิตวิทยาลัยและอาจารย์ผู้ติดตามความก้าวหน้าวิทยานิพนธ์ ทุก ๑ เดือน

๑๑.๒ นิสิตระดับปริญญาเอก แบบ ๒.๑ (หลักสูตรภาษาไทย) ผู้ได้รับผลการศึกษา ตั้งแต่ ๖ หน่วยกิตขึ้นไป และยังไม่ได้ยื่นเสนอขอสอบหัวข้อและโครงร่างวิทยานิพนธ์ต้องมารายงาน ความก้าวหน้าในการจัดทำหัวข้อและโครงร่างวิทยานิพนธ์ ต่อบัณฑิตวิทยาลัยและอาจารย์ผู้ติดตาม ความก้าวหน้าวิทยานิพนธ์ ทุก ๑ เดือน

๑๑.๓ นิสิตระดับปริญญาเอก แบบ ๑.๑ (หลักสูตรภาษาอังกฤษ) ผู้ผ่านรายวิชาที่ กำหนดให้ศึกษาเพิ่มเติมครบ ๓ รายวิชาแล้ว และยังไม่ได้ยื่นเสนอขอสอบหัวข้อและโครงร่างวิทยานิพนธ์ต้อง มารายงานความก้าวหน้าในการจัดทำหัวข้อและโครงร่างวิทยานิพนธ์ ต่อบัณฑิตวิทยาลัยและอาจารย์ผู้ติดตาม ความก้าวหน้าวิทยานิพนธ์ ทุก ๑ เดือน

๑๑.๔ นิสิตผู้ลงทะเบียนทำวิทยานิพนธ์แล้ว ต้องมารายงานความก้าวหน้าในการ ทำวิทยานิพนธ์ต่อบัณฑิตวิทยาลัยและอาจารย์ผู้ติดตามความก้าวหน้าวิทยานิพนธ์ ทุก ๓ เดือน

หมวดที่ ๕

การสอบวิทยานิพนธ์

ข้อ ๑๒ การขอสอบวิทยานิพนธ์

๑๒.๑ นิสิตระดับปริญญาโท มีสิทธิขอสอบวิทยานิพนธ์ได้เมื่อ

(๑) ใช้เวลาทำวิทยานิพนธ์ไม่น้อยกว่า ๓ เดือน นับตั้งแต่วันที่ ได้รับอนุมัติหัวข้อและโครงร่างวิทยานิพนธ์ และลงทะเบียนวิทยานิพนธ์

(๒) สอบผ่านรายวิชาต่าง ๆ ครบถ้วนตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้ใน หลักสูตร และได้ค่าระดับเฉลี่ยสะสมในรายวิชาตลอดหลักสูตรไม่ต่ำกว่า ๓.๐๐

(๓) เขียนวิทยานิพนธ์เสร็จสมบูรณ์ตามคำแนะนำของ คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ และได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการดังกล่าวให้ทำการขอสอบได้

๑๒.๒ นิสิตระดับปริญญาเอก มีสิทธิขอสอบวิทยานิพนธ์ได้เมื่อ

- (๑) ใช้เวลาทำวิทยานิพนธ์ไม่น้อยกว่า ๘ เดือน นับตั้งแต่วันที่ได้รับอนุมัติหัวข้อและโครงร่างวิทยานิพนธ์ และลงทะเบียนวิทยานิพนธ์
  - (๒) สอบผ่านรายวิชาต่าง ๆ ครบถ้วนตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในหลักสูตรและได้รับค่าระดับเฉลี่ยสะสมในรายวิชาตลอดหลักสูตรไม่ต่ำกว่า ๓.๐๐
  - (๓) สอบผ่านการสอบวัดคุณสมบัติในรายวิชาตามที่บัณฑิตวิทยาลัยกำหนด
  - (๔) เขียนวิทยานิพนธ์สำเร็จสมบูรณ์ตามคำแนะนำของคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ และได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการดังกล่าวให้ทำการขอสอบได้
- ๑๒.๓ ให้นิสิตยื่นคำร้องขอตรวจรูปแบบวิทยานิพนธ์ พร้อมทั้งแนบวิทยานิพนธ์ ๑ ฉบับ ต่อบัณฑิตวิทยาลัยก่อนวันสอบวิทยานิพนธ์ไม่น้อยกว่า ๓๐ วัน
  - ๑๒.๔ ให้นิสิตรับผลการตรวจรูปแบบวิทยานิพนธ์จากบัณฑิตวิทยาลัยหลังจากยื่นคำร้องแล้ว ๑๐ วันทำการ
  - ๑๒.๕ ให้นิสิตยื่นแบบคำร้องขอสอบวิทยานิพนธ์ บท ๘ ต่อบัณฑิตวิทยาลัยผ่านประธานคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ พร้อมกับเสนอวิทยานิพนธ์ที่เรียบเรียงเสร็จแล้ว รวมทั้งบทคัดย่อภาษาไทยและภาษาอังกฤษ อย่างละ ๖ ชุด
  - ๑๒.๖ ให้บัณฑิตวิทยาลัยส่งวิทยานิพนธ์และบทคัดย่อถึงคณะกรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์ก่อนวันสอบไม่น้อยกว่า ๒ สัปดาห์

ข้อ ๑๓ คณะกรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์

๑๓.๑ คณะกรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์ มีจำนวนไม่น้อยกว่า ๓ ท่าน แต่ไม่เกิน ๕ ท่าน ประกอบด้วย

- (๑) ประธาน ได้แก่ คณบดีหรือผู้ที่คณบดีมอบหมาย
- (๒) คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์
- (๓) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิจากภายนอกมหาวิทยาลัย จำนวนไม่

เกิน ๓ ท่าน

๑๓.๒ เมื่อบัณฑิตวิทยาลัยติดต่อเชิญผู้ที่สมควรได้รับแต่งตั้งเป็นกรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์ได้แล้ว ให้เสนอรายงานกรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์ต่อคณะกรรมการประจำบัณฑิตวิทยาลัยเพื่อพิจารณาแต่งตั้ง

๑๓.๓ เมื่อประธานคณะกรรมการประจำบัณฑิตวิทยาลัย ลงนามแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์แล้ว ให้บัณฑิตวิทยาลัยประกาศกำหนดวัน เวลาและสถานที่สอบให้ทราบโดยทั่วกัน และมีหนังสือเชิญถึงกรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์ก่อนวันสอบ ไม่น้อยกว่า ๑๐ วัน รายงานคณะกรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์ให้ถือเป็นความลับสำหรับผู้สอบ

๑๓.๔ ในกรณีที่กรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์ไม่สามารถมาตรวจสอบวิทยานิพนธ์ได้ ให้แจ้งต่อบัณฑิตวิทยาลัยโดยผ่านประธานคณะกรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์พร้อมทั้งแจ้งผลการตรวจสอบวิทยานิพนธ์ด้วย

หมวดที่ ๖

การประเมินผลวิทยานิพนธ์

ข้อ ๑๔ การประเมินผลวิทยานิพนธ์

๑๔.๑ ในการสอบวิทยานิพนธ์ นิสิตต้องตอบข้อซักถามต่าง ๆ เกี่ยวกับวิทยานิพนธ์หรือเรื่องที่เกี่ยวข้อง หลังจากสอบแล้วให้คณะกรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์ประชุมพิจารณาประเมินผล ในขณะที่ประเมินผลให้นิสิตออกจากห้องสอบ

๑๔.๒ ให้มีการจัดบันทึกรายละเอียดเกี่ยวกับการประเมินผลวิทยานิพนธ์ทุกครั้ง

๑๔.๓ หากคณะกรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์มีมติให้แก้ไขวิทยานิพนธ์ไม่ว่ากรณีใด ๆ นิสิตต้องแก้ไขวิทยานิพนธ์ให้ถูกต้องตามมติและคำแนะนำนั้น ก่อนที่จะนำวิทยานิพนธ์ฉบับที่แก้ไขแล้วส่งบัณฑิตวิทยาลัย กรณีที่นิสิตไม่สามารถส่งวิทยานิพนธ์ได้ทันเวลา ตามที่คณะกรรมการกำหนด จะต้องดำเนินการยื่นขอขยายเวลาการส่งวิทยานิพนธ์ต่อบัณฑิตวิทยาลัย โดยผ่านความเห็นชอบของประธานคณะกรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์ ทั้งนี้ การขยายเวลาต้องอยู่ภายใต้ระยะเวลา ๖ เดือน นับแต่วันสอบ หากเกินจากกำหนดนี้ ให้ถือว่าสอบไม่ผ่าน และจะต้องดำเนินการขอสอบใหม่ กรณีที่ยังคงสถานภาพนิสิตอยู่เท่านั้น

๑๔.๔ ให้คณะกรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์ทำการประเมินผลวิทยานิพนธ์โดยกำหนดเป็น ๔ ระดับ ดังนี้

ผลการศึกษา	ระดับ
ดีเยี่ยม (Excellence)	A
ดี (Good)	B+
ผ่าน (Passed)	B
ตก (Failed)	F
ส่วนวิทยานิพนธ์ที่อยู่ในระหว่างการเรียบเรียงให้แสดงสถานะด้วยสัญลักษณ์ IP (In	

progress)

๑๔.๕ การลงนามของกรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์ในหน้าอนุมัติวิทยานิพนธ์ อาจกระทำได้เมื่อเห็นสมควร แต่ประธานคณะกรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์จะลงนามได้ต่อเมื่อวิทยานิพนธ์นั้นได้รับการแก้ไขทั้งรูปแบบ และเนื้อหาเรียบร้อยแล้วเท่านั้น จากนั้นคณะบดีบัณฑิตวิทยาลัยจึงลงนามอนุมัติ

๑๔.๖ ให้ประธานคณะกรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์เสนอผลการประเมินต่อคณะบดีบัณฑิตวิทยาลัย หากมีมติไม่เป็นเอกฉันท์ให้รวบรวมใบประเมินผลของกรรมการทุกท่าน เพื่อส่งให้คณะกรรมการประจำบัณฑิตวิทยาลัยพิจารณาชี้ขาดเมื่อทราบผลการประเมิน และนิสิตส่งวิทยานิพนธ์ฉบับที่แก้ไขเรียบร้อยแล้วบัณฑิตวิทยาลัยจะประกาศผลให้ทราบโดยทั่วกัน

ข้อ ๑๕ การส่งวิทยานิพนธ์ฉบับสมบูรณ์

๑๕.๑ เมื่อนิสิตแก้ไขเนื้อหาและรูปแบบ ตามมติคณะกรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์แล้ว ให้นิสิตส่งวิทยานิพนธ์ฉบับที่แก้ไขที่มีลายมือชื่อคณะกรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์ครบถ้วนทุกคน จำนวน ๗ เล่ม โดยเย็บเล่มและเข้าปกแข็งเรียบร้อย ตามรูปแบบที่บัณฑิตวิทยาลัยกำหนดพร้อมด้วยบทคัดย่อภาษาไทยและภาษาอังกฤษอีกอย่างละ ๒ ชุด และแผ่นซีดีบันทึกไฟล์หัวข้อวิทยานิพนธ์ฉบับสมบูรณ์

ทั้งที่เป็นแบบไฟล์ Microsoft Word และไฟล์ Adobe PDF จำนวนไฟล์ละ ๑ แผ่น ต่อบัณฑิตวิทยาลัย
วันที่นิตินิตสงวิทยานิพนธ์ฉบับสมบูรณ์ถือว่าเป็นวันที่นิตินิตสำเร็จการศึกษา

๑๕.๒ ในกรณีที่นิตินิตประสงค์จะเผยแพร่วิทยานิพนธ์หรือมอบให้แก่
หน่วยงานใดตามข้อผูกพันหรืออื่น ๆ หลังจากที่ได้รับอนุมัติวิทยานิพนธ์ ให้นิตินิตยื่นคำร้องพร้อมด้วย
วิทยานิพนธ์ตามจำนวนที่ต้องการเสนอต่อคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย เพื่อพิจารณาลงนามในหน้าอนุมัติ ทั้งนี้ให้
แนบวิทยานิพนธ์ฉบับซึ่งคณบดีบัณฑิตวิทยาลัยลงนามไว้แล้ว ๑ เล่ม พร้อมทั้งแผ่นบันทึกข้อมูลวิทยานิพนธ์
ฉบับสมบูรณ์จำนวน ๑ ชุด

๑๕.๓ วิทยานิพนธ์และบทคัดย่อทั้งฉบับภาษาไทย และภาษาอังกฤษของ
นิตินิตที่สำเร็จการศึกษาให้เป็นลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย ก่อนนำไปพิมพ์เผยแพร่ต้องได้รับอนุมัติจากคณบดี
บัณฑิตวิทยาลัย

บทเฉพาะกาล

ข้อ ๑๖ นิตินิตที่ได้รับอนุมัติหัวข้อและโครงการวิทยานิพนธ์และลงทะเบียนไว้แล้วก่อนที่จะ
ประกาศใช้ระเบียบนี้ ให้ปฏิบัติตามระเบียบบัณฑิตวิทยาลัย มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ในพระบรม
ราชูปถัมภ์ ว่าด้วยวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับวิทยานิพนธ์ พุทธศักราช ๒๕๔๒ และระเบียบบัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยวิธีปฏิบัติวิทยานิพนธ์ แก้ไขเพิ่มเติม พุทธศักราช ๒๕๔๖

ข้อ ๑๗ นิตินิตที่ได้รับอนุมัติหัวข้อและโครงร่างวิทยานิพนธ์ และลงทะเบียนภายหลังที่
ประกาศใช้ระเบียบนี้แล้ว ให้ปฏิบัติตามระเบียบนี้

ประกาศ ณ วันที่ ๒๔ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๕๐

(พระศรีสิทธิมนูณี)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ประธานคณะกรรมการประจำบัณฑิตวิทยาลัย

ระเบียบบัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
ว่าด้วยการศึกษาภาคฤดูร้อน พ.ศ.๒๕๕๒

เพื่อให้การจัดการศึกษาในภาคการศึกษาฤดูร้อนในระดับบัณฑิตศึกษาเป็นไปด้วยความเรียบร้อย มีประสิทธิภาพ บรรลุตามวัตถุประสงค์และนโยบายของมหาวิทยาลัย เพละเพื่ออนุมัติให้เป็นไปตามความในข้อ ๙ แห่งข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๑ โดยอาศัยมติที่ประชุมคณะกรรมการประจำบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ในคราวประชุมครั้งที่ ๔/๒๕๔๒ เมื่อวันที่ ๓๐ ตุลาคม พ.ศ.๒๕๔๒ บัณฑิตวิทยาลัย จึงวางระเบียบไว้ดังต่อไปนี้

- ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า ระเบียบบัณฑิตวิทยาลัย ว่าด้วยการศึกษาภาคฤดูร้อน พ.ศ. ๒๕๕๒
- ข้อ ๒ ให้ใช้ระเบียบนี้ตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศเป็นต้นไป
- ข้อ ๓ ภาคการศึกษาฤดูร้อน ต้องมีเวลาการศึกษาไม่น้อยกว่า ๖ สัปดาห์ และมีจำนวนชั่วโมงการศึกษาในแต่ละรายวิชาเท่ากับการศึกษาภาคปกติ
- ข้อ ๔ จำนวนหน่วยกิตที่กำหนดให้นิสิตลงทะเบียนในภาคการศึกษาฤดูร้อนไม่น้อยกว่า ๓ หน่วยกิต และไม่เกิน ๖ หน่วยกิต โดยความเห็นชอบของอาจารย์ที่ปรึกษาทั่วไป
- นิสิต ที่ประสงค์จะลงทะเบียนน้อยกว่าหรือมากกว่าที่กำหนดไว้ในข้อ ๔ ให้ยื่นคำร้องต่อคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย เพื่อขออนุมัติเป็นกรณีพิเศษ
- ข้อ ๕ อัตราค่าธรรมเนียมการศึกษาในภาคการศึกษาฤดูร้อนให้เป็นไปตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด
- ข้อ ๖ ให้ใช้ระเบียบนี้สำหรับนิสิตที่เข้าศึกษาตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๔๒
- ข้อ ๗ ให้คณบดีบัณฑิตวิทยาลัยรักษาการให้เป็นไปตามระเบียบนี้

ประกาศ ณ วันที่ ๑ ธันวาคม พ.ศ.๒๕๕๒

(พระมหาสมจินต์ สมมาปถโญ)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ประธานคณะกรรมการประจำบัณฑิตวิทยาลัย

ประกาศมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
เรื่อง เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ.๒๕๔๘

โดยที่เห็นเป็นการสมควรปรับปรุงเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิตและพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต ให้เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ.๒๕๔๘ ของกระทรวงศึกษาธิการ เพื่อประโยชน์ในการกำหนดมาตรฐานการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา ให้ดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย มีประสิทธิภาพ และบรรลุวัตถุประสงค์ตามนโยบายของมหาวิทยาลัย

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๙ (๒) แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย พ.ศ. ๒๕๔๐ และมติสภามหาวิทยาลัย ในคราวประชุมครั้งที่ ๖/๒๕๔๘ เมื่อวันที่ ๓๑ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๔๘ จึงออกประกาศมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เรื่อง เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๘ ไว้ดังต่อไปนี้

๑. ระดับประกาศนียบัตรบัณฑิต มีจำนวนหน่วยกิตรวมตลอดหลักสูตรไม่น้อยกว่า ๒๔ หน่วยกิต
๒. ระดับปริญญาโท มีจำนวนหน่วยกิตรวมตลอดหลักสูตรไม่น้อยกว่า ๓๘ หน่วยกิต โดยแบ่งการศึกษา เป็น ๒ แผน ดังนี้

๑) แผน ก เป็นการศึกษาที่เน้นการวิจัย โดยมีการทำวิทยานิพนธ์ ดังนี้
แบบ ก (๑) ทำเฉพาะวิทยานิพนธ์ซึ่งมีค่าเทียบได้ ๓๘ หน่วยกิต และบัณฑิตวิทยาลัยอาจจัดให้ศึกษารายวิชาเพิ่มเติม โดยไม่ต้องนับหน่วยกิต เพื่อคุณภาพการศึกษาของผู้ศึกษา
แบบ ก (๒) ศึกษารายวิชาไม่น้อยกว่า ๒๖ หน่วยกิต และทำวิทยานิพนธ์ซึ่งมีค่าเทียบได้ ๑๒ หน่วยกิต จำแนกประเภทดังนี้

วิชาบังคับ	ไม่น้อยกว่า	๘	หน่วยกิต
วิชาเอก	ไม่น้อยกว่า	๑๒	หน่วยกิต
วิชาเลือก	ไม่น้อยกว่า	๖	หน่วยกิต
วิทยานิพนธ์		๑๒	หน่วยกิต
รวมทั้งสิ้น	ไม่น้อยกว่า	๓๘	หน่วยกิต

๒) แผน ข ศึกษารายวิชาไม่น้อยกว่า ๓๒ หน่วยกิต และทำการศึกษาคิสรซึ่งมีค่าเทียบได้ ๖ หน่วยกิต จำแนกประเภท ดังนี้

วิชาบังคับ	ไม่น้อยกว่า	๘	หน่วยกิต
วิชาเอก	ไม่น้อยกว่า	๑๒	หน่วยกิต
วิชาเลือก	ไม่น้อยกว่า	๑๒	หน่วยกิต
การศึกษาคิสร		๖	หน่วยกิต
รวมทั้งสิ้น	ไม่น้อยกว่า	๓๘	หน่วยกิต

๓. ระดับปริญญาเอก แบ่งการศึกษาเป็น ๒ แบบ ดังนี้

๑) แบบ ๑ ผู้เข้าศึกษาต้องทำวิทยานิพนธ์ ซึ่งมีค่าเทียบได้ ๕๔ หน่วยกิต แบ่งการศึกษาเป็น ๒ แบบ โดยบัณฑิตวิทยาลัยอาจจัดให้ศึกษารายวิชาเพิ่มเติม โดยไม่ต้องนับหน่วยกิต เพื่อคุณภาพการศึกษาของผู้ศึกษา

แบบ ๑.๑ ผู้เข้าศึกษาที่สำเร็จปริญญาโทต้องทำวิทยานิพนธ์ ซึ่งมีค่าเทียบได้ ๕๔ หน่วยกิต

แบบ ๑.๒ ผู้เข้าศึกษาที่สำเร็จปริญญาตรีหรือเปรียญธรรม ๙ ประโยค ซึ่งบัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้เข้าศึกษาเป็นกรณีพิเศษ ต้องทำวิทยานิพนธ์ ซึ่งมีค่าเทียบได้ ๓๘ หน่วยกิต

๒. แบบ ๒ แบ่งการศึกษาเป็น ๒ แบบ ดังนี้

แบบ ๒.๑ ผู้เข้าศึกษาที่สำเร็จปริญญาโท ต้องศึกษารายวิชาไม่น้อยกว่า ๑๙ หน่วยกิต และทำวิทยานิพนธ์ ซึ่งมีค่าเทียบได้ ๓๖ หน่วยกิต จำแนกประเภทดังนี้

วิชาบังคับ	ไม่น้อยกว่า	๖	หน่วยกิต
วิชาเอก	ไม่น้อยกว่า	๖	หน่วยกิต
วิชาเลือก	ไม่น้อยกว่า	๖	หน่วยกิต
วิทยานิพนธ์		๓๖	หน่วยกิต
รวมทั้งสิ้น	ไม่น้อยกว่า	๕๔	หน่วยกิต

ทั้งนี้ ตั้งแต่ปีการศึกษา ๒๕๔๙ เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๘ กันยายน พุทธศักราช ๒๕๔๘

(พระราชาธิบดีโมลี)

อุปนายกสภามหาวิทยาลัย ทำหน้าที่แทน

นายกสภามหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ประกาศบัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
เรื่อง กำหนดรายวิชาให้นิสิตคฤหัสถ์ศึกษาเพิ่มเติม

เพื่อให้การจัดการศึกษาหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สำหรับคฤหัสถ์ เป็นไปด้วยความเรียบร้อย มีประสิทธิภาพ บรรลุตามวัตถุประสงค์และนโยบายของมหาวิทยาลัยจึงสมควรกำหนดรายวิชาบาลีให้ศึกษาเพิ่มเติม

อาศัยมติที่ประชุมคณะกรรมการประจำบัณฑิตวิทยาลัย ในคราวประชุมครั้งที่ ๒/๒๕๔๙ เมื่อวันที่ ๒๐ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๔๙ จึงให้ยกเลิกประกาศบัณฑิตวิทยาลัย เรื่อง กำหนดรายวิชาให้นิสิตคฤหัสถ์ศึกษาเพิ่มเติม ลงวันที่ ๒๖ เมษายน พ.ศ. ๒๕๔๘ และกำหนดรายวิชาบาลีให้ศึกษาเพิ่มเติม ดังนี้

๑. วิชา ๑๐๒ ๓๐๒ การใช้ภาษาบาลี ๑ (๓) (๓-๐-๖)

Usage of Pali I

๒. วิชา ๑๐๒ ๓๐๖ การใช้ภาษาบาลี ๒ (๓) (๓-๐-๖)

Usage of Pali II

ให้รายวิชาเหล่านี้เป็นรายวิชาเรียนเสริมโดยไม่นับหน่วยกิตและแสดงผลการเรียนด้วยสัญลักษณ์ S หรือ U

นิสิตที่สอบได้เปรียญธรรมหรือบาลีศึกษาตั้งแต่ประโยค ป.๓ ขึ้นไป หรือสำเร็จการศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรภาษาบาลี ไม่ต้องลงทะเบียนเรียน ทั้งนี้ ตั้งแต่ปีการศึกษา ๒๕๔๙ เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๒๖ มิถุนายน พุทธศักราช ๒๕๔๙

(พระมหาสมจินต์ สมมาปณโณ)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ประกาศมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เรื่อง หลักเกณฑ์การกำหนดรหัสประจำรายวิชา

เพื่อให้การกำหนดรหัสประจำรายวิชาในหลักสูตรของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณ-ราชวิทยาลัยดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย มีประสิทธิภาพ บรรลุวัตถุประสงค์ตามนโยบายของมหาวิทยาลัย

อาศัยอำนาจตามความในข้อ ๒๗ (๑) แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณ-ราชวิทยาลัย พ.ศ.๒๕๔๐ จึงออกประกาศมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เรื่อง หลักเกณฑ์การกำหนดรหัสประจำรายวิชา ไว้ดังต่อไปนี้

ก. การกำหนดรหัสประจำรายวิชา ประกอบด้วยหัวข้อต่อไปนี้

- ๑) รหัสรายวิชา
- ๒) ชื่อวิชา
- ๓) จำนวนหน่วยกิต
- ๔) จำนวนชั่วโมงบรรยาย
- ๕) จำนวนชั่วโมงปฏิบัติการ
- ๖) จำนวนชั่วโมงศึกษานอกเวลา

๑. รหัสรายวิชาในหลักสูตรของมหาวิทยาลัยประกอบด้วยเลข ๖ หลัก ตัวอย่าง ๑๐๑ ๒๑๑

๑.๑ เลขตัวที่ ๑ หมายถึง คณะและระดับของหลักสูตร ดังนี้

๑) เลข ๑	หมายถึง คณะพุทธศาสตร์	หลักสูตรระดับปริญญาตรี
๒) เลข ๒	หมายถึง คณะครุศาสตร์	หลักสูตรระดับปริญญาตรี
๓) เลข ๓	หมายถึง คณะมนุษยศาสตร์	หลักสูตรระดับปริญญาตรี
๔) เลข ๔	หมายถึง คณะสังคมศาสตร์	หลักสูตรระดับปริญญาตรี

- ๕) เลข ๕ หมายถึง หลักสูตรระดับประกาศนียบัตรบัณฑิต
- ๖) เลข ๖ หมายถึง หลักสูตรระดับพุทธศาสตรมหาบัณฑิต
- ๗) เลข ๗ หมายถึง หลักสูตรระดับประกาศนียบัตรบัณฑิตชั้นสูง
- ๘) เลข ๘ หมายถึง หลักสูตรระดับพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต
- ๙) เลข ๙ หมายถึง หลักสูตรระดับประกาศนียบัตรหลังพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต

๑.๒ เลขตัวที่ ๒ และ ๓ หมายถึง สาขาวิชา เริ่มตั้งแต่เลข ๐๑ ไปถึง ๙๙ ในทุกหลักสูตร โดยให้นับเลขตามลำดับการเปิดสาขาวิชา และเลข ๐๐ หมายถึง หลายสาขาวิชาในหลักสูตรนั้นบังคับให้ศึกษารายวิชาเหมือนกัน

๑.๓ เลขตัวที่ ๔ หมายถึง ชั้นปีที่จัดให้มีการศึกษารายวิชานั้นในระดับปริญญาตรี ตั้งแต่ชั้นปีที่ ๑ เป็นต้นไป และหมายถึงภาคการศึกษาที่จัดให้มีการศึกษารายวิชานั้นในระดับประกาศนียบัตรบัณฑิต พุทธศาสตรมหาบัณฑิต ประกาศนียบัตรบัณฑิตชั้นสูง พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต และประกาศนียบัตรหลังพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต ตั้งแต่ภาคการศึกษาที่ ๑ เป็นต้นไป

๑.๔ เลขตัวที่ ๕ และ ๖ หมายถึง ลำดับรายวิชาในแต่ละหลักสูตร เริ่มตั้งแต่เลข ๐๑ ไปถึง ๙๙ และเลข ๐๐ หมายถึง สารนิพนธ์ หรือวิทยานิพนธ์

๑.๕ รายวิชาที่เป็นวิชาในหมวดวิชาศึกษาทั่วไปและวิชาแกนพระพุทธศาสนา ให้กำหนดเลข ๓ ตัวแรกเป็นเลข ๐๐๐

๒. ชื่อรายวิชา

๒.๑ ให้เขียนชื่อเต็มของรายวิชา ไม่จำกัดจำนวนตัวอักษร

๒.๒ หลักสูตรภาษาไทย ให้เขียนชื่อรายวิชาด้วยภาษาไทยและภาษาอังกฤษ

๒.๓ หลักสูตรภาษาอังกฤษ ให้เขียนชื่อรายวิชาด้วยภาษาอังกฤษอย่างเดียว

๒.๔ หลักสูตรภาษาอื่นจากภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ให้เขียนชื่อรายวิชาด้วยภาษานั้นๆ และภาษาอังกฤษ

๓. จำนวนหน่วยกิต

ต้องเป็นเลขไม่มีทศนิยม ไม่เกิน ๒ หลัก

๔. จำนวนชั่วโมงบรรยาย

คิดเป็นจำนวนชั่วโมงต่อ ๑ สัปดาห์ และต้องเป็นเลขไม่มีทศนิยม ไม่เกิน ๒ หลัก

๕. จำนวนชั่วโมงปฏิบัติการ

๕.๑ คิดเป็นจำนวนชั่วโมงต่อ ๑ สัปดาห์ และต้องเป็นเลขไม่มีทศนิยม ไม่เกิน ๒ หลัก

๕.๒ จำนวนชั่วโมงปฏิบัติการรวมถึงการปฏิบัติในห้องทดลอง หรือการปฏิบัติในภาคสนาม

๖. จำนวนศึกษานอกเวลา

คิดเป็นจำนวนชั่วโมงต่อ ๑ สัปดาห์ และต้องเป็นเลขไม่มีทศนิยม ไม่เกิน ๒ หลัก

ข. การปรับปรุงเปลี่ยนแปลง

๑. การกำหนดรหัสรายวิชาใหม่เพื่อใช้กับรายวิชาใหม่ สามารถกระทำได้ทันที

๒. การเปลี่ยนชื่อรายวิชาเดิมเป็นชื่อใหม่ และใช้รหัสรายวิชาใหม่ กระทำได้แต่ต้องตรวจสอบให้ละเอียดก่อนว่าไม่ซ้ำซ้อนกับรหัสรายวิชาอื่น

๓. การเปลี่ยนชื่อรายวิชาเดิมเป็นชื่อใหม่ แต่ใช้รหัสเดิมจะกระทำไม่ได้ ยกเว้นแต่จะได้ประกาศยกเลิกการใช้รหัสรายวิชานั้นเป็นเวลาอย่างน้อย ๕ ปีแล้ว และรายวิชาในหลักสูตรที่ได้รับอนุมัติให้เปิดสอนแล้ว แต่ยังไม่มีการผลิตลงทะเบียนเรียน

ทั้งนี้ ให้ใช้ประกาศนี้สำหรับหลักสูตรที่ปรับปรุงใหม่และหลักสูตรใหม่ ตั้งแต่ปีพุทธศักราช ๒๕๕๐ เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๑๒ มกราคม พุทธศักราช ๒๕๕๐

(พระธรรมโกศาจารย์)

อธิการบดีมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

หน้า ๑๖

เล่ม ๑๑๖ ตอนพิเศษ ๖๓ ง

ราชกิจจานุเบกษา

๑ กันยายน ๒๕๕๒

ประกาศมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
เรื่อง ปริญญาในสาขาวิชาและอักษรย่อสำหรับสาขาวิชา พ.ศ. ๒๕๕๒

โดยที่เป็นการสมควรให้มีปริญญาในสาขาวิชาและอักษรย่อสำหรับสาขาวิชา
ในมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เพื่อให้สอดคล้องกับความในมาตรา ๕๔
แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย พ.ศ. ๒๕๕๐

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๕ (๒) แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัย
มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย พ.ศ. ๒๕๕๐ สภามหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
ในคราวประชุมครั้งที่ ๑/๒๕๕๒ เมื่อวันที่ ๒๘ มกราคม พ.ศ. ๒๕๕๒ จึงมีมติ
ให้ประกาศกำหนดปริญญา ในสาขาวิชาและอักษรย่อสำหรับสาขาวิชาของมหาวิทยาลัย
มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยไว้ ดังต่อไปนี้

ปริญญามีสามชั้น คือ

เอก เรียกว่า “พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต” ใช้อักษรย่อ “พธ.ด.”

โท เรียกว่า “พุทธศาสตรมหาบัณฑิต” ใช้อักษรย่อ “พธ.ม.”

ตรี เรียกว่า “พุทธศาสตรบัณฑิต” ใช้อักษรย่อ “พธ.บ.”

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๑๒ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๕๒

พระสุเมธาธิบดี

นายกสภามหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

**ข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
ว่าด้วยการสอบวัดความรู้ภาษาอังกฤษสำหรับนิสิตหลักสูตรระดับมหาบัณฑิต พ.ศ. ๒๕๕๗**

เพื่อให้การสอบวัดความรู้ภาษาอังกฤษสำหรับนิสิตหลักสูตรระดับมหาบัณฑิต ดำเนินไป ด้วยความเรียบร้อย มีประสิทธิภาพ และบรรลุวัตถุประสงค์ตามนโยบายของมหาวิทยาลัย

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๙ (๒) แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย พ.ศ. ๒๕๔๐ และมติสภามหาวิทยาลัย ในคราวประชุมครั้งที่ ๘/๒๕๕๗ วันพุธที่ ๒๖ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๕๗

ข้อ ๑ ข้อบังคับนี้เรียกว่า “ข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยการสอบวัดความรู้ภาษาอังกฤษสำหรับนิสิตหลักสูตรระดับมหาบัณฑิต พ.ศ. ๒๕๕๗

ข้อ ๒ ให้ใช้ข้อบังคับนี้ตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศเป็นต้นไป

ข้อ ๓ บรรดากฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ข้อกำหนด คำสั่ง หรือประกาศอื่นใดซึ่งขัดหรือแย้งกับข้อบังคับนี้ให้ใช้ข้อบังคับนี้แทน

ข้อ ๔ ในข้อบังคับนี้

“นิสิต” หมายความว่า นิสิตหลักสูตรระดับมหาบัณฑิต ของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

“สถาบันภาษา” หมายความว่า สถาบันภาษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

“MCU-GET: MCU-Graduate English Test” หมายความว่า การสอบวัดความรู้ภาษาอังกฤษที่ดำเนินการโดยสถาบันภาษามหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ข้อ ๕ นิสิตหลักสูตรระดับมหาบัณฑิตทุกสาขาวิชาของมหาวิทยาลัยต้องผ่านการเรียนในหลักสูตรภาษาอังกฤษ ตามเกณฑ์ที่บัณฑิตวิทยาลัยกำหนด ในหลักสูตรภาษาอังกฤษ mcu ๐๐๓ และ mcu ๐๐๔ หรือสมัครสอบ MCU-GET ตามเวลาที่สถาบันภาษากำหนด สำหรับนิสิตผู้สำเร็จการศึกษาจากหลักสูตร ป.บส., ป.ทศ. และ ป.สศ. ต้องผ่านการเรียนในหลักสูตรภาษาอังกฤษตามที่สถาบันภาษากำหนด จึงจะมีสิทธิ์ขออนุมัติสำเร็จการศึกษา

กรณีนิสิตผ่านการเรียนหลักสูตรภาษาอังกฤษหรือผ่านการสอบ MCU-GET หรือผ่านการสอบภาษาอังกฤษจากสถาบันอื่นๆ ที่บัณฑิตวิทยาลัยรับรอง ภายในระยะเวลาไม่เกิน ๒ ปี ก่อนได้รับคัดเลือกเข้าศึกษา ได้รับยกเว้นไม่ต้องสมัครเรียนหรือสมัครสอบ MCU-GET อีก

ข้อ ๖ การสมัครเรียนและสมัครสอบ

(๑) นิสิตยื่นใบสมัครเข้าเรียนในหลักสูตรภาษาอังกฤษ หรือสมัครสอบ MCU-GET ตามเวลาที่สถาบันภาษากำหนด

(๒) อัตราค่าธรรมเนียมการสมัครเรียนหลักสูตรภาษาอังกฤษหรือการสมัครสอบ MCU-GET ให้เป็นไปตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด

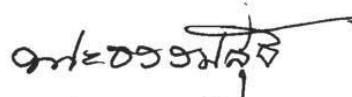
ข้อ ๗ การสอบวัดความรู้ภาษาอังกฤษจากสถาบันภาษาอื่นๆ ให้เป็นไปตามที่บัณฑิตวิทยาลัยกำหนด

ข้อ ๘ ให้ผู้ขึ้นทะเบียนเป็นนิสิตตั้งแต่ปีการศึกษา ๒๕๕๘ เป็นต้นไป ปฏิบัติตามข้อบังคับนี้

ข้อ ๙ ให้อธิการบดีรักษาการให้เป็นไปตามข้อบังคับนี้

ทั้งนี้ ตั้งแต่วันที่ ๒๖ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๕๗ เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๑๒ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๕๗

(พระธรรมสุธี)

นายกสภามหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ประกาศบัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
เรื่อง การเรียกชื่องานนิพนธ์ของหลักสูตรระดับมหาบัณฑิตและระดับดุษฎีบัณฑิต

เพื่อให้การเรียกชื่องานนิพนธ์ของหลักสูตรระดับมหาบัณฑิตและดุษฎีบัณฑิตของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย มีประสิทธิภาพ และบรรลุวัตถุประสงค์ตามนโยบายของมหาวิทยาลัย

อาศัยมติที่ประชุมคณะกรรมการประจำบัณฑิตวิทยาลัย ในคราวประชุมครั้งที่ ๓/๒๕๕๙ เมื่อวันที่ ๑ เมษายน พ.ศ. ๒๕๕๙ จึงออกประกาศบัณฑิตวิทยาลัย เรื่อง การเรียกชื่องานนิพนธ์ของหลักสูตรระดับมหาบัณฑิตและระดับดุษฎีบัณฑิต ดังนี้

๑. ให้เรียกชื่องานนิพนธ์ของหลักสูตรระดับมหาบัณฑิต แผน ข ว่า “สารนิพนธ์” ภาษาอังกฤษเรียกว่า “Research Paper”
๒. ให้เรียกชื่องานนิพนธ์ของหลักสูตรระดับมหาบัณฑิต แผน ก ว่า “วิทยานิพนธ์” ภาษาอังกฤษเรียกว่า “Thesis”
๓. ให้เรียกชื่องานนิพนธ์ของหลักสูตรระดับดุษฎีบัณฑิต ว่า “ดุษฎีนิพนธ์” ภาษาอังกฤษเรียกว่า “Dissertation”

ประกาศ ณ วันที่ ๒๗ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๕๙

(พระมหาสมบุรณ์ วุฑฒิกโร,ดร.)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
ประธานคณะกรรมการประจำบัณฑิตวิทยาลัย

ภาคผนวก ง

ประกาศอนุมัติหลักสูตร/คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนาหลักสูตร

ประกาศมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
เรื่อง อนุมัติหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพระพุทธศาสนา
(หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๐) บัณฑิตวิทยาลัย

เพื่อให้การบริหารงานของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ดำเนินไปด้วยความ
เรียบร้อย มีประสิทธิภาพ และบรรลุวัตถุประสงค์ตามนโยบายของมหาวิทยาลัย

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๙ (๖) แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราช
วิทยาลัย พ.ศ. ๒๕๔๐ และมติสภามหาวิทยาลัย ในคราวประชุมครั้งที่ ๓/๒๕๖๐ วันพุธที่ ๒๖ เมษายน พ.ศ.
๒๕๖๐ จึงออกประกาศไว้ต่อไปนี้

“สภามหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย อนุมัติหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาพระพุทธศาสนา (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๐) บัณฑิตวิทยาลัย ตั้งแต่วันที่ ๒๖ เมษายน พ.ศ.
๒๕๖๐ เป็นต้นไป”

ประกาศ ณ วันที่ ๑๘ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๐

(พระธรรมปัญญาบดี)

นายกสภามหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

คำสั่งมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ที่ ๑๒๐ /๒๕๕๙

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนาหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต พุทธศาสตรมหาบัณฑิต และหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

เพื่อให้การดำเนินการพัฒนาหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต หลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๒ ดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย มีประสิทธิภาพ และบรรลุตามวัตถุประสงค์ของมหาวิทยาลัย

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๒๗ (๑) แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย พ.ศ. ๒๕๔๐ จึงแต่งตั้งผู้มีรายนามดังต่อไปนี้ เป็นคณะกรรมการพัฒนาหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต พุทธศาสตรมหาบัณฑิต และ หลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ประกอบด้วย

คณะกรรมการพัฒนาหลักสูตรประจำบัณฑิตวิทยาลัย

๑. รองอธิการบดีฝ่ายบริหาร	ที่ปรึกษา
๒. รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ	ที่ปรึกษา
๓. รองอธิการบดีฝ่ายวางแผนและพัฒนา	ที่ปรึกษา
๔. รองอธิการบดีฝ่ายกิจการทั่วไป	ที่ปรึกษา
๕. รองอธิการบดีวิทยาลัยสงฆ์ขอนแก่น	ที่ปรึกษา
๖. รองอธิการบดีวิทยาลัยสงฆ์เชียงใหม่	ที่ปรึกษา
๗. คณบดีคณะพุทธศาสตร์	ที่ปรึกษา
๘. คณบดีคณะครุศาสตร์	ที่ปรึกษา
๙. คณบดีคณะมนุษยศาสตร์	ที่ปรึกษา
๑๐. คณบดีคณะสังคมศาสตร์	ที่ปรึกษา
๑๑. คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย	ประธานกรรมการ
๑๒.รองคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย ฝ่ายบริหาร	รองประธานกรรมการ
๑๓.รองคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย ฝ่ายวิชาการ	รองประธานกรรมการ
๑๔.พระราชสิทธิมนี วิ.	กรรมการ
๑๕.รศ.ดร.สุรพล สุยะพรหม	กรรมการ
๑๖.ผศ.ดร.สิริวัฒน์ ศรีเครือดง	กรรมการ

๑๗.รศ.ดร.สมศักดิ์ บุญปู	กรรมการ
๑๘.ผศ.ดร.ณัฐธีร์ ศรีดี	กรรมการ
๑๙.แม่ชีคันสนีย์ เสถียรสุต	กรรมการ
๒๐.รศ.เวทย์ บรรณกรกุล	กรรมการ
๒๑.รศ.ดร.วันชัย พลเมืองดี	กรรมการ
๒๒.รศ.ดร.เอกฉันท จารุเมธีชน	กรรมการ
๒๓.ดร.ไพฑูรย์ รื่นสัตย์	กรรมการ
๒๔.ศ. ดร.สมภาร พรหมทา	กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
๒๕.ศ. ดร.วัชระ งามจิตรเจริญ	กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
๒๖.รศ. บำรุง สุขพรรณ	กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
๒๗.ดร. วีรชาติ นิมนงค์	กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
๒๘. เลขาธิการสำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย	กรรมการและเลขานุการ

**คณะกรรมการพัฒนาหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาพระพุทธศาสนา
หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพระพุทธศาสนา**

๑. พระมหาสมบรูณ์ วุฑฒิโกโร,ดร.	ประธานกรรมการ
๒. พระครูภาวนาโพธิคุณ,ดร.	กรรมการ
๓. พระมหาทวี มหาปัญญา,ผศ.ดร.	กรรมการ
๔. พระมหาดวงจันทร์ คุดตาสีโล,ดร.	กรรมการ
๕. รศ.ดร.สมิทธิพล เนตรนิมิต	กรรมการ
๖. ผศ.ดร.แม่ชีกฤษณา รักษาโฉม	กรรมการ
๗. ผศ.ดร.วุฒินันท์ กันทะเตียน	กรรมการ
๘. ผศ.ดร.มนตรี สิริโรจนานันท์	กรรมการ
๙. ผศ.ดร.ประพันธ์ ศุภษร	กรรมการและเลขานุการ

**คณะกรรมการพัฒนาหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาธรรมนิเทศ
และหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตสาขาวิชาพระไตรปิฎกศึกษา**

๑. พระมหาทวี มหาปัญญา,ผศ.ดร.	ประธานกรรมการ
๒. พระมหาอดิเดช สติวโร,ดร.	กรรมการ
๓. ผศ.รังษี สุหนต์	กรรมการ
๔. ดร.จุฑามาศ วารีแสงทิพย์	กรรมการ
๕. ผศ.ดร.ชยุต ภาวนานันท์กุล	กรรมการ
๖. รศ.ดร. สมาน งามสนิท	กรรมการ
๗. ดร.บุญเลิศ โอฐสู	กรรมการและเลขานุการ

**คณะกรรมการพัฒนาหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาปรัชญา
หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาปรัชญา**

๑.พระมหาพรชัย สิริวิโร,ดร.	ประธานกรรมการ
๒.พระราชาวรเมธี,ดร.	กรรมการ
๓.พระมหาไพรัชน์ ธมมทีโป,ดร.	กรรมการ
๔.พระมหาภุชณะ ตรุโณ,ผศ.ดร.	กรรมการ
๕.พระมหาขวัญชัย กิตติเมธี,ดร.	กรรมการ
๖.ศ.ดร.สมภาร พรหมทา	กรรมการ
๗.รศ.ดร.ประเวศ อินทองปาน	กรรมการ
๘.ดร.วีรชาติ นิมอนงค์	กรรมการ
๙.พระมหาดนัยพัชร คมภีรปญโญ	กรรมการและเลขานุการ

คณะกรรมการพัฒนาหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาสันติศึกษา

๑.พระมหาหรรษา ธมฺมหาโส,รศ.ดร.	ประธานกรรมการ
๒.รศ.ดร.โคทม อารียา	กรรมการ
๓.ดร.ชินทอง วัฒนประดิษฐ์	กรรมการ
๔.พล.อ.เอกชัย ศรีวิลาศ	กรรมการ
๕.ดร.พูนสุข มาศรีงสรรค์	กรรมการ
๖.ดร.นพ.บรรพต ตันธีรวงศ์	กรรมการ
๗.ดร.อุทัย สติมัน	กรรมการ
๘.พระมหาดวงเด่น ฐิติญาโณ,ดร.	กรรมการและเลขานุการ

ให้คณะกรรมการชุดนี้มีอำนาจหน้าที่ในการดำเนินงานปรับปรุงหลักสูตรให้เป็นไปตามกรอบ
มาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๒
ทั้งนี้ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๒๔ เดือน กุมภาพันธ์ พุทธศักราช ๒๕๕๙

(พระพรหมบัณฑิต)

อธิการบดีมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ภาคผนวก จ
ประวัติและผลงานอาจารย์ประจำหลักสูตร

ประวัติและผลงานทางวิชาการของอาจารย์ประจำหลักสูตร
วิทยาลัยสงฆ์แพร่

๑. ชื่อ/ฉายา/สกุล พระราชเขมากร, ผศ.ดร.
 ๒. ตำแหน่งทางวิชาการ ผู้ช่วยศาสตราจารย์
 ๓. สาขาที่เชี่ยวชาญ พระพุทธศาสนา
 ๔. สังกัด-สถานที่ วิทยาเขตแพร่ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
 ๕.ภาระงานในความรับผิดชอบ(ภายใน ๓ ปีย้อนหลัง)

๕.๑ ประสบการณ์ในการสอนระดับปริญญาตรี

ที่	วิชา	มหาวิทยาลัย
๑.	ตรรกศาสตร์เบื้องต้น	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๒.	รัฐศาสตร์ในวรรณกรรมทางพระพุทธศาสนา	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๓.	จิตวิทยาในพระไตรปิฎก	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๕.๒ ประสบการณ์ในการสอนระดับปริญญาโท

ที่	วิชา	มหาวิทยาลัย
๑.	ระเบียบวิธีวิจัยทางพระพุทธศาสนา	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๒.	กรรมฐาน	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๖. ผลงานทางวิชาการ (งานวิจัย/บทความทางวิชาการ/หนังสือ/ตำรา)

๖.๑ งานวิจัย

พระราชเขมากร, ผศ.ดร. และคณะ, การสืบค้นการจัดระบบการอนุรักษ์เอกสารคัมภีร์โบราณของวัดและการถ่ายทอดภูมิปัญญาล้านนาเพื่อสร้างแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่นของจังหวัดแพร่, **รายงานการวิจัย**, (สถาบันวิจัยพุทธศาสตร์: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๖๐).

๖.๒ บทความทางวิชาการ

พระราชเขมากร, ผศ.ดร. และคณะ, การสืบค้นการจัดระบบการอนุรักษ์เอกสารคัมภีร์โบราณของวัดและการถ่ายทอดภูมิปัญญาล้านนาเพื่อสร้างแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่นของจังหวัดแพร่, **บทความวิจัย**, การประชุมวิชาการระดับชาติ ครั้งที่ ๔ “พุทธนวัตกรรมเพื่อพัฒนาประเทศไทย” (Buddhist Innovation for Developing Thailand) ณ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น วันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๖๐.

พระราชเขมากร, ผศ.ดร., เดอะ เวลิวิต้า สรณังกร สังฆราชา พิพิธภัณฑสถานแห่งมัลวัตตะมหาวิหาร ข้างทะเลสาบเมืองแคนดี้ ประเทศศรีลังกา แปลจาก The velivita Saranankata Sangharaja Museum of malwatta Maha Vihara Lake-Side, Kandy, Srilanka, **บทความแปล**, วารสารบัณฑิตศึกษาปริทรรศน์: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตแพร่, ปีที่ ๒ ฉบับที่ ๑ มกราคม – มิถุนายน ๒๕๖๐, หน้า ๓๘๓-๓๘๓. ISBN 2408-2457

Asst. Prof., Phra Rajakhemakorn, Pali IX., Mr.Supot Kaewphaitoon, **The Influence of Zen Buddhism in Thailand**, The International Seminar on BUDDHISM IN THE DIGITAL ERA on the Occasion of Celebrating 130 Years of MCU Organized by Graduate School and International Buddhist Studies College at Mahachulalongkornrajavidyalaya University, 15th – 16th September 2017.

ที่ ศธ ๐๕๐๖(๒)/ ๗ ๕๖๗

สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา
๓๒๘ ถนนศรีอยุธยา เขตราชเทวี
กรุงเทพฯ ๑๐๕๐๐

มีนาคม ๒๕๖๐

เรื่อง แจ้งผลการเทียบคุณวุฒิ

นมัสการ พระราชเชมากร (ประยูทธ วงศ์ยศ)

ตามที่ท่านเสนอให้สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาพิจารณาคุณวุฒิ Doctor of Philosophy จาก Magadh University สาธารณรัฐอินเดีย ว่าเทียบเท่าคุณวุฒิระดับปริญญาเอก ตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับอุดมศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ นั้น

สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ขอเรียนว่า คณะอนุกรรมการพิจารณาคุณวุฒิ ผู้สำเร็จการศึกษาระดับอุดมศึกษาจากต่างประเทศ ซึ่งได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการการอุดมศึกษา ในการประชุมครั้งที่ ๓/๒๕๖๐ เมื่อวันที่ ๒๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐ ได้พิจารณาคุณวุฒิดังกล่าวแล้วมีมติว่าเป็นคุณวุฒิของต่างประเทศที่เทียบได้เท่ากับคุณวุฒิระดับปริญญาเอก ตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๔ ของกระทรวงศึกษาธิการ การพิจารณาคุณวุฒินี้ไม่รวมถึงการตรวจสอบการสำเร็จ การศึกษาของท่าน

จึงเรียนมาเพื่อทราบ

ขอนมัสการด้วยความเคารพ

(รองศาสตราจารย์บัณฑิต ทิพากร)

รองเลขาธิการคณะกรรมการการอุดมศึกษา
ปฏิบัติราชการแทนเลขาธิการคณะกรรมการการอุดมศึกษา

สำนักมาตรฐานและคุณภาพอุดมศึกษา

โทรศัพท์ ๐ ๒๖๑๐ ๕๔๕๑

โทรสาร ๐ ๒๓๕๔ ๕๕๓๐

๑. ชื่อ/ฉายา/สกุล พระครูโกศัยพัฒนบัณฑิต, ผศ.ดร.
 ๒. ตำแหน่งทางวิชาการ ผู้ช่วยศาสตราจารย์
 ๓. สาขาที่เชี่ยวชาญ พระพุทธศาสนา
 ๔. สังกัด-สถานที่ วิทยาเขตแพร่ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
 ๕.ภาระงานในความรับผิดชอบ(ภายใน ๓ ปีย้อนหลัง)

๕.๑ ประสบการณ์ในการสอนระดับปริญญาตรี

ที่	วิชา	มหาวิทยาลัย
๑.	ประวัติพระพุทธศาสนา	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๒.	ศาสนาทั่วไป	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๓.	พุทธธรรมกับการบริหาร	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๔.	พระพุทธศาสนากับสังคม	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๕.๒ ประสบการณ์ในการสอนระดับปริญญาโท

ที่	วิชา	มหาวิทยาลัย
๑.	สัมมนาพระพุทธศาสนา	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๒.	ศึกษางานสำคัญทางพระพุทธศาสนา	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๓.	พระพุทธศาสนากับการศึกษา	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๔.	สัมมนาวิทยานิพนธ์	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๖. ผลงานทางวิชาการ (งานวิจัย/บทความทางวิชาการ/หนังสือ/ตำรา)

๖.๑ งานวิจัย

พระครูปลัดพรหมเรศ โชติวิโร, ผศ.ดร. และคณะ, คุณภาพการบริการของสำนักวิชาการ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตแพร่, รายงานการวิจัย, (สถาบันวิจัยพุทธศาสตร์: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๙).

๖.๒ บทความวิชาการ

พระครูปลัดพรหมเรศ โชติวิโร, ผศ.ดร. และคณะ, คุณภาพการบริการของสำนักวิชาการ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตแพร่, บทความวิจัย, วารสารสันติศึกษาปริทรรศน์ มจร (Journal of MCU Peace Studies) TCI Group 1 ปีที่ ๔ ฉบับที่ ๒ (กรกฎาคม – ธันวาคม ๒๕๕๙), หน้า ๕๗-๗๓.

พระครูโกศัยพัฒนบัณฑิต, ผศ.ดร., พระครูโสภณพัฒนานุยุต, ผศ.ดร., นักบริหารยุคใหม่กับประเทศไทย ๔.๐, บทความวิชาการ, วารสารบัณฑิตศึกษาปริทรรศน์: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตแพร่ ปีที่ ๒ ฉบับที่ ๑ เดือนมกราคม – มิถุนายน ๒๕๖๐, หน้า ๔๐๐-๔๐๘. ISBN 2408-2457

Asst. Prof., Dr.Phakru Kosaiyapattanapundit, Phra Sakdithat Sangtong, Executives in the New Age with Thailand 4.0, The International Seminar on BUDDHISM IN THE DIGITAL ERA on the Occasion of Celebrating 130 Years of MCU Organized by Graduate School and International Buddhist Studies College at Mahachulalongkornrajavidyalaya University, 15th – 16th September 2017.

หมายเหตุ : พระครูปลัดพรหมเรศ โชติวิโร ได้รับแต่งตั้งในสมณศักดิ์ใหม่ที่ พระครูโกศัยพัฒนบัณฑิต

ที่ ศธ ๐๕๐๖(๒)/ ๗๒๕๖

สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา
๓๒๘ ถนนศรีอยุธยา เขตราชเทวี
กรุงเทพฯ ๑๐๔๐๐

๑๗ มีนาคม ๒๕๖๐

เรื่อง แจ้งผลการเทียบคุณวุฒิ

นมัสการ พระครูปลัดพรหมเรศ โชติวโร (แก้วโมลา)

ตามที่ท่านเสนอให้สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาพิจารณาคุณวุฒิ Doctor of Philosophy จาก Magadh University สาธารณรัฐอินเดีย ว่าเทียบเท่าคุณวุฒิระดับปริญญาเอก ตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับอุดมศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ นั้น

สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ขอเรียนว่า คณะอนุกรรมการพิจารณาคุณวุฒิ ผู้สำเร็จการศึกษาระดับอุดมศึกษาจากต่างประเทศ ซึ่งได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการการอุดมศึกษา ในการประชุมครั้งที่ ๓/๒๕๖๐ เมื่อวันที่ ๒๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐ ได้พิจารณาคุณวุฒิตั้งกล่าวแล้วมีมติว่าเป็นคุณวุฒิของต่างประเทศที่เทียบได้เท่ากับคุณวุฒิระดับปริญญาเอก ตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๘ ของกระทรวงศึกษาธิการ การพิจารณาคุณวุฒินี้ไม่รวมถึงการตรวจสอบการสำเร็จการศึกษาของท่าน

จึงเรียนมาเพื่อทราบ

ขอแสดงความเคารพ

(รองศาสตราจารย์บัณฑิต ทิพากร)

รองเลขาธิการคณะกรรมการการอุดมศึกษา

ปฏิบัติราชการแทนเลขาธิการคณะกรรมการการอุดมศึกษา

สำนักมาตรฐานและคุณภาพอุดมศึกษา

โทรศัพท์ ๐ ๒๖๑๐ ๕๔๕๑

โทรสาร ๐ ๒๓๕๔ ๕๕๓๐

ลับ

๑. ชื่อ/ฉายา/สกุล พระครูสุนทรธรรมนิทัศน์, ดร.
 ๒. ตำแหน่งทางวิชาการ อาจารย์
 ๓. สาขาที่เชี่ยวชาญ พระพุทธศาสนา
 ๔. สังกัด-สถานที่ วิทยาเขตแพร่ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
 ๕. ภาระงานในความรับผิดชอบ(ภายใน ๓ ปีย้อนหลัง)

๕.๑ ประสบการณ์ในการสอนระดับปริญญาตรี

ที่	วิชา	มหาวิทยาลัย
๑.	พระพุทธศาสนาในโลกปัจจุบัน	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๒.	ธรรมนิเทศ	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๓.	ธรรมะภาคปฏิบัติ ๒, ๓, ๔, ๕, ๖, ๗	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๔.	พระพุทธศาสนากับเศรษฐศาสตร์	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๕.	พุทธปรัชญาเถรวาท	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๕.๒ ประสบการณ์ในการสอนระดับปริญญาโท

ที่	วิชา	มหาวิทยาลัย
๑.	กรรมฐาน	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๒.	พระพุทธศาสนาเถรวาท	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๖. ผลงานทางวิชาการ (งานวิจัย/บทความทางวิชาการ/หนังสือ/ตำรา)

๖.๑ งานวิจัย

พระครูสุนทรธรรมนิทัศน์,ดร. และคณะ, การประยุกต์ใช้หลักธรรมกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการพัฒนาคุณภาพชีวิตและเครือข่ายทางสังคมในจังหวัดแพร่, **รายงานการวิจัย**, (สถาบันวิจัยพุทธศาสตร์: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๙).

พระครูสุนทรธรรมนิทัศน์,ดร. และคณะ, กระบวนการปลูกฝังความสามัคคีเชิงพุทธแก่นักเรียนประถมศึกษาในจังหวัดแพร่, **รายงานการวิจัย**, (สถาบันวิจัยพุทธศาสตร์: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๙).

๖.๒ ผลงานทางวิชาการ

๖.๒.๑ หนังสือ

พระครูสุนทรธรรมนิทัศน์,ดร., **ธรรมนิเทศ (Dhamma Communication)** ISBN : ๙๗๘-๖๑๖-๔๔๐-๗๐๙-๑, (แพร่: มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๘), ๑๗๕ หน้า.

๖.๓ บทความทางวิชาการ

พระครูสุนทรธรรมนิทัศน์,ดร. และคณะ, การประยุกต์ใช้หลักธรรมกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการพัฒนาคุณภาพชีวิตและเครือข่ายทางสังคมในจังหวัดแพร่, **บทความวิจัย**, วารสารการประชุมวิชาการระดับชาติ ครั้งที่ ๓ “พุทธบูรณาการกับการวิจัยเพื่อพัฒนาสังคมให้ยั่งยืน” (Integration of Buddhism with research to develop a sustainable society). ๒๘ มีนาคม ๒๕๕๙.

พระครูสุนทรธรรมนิทัศน์,ดร. และคณะ, กระบวนการปลูกฝังความสามัคคีเชิงพุทธแก่นักเรียนประถมศึกษาในจังหวัดแพร่, **บทความวิจัย**, วารสารการประชุมวิชาการระดับชาติ ครั้งที่ ๓ “พุทธบูรณาการกับการวิจัยเพื่อพัฒนาสังคมให้ยั่งยืน” (Integration of Buddhism with research to develop a sustainable society). ๒๘ มีนาคม ๒๕๕๙.

Dr. Phrakru Soontorndhammanithas, POSITIVE THINKING : Way of happiness in the Digital Era.,
The International Seminar on BUDDHISM IN THE DIGITAL ERA on the Occasion of
Celebrating 130 Years of MCU Organized by Graduate School and International
Buddhist Studies College at Mahachulalongkornrajavidyalaya University, 15th – 16th
September 2017.

ลับ

ที่ ศธ ๐๕๐๖(๒)/๐๗๒๖๕

สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา
๓๒๘ ถนนศรีอยุธยา เขตราชเทวี
กรุงเทพฯ ๑๐๔๐๐

มีนาคม ๒๕๖๐

เรื่อง แจ้งผลการเทียบคุณวุฒิ

นมัสการ พระครูสุนทรธรรมนิทัศน์ (เฉลิม บังเมฆ)

ตามที่ท่านเสนอให้สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาพิจารณาคณวุฒิ Doctor of Philosophy จาก Magadh University สาธารณรัฐอินเดีย ว่าเทียบเท่าคุณวุฒิระดับปริญญาเอก ตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับอุดมศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ นั้น

สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ขอเรียนว่า คณะอนุกรรมการพิจารณาคณวุฒิ ผู้สำเร็จการศึกษาระดับอุดมศึกษาจากต่างประเทศ ซึ่งได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการการอุดมศึกษา ในการประชุมครั้งที่ ๓/๒๕๖๐ เมื่อวันที่ ๒๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐ ได้พิจารณาคณวุฒิดังกล่าวแล้วมีมติว่าเป็นคุณวุฒิของต่างประเทศที่เทียบได้เท่ากับคุณวุฒิระดับปริญญาเอก ตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๘ ของกระทรวงศึกษาธิการ การพิจารณาคณวุฒินี้ไม่รวมถึงการตรวจสอบการสำเร็จ การศึกษาของท่าน

จึงเรียนมาเพื่อทราบ

ขอแสดงความเคารพ

(รองศาสตราจารย์บัณฑิต ทิพากร)

รองเลขาธิการคณะกรรมการการอุดมศึกษา

ปฏิบัติราชการแทนเลขาธิการคณะกรรมการการอุดมศึกษา

สำนักมาตรฐานและคุณภาพอุดมศึกษา

โทรศัพท์ ๐ ๒๖๑๐ ๕๔๕๑

โทรสาร ๐ ๒๓๕๔ ๕๕๓๐

ลับ

จุฬารัตน
พท: รต
๑๐ มี.ค-๖๐

๑. ชื่อ/ฉายา/สกุล รองศาสตราจารย์รวีโรจน์ ศรีคำภา
 ๒. ตำแหน่งทางวิชาการ รองศาสตราจารย์
 ๓. สาขาที่เชี่ยวชาญ พระพุทธศาสนา
 ๔. สังกัด-สถานที่ วิทยาเขตแพร่ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
 ๕. ภาระงานในความรับผิดชอบ(ภายใน ๓ ปีย้อนหลัง)

๕.๑ ประสบการณ์ในการสอนระดับปริญญาตรี

ที่	วิชา	มหาวิทยาลัย
๑.	พุทธธรรมกับสังคมไทย	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๒.	พระสูตรตันตปิฎก	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๓.	พระไตรปิฎกศึกษา	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๔.	หลักพุทธธรรม	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๕.	ปรัชญาตะวันตกสมัยใหม่	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๖.	พระพุทธศาสนากับเศรษฐศาสตร์	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๕.๒ ประสบการณ์ในการสอนระดับปริญญาโท

ที่	วิชา	มหาวิทยาลัย
๑.	พระพุทธศาสนากับการศึกษา	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๒.	พระพุทธศาสนามหายาน	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๖. ผลงานทางวิชาการ (งานวิจัย/บทความทางวิชาการ/หนังสือ/ตำรา)

๖.๑ งานวิจัย

พระครูสังฆรักษ์บุญเสริม กิตติวัฒน์ และคณะ(ผศ.รวีโรจน์ ศรีคำภา, ผู้วิจัยร่วม), การประยุกต์ใช้หลักพุทธธรรมในการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาชาวเขาจังหวัดแพร่, **รายงานการวิจัย**, (สถาบันวิจัยพุทธศาสตร์: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๙).

รศ.พูนทรัพย์ เกตุวีระพงศ์ และคณะ(ผศ.รวีโรจน์ ศรีคำภา, ผู้วิจัยร่วม), สืบชะตาล้านนา : แนวคิดและการเสริมสร้างความสัมพันธ์ทางสังคมและจิตวิญญาณของสังคมในล้านนา, **รายงานการวิจัย**, สำนักบริหารโครงการส่งเสริมการวิจัยในอุดมศึกษาและพัฒนามหาวิทยาลัยวิจัยแห่งชาติสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.), ๒๕๕๗.

ผศ.ฉวีวรรณ สุวรรณอาภา, ผศ.รวีโรจน์ ศรีคำภา, ศาสตราจารย์ วิถีวัฒนธรรมไทย สายใยชุมชน, **รายงานการวิจัย**, (มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตแพร่, ๒๕๕๗).

๖.๒ ผลงานทางวิชาการ

๖.๒.๑ หนังสือ

ผศ.รวีโรจน์ ศรีคำภา, **พุทธธรรมนำชีวิต** ISBN : ๙๗๘-๖๑๖-๙๐๗๕๒-๒-๖, (กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๔), ๑๙๕ หน้า.

๖.๒.๒ ตำรา

พระสูตรตันตปิฎก. (ผู้แต่งร่วม)ตำราเรียนกลางมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ISBN ๙๗๘-๙๗๔-๓๖๔-๗๘๒-๖, กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๑, ๒๑๖ หน้า.

พระสูตรตันตปิฎก ฉบับปรับปรุง.(ผู้แต่งร่วม) ตำราเรียนกลางมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ISBN ๙๗๘-๙๗๔-๓๖๔-๗๕๖-๗, กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๘, ๑๘๓ หน้า.

๖.๓ บทความทางวิชาการ

พระครูสังฆรักษ์บุญเสริม กิตติวัฒน์ และคณะ(ผศ.รวิโรจน์ ศรีคำภา, ผู้วิจัยร่วม), การประยุกต์ใช้หลักพุทธธรรมในการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาชาวเขาจังหวัดแพร่, **บทความวิจัย**, (การประชุมวิชาการระดับชาติ ครั้งที่ ๑ “การจัดการวัฒนธรรมเชิงพระพุทธศาสนาอย่างยั่งยืน: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตแพร่, วันที่ ๒๔ มิถุนายน ๒๕๖๐).

รศ.พูนทรัพย์ เกตุวีระพงศ์ และคณะ(ผศ.รวิโรจน์ ศรีคำภา, ผู้วิจัยร่วม), สืบชะตาล้านนา : แนวคิดและการเสริมสร้างความสัมพันธ์ทางสังคมและจิตวิญญาณของสังคมในล้านนา, **บทความวิจัย**, การประชุมใหญ่โครงการส่งเสริมการวิจัยในอุดมศึกษา ครั้งที่ ๓ The Third Higher Education Research Promotion Congress: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช, วันที่ ๙ - ๑๑ มีนาคม ๒๕๕๘ หน้า ๔๕๘.

ผศ.ฉวีวรรณ สุวรรณอาภา, ผศ.รวิโรจน์ ศรีคำภา, “Religious Ceremony Thai Cultural Way Community Loving”, **บทความวิจัย**, (The 7th International Buddhist Research Seminar on “Cultural Geography in Buddhism” February 18-20, 2016 : Mahachulalongkornrajavidyalaya University, Thailand.

ผศ.รวิโรจน์ ศรีคำภา, อุปสรรคที่สำคัญในชีวิต The Important obstacle in life, **บทความวิชาการ**, **วารสารมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย**: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ปีที่ ๔ ฉบับที่ ๑ มกราคม - มิถุนายน ๒๕๖๐, หน้า ๘๘ - ๑๐๖. (TCI กลุ่ม ๑)

Asst.Prof.Raweerose Sricompa, The Application of Buddhama Principle in solution Bambling of community in Phrae Province, JIBS Journal of International Buddhist Studies Volume 7 Number 1 (January-June 2016), P. 139 - 146.

คำสั่งมหาวิทยาลัยมหจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
ที่ ๑๑๗/๔/๒๕๖๐
เรื่อง แต่งตั้งรองศาสตราจารย์

โดยที่เป็นการสมควรให้มีการแต่งตั้งตำแหน่งทางวิชาการแก่คณาจารย์ประจำอง
มหาวิทยาลัยมหจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๙ (๔) แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยมหจุฬาลง
กรณราชวิทยาลัย พ.ศ. ๒๕๔๐ และมติสภามหาวิทยาลัย โดยรวมประชุมครั้งที่ ๘/๒๕๖๐ เมื่อวันที่ ๒๔
พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๖๐ จึงแต่งตั้งให้ ผู้ช่วยศาสตราจารย์วีโรจน์ ศรีคำภา อายุ ๔๔ ปี ภูมิการศึกษา
พธ.บ. (การสอนสังคมศึกษา), กศ.ม. (การบริหารการศึกษา) ตำแหน่ง อาจารย์ สังกัด สาขาวิชา
พระพุทธศาสนา วิทยาลัยแพทย ดำรงตำแหน่ง รองศาสตราจารย์ สาขาวิชาพระพุทธศาสนา

ทั้งนี้ ตั้งแต่วันที่ ๒๗ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๐ เป็นต้นไป

ถึง ๘ วันที่ ๒๐ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๐

(พระธรรมปิฎก)

นายกสภามหาวิทยาลัยมหจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ภาคผนวก ฉ
เอกสารการก่อตั้งส่วนงาน

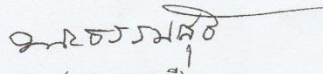
ประกาศมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
เรื่อง อนุมัติเปิดสอนหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาพระพุทธศาสนา วิทยาเขตแพร่

เพื่อให้การบริหารงานและการเรียนการสอนของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตแพร่ ดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย มีประสิทธิภาพ และบรรลุวัตถุประสงค์ตามนโยบายของมหาวิทยาลัย

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๙ (๒) และ (๖) แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย พ.ศ. ๒๕๔๐ และมติสภามหาวิทยาลัย ในคราวประชุมครั้งที่ ๗/๒๕๕๑ เมื่อวันที่ ๒๘ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๕๑ นายกสภามหาวิทยาลัยจึงออกประกาศไว้ดังต่อไปนี้

“มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย อนุมัติให้วิทยาเขตแพร่เปิดสอนหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพระพุทธศาสนา ตั้งแต่ปีการศึกษา ๒๕๕๒ เป็นต้นไป”

ประกาศ ณ วันที่ ๒๖ มกราคม พุทธศักราช ๒๕๕๒

(พระธรรมสุธี)

นายกสภามหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

รายงานการประชุม
คณะกรรมการประจำวิทยาลัยสงฆ์แพร่
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตแพร่
ครั้งที่ ๑/๒๕๖๑
วันพฤหัสบดี ที่ ๑๑ มกราคม ๒๕๖๑ เวลา ๐๙.๐๐ น.
ณ ห้องรัฐศาสตร์ ชั้น ๑ อาคาร ๙๐ ปี พระมหาโพธิวงศาจารย์
*****

วาระที่ ๔ เรื่องเสนอเพื่อพิจารณา

๔.๓ เรื่อง ขอเสนออนุมัติเปิดสอนหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพระพุทธศาสนา
(หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๐)

ผศ.เกรียงศักดิ์ พงษ์คำ กรรมการและเลขานุการ เสนอว่า ตามที่บัณฑิตศึกษาวิทยาเขตแพร่ ได้มีมติ
ขอเสนอเปิดสอนหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพระพุทธศาสนา หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๐
ในปีการศึกษา ๒๕๖๑ เพื่อผลิตบัณฑิตให้มีความรู้ความเข้าใจในด้านพระพุทธศาสนา ส่งเสริมให้เป็นผู้ที่มี
ความรู้คู่คุณธรรม และพัฒนาชีวิตโดยใช้หลักธรรมในการดำเนินชีวิตได้เป็นอย่างดี จึงเห็นสมควรนำเสนอ
คณะกรรมการประจำวิทยาลัยสงฆ์แพร่เพื่อพิจารณาตามความทราบแล้วนั้น รายละเอียดปรากฏตามเอกสาร
ประกอบการประชุม

จึงเสนอที่ประชุมเพื่อพิจารณา

ที่ประชุมพิจารณาแล้ว มีมติเห็นชอบโดยมีการแก้ไขบางประเด็นและให้นำเสนอคณะบดีบัณฑิต
วิทยาลัยต่อไป

รับรองตามนี้

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์เกรียงศักดิ์ พงษ์คำ)

ประธานหลักสูตรพระพุทธศาสนา
กรรมการและเลขานุการประจำวิทยาลัยสงฆ์แพร่

มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
ในพระบรมราชูปถัมภ์
วัดมหาธาตุ กรุงเทพมหานคร ๑๐๒๐๐
โทร.๒๒๑๔๘๘๘๗, ๒๒๒๑๘๖๗

ประกาศมหาวิทยาลัย

มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ในพระบรมราชูปถัมภ์
ที่ ๓/๒๕๓๐
เรื่อง ตั้งวิทยาเขต

เพื่อพัฒนาการศึกษาของมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ในพระบรมราชูปถัมภ์ในระดับอุดมศึกษาให้แพร่หลายออกไปสู่ชนบทอย่างทั่วถึง สมดังพระราชปรารภของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาจุฬาลงกรณ์ พระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวปิยมหาราช องค์ผู้ทรงสถาปนามหาวิทยาลัยนี้ โดยการขยายออกไปเป็นวิทยาเขตในภาคต่างๆ ตามความเหมาะสม

สภานายกสภามหาวิทยาลัย มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ในพระบรมราชูปถัมภ์ อาศัยอำนาจตามความในข้อ ๕ (๒) แห่งคำสั่งมหาเถรสมาคม เรื่องการศึกษาของมหาวิทยาลัยสงฆ์ พ.ศ.๒๕๑๒ และโดยอนุมัติของสภามหาวิทยาลัย มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ในการประชุมครั้งที่ ๑/๒๕๓๐ เมื่อวันที่ ๑๐ มกราคม ๒๕๓๐ ให้ตั้งวิทยาเขตมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ในพระบรมราชูปถัมภ์ วิทยาเขตแพร่ ทั้งนี้ ตั้งแต่ปีการศึกษา พ.ศ.๒๕๓๐ เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๓๐ มกราคม พ.ศ.๒๕๓๐

สมเด็จพระพุทธปาพจน

(สมเด็จพระพุทธปาพจน)
สภานายกสภามหาวิทยาลัย
มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ในพระบรมราชูปถัมภ์